

Výroční zpráva o plnění regionálních funkcí krajských knihoven na území ČR za rok 2006

Zpracováno na základě Ročních zpráv o výkonu regionálních funkcí v roce 2006 v jednotlivých krajích ČR, poskytnutých krajskými knihovnami.

Praha, Knihovnický institut Národní knihovny ČR. Červen 2007.

OBSAH

Úvod.....	3
I. Cíle regionálních funkcí.....	4
II. Stručná charakteristika roku 2006.....	5
III. Druhy činností v rámci regionálních funkcí.....	8
Počet pracovníků.....	10
Počet obsluhovaných knihoven.....	12
1. Poradenská a konzultační činnost.....	13
2. Statistika knihovnických činností.....	16
3. Vzdělávání knihovníků, semináře, porady.....	18
4. Tvorba výměnných fondů, jejich cirkulace a distribuce.....	23
5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů.....	28
6. Nákup a zpracování knihovnických fondů z prostředků obcí.....	29
7. Servis výpočetní techniky.....	33
Doprava v rámci výkonu RF.....	34
Intenzita zájmu o jednotlivé služby RF.....	35
IV. Hodnocení financování regionálních funkcí, hospodaření.....	36
V. Závěr.....	41
Seznam zkratk.....	44
Webové adresy krajských knihoven a Národní knihovny ČR s informacemi o RF.....	45
Příloha č. 1.....	47
Příloha č. 2.....	48
Příloha č. 3.....	50
Příloha č. 4.....	51
Příloha č. 5.....	52
Příloha č. 6.....	53
Příloha č. 7.....	54
Příloha č. 8.....	75

Úvod

Tato výroční zpráva je vyhotovena v rámci úkolů Národní knihovny ČR, které jí ukládá zák.č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) v § 9, odst. 2, písm. g) a v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven (dále RF) a jejich koordinaci na území České republiky¹. Metodický pokyn ukládá Národní knihovně vypracovat na základě výročních zpráv a výkazů za jednotlivé kraje celkovou výroční zprávu o regionálních funkcích na území ČR. Výroční zpráva je strukturována tak, jak doporučuje tento dokument. Údaje v ní jsou přežaty z krajských zpráv o výkonu RF v roce 2006, krajských výkazů financování a krajských výkazů výkonů RF, které krajské knihovny (dále KK) k tomuto účelu poskytly Knihovnickému institutu Národní knihovny ČR (dále KI NK ČR).

Struktura výroční zprávy je následující:

1. Cíle regionálních funkcí
2. Stručná charakteristika roku
3. Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí (poradenská a konzultační činnost, statistika, vzdělávání a porady, tvorba výměnného fondu, jeho cirkulace, pomoc při revizích a aktualizacích KF, nákup knihovních fondů z prostředků obcí a zpracování knihovních fondů, servis výpočetní techniky a eventuální další činnosti vytčené jako cíle v jednotlivých krajích), porovnání se standardy, stanovenými cíli, zhodnocení podílu jednotlivých krajů na celkovém vývoji regionálních funkcí knihoven v ČR, zjištěné problémy výkonu jednotlivých regionálních funkcí, atd.
4. Hodnocení financování regionálních funkcí

¹ METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonů regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Praha: Ministerstvo kultury ČR, 2005. 16 s. Dostupné na < <http://knihovnam.nkp.cz/docs/MetPokynMK05.doc> >

I. Cíle regionálních funkcí

1. Zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky
2. Vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí
3. Zajištění kvality a kontinuity veřejných knihovnických a informačních služeb v návaznosti na informační potřeby uživatelů
4. Odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji
5. Účelná dělba práce a koordinace odborných činností v kraji
6. Efektivní využití veřejných finančních prostředků
7. Garance průběžné aktualizace knihovního fondu knihoven provozovaných obcemi. Udržení odborného standardu služeb v knihovnách regionů
8. Garance kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (celoživotní vzdělávání)

Oficiálně neformulovaným cílem pro rok 2006 bylo pokračovat v úsilí o bezproblémové fungování řízení, resp. financování RF KK krajskými samosprávami tak, aby nedocházelo k narušování výkonu RF a jejich kontinuálního vývoje.

K dosažení cílů RF platných celorepublikově a eventuálně definovaných specifických cílů v rámci jednotlivých krajů vypracovaly krajské knihovny dokumenty v podobě krajských koncepcí RF. V některých krajích jsou tyto dokumenty schváleny příslušným krajským zastupitelstvem (např. Moravskoslezský kraj, Středočeský kraj), zatímco jinde jsou cíle RF součástí Koncepcí rozvoje knihoven v kraji nebo jde o dokumenty, které byly schváleny radou kraje (Plzeňský kraj) apod. V praxi to znamená, že krajské koncepce RF mají různou váhu. Optimální je stav v Moravskoslezském kraji. Koncepce stanovují vedle cílů i způsob a formu financování RF, druhy a typy činností v rámci RF, jejich množství a kvalitu. V zásadě navazují na Metodický pokyn MK.¹ Základní dokumenty pro výkon RF jednotlivých krajů zveřejňují KK na svých webových stránkách ve speciálních sekcích².

Pro zajištění rovnoměrného výkonu regionálních funkcí v systému knihoven³ byl Ministerstvem kultury doporučen standard jednotlivých druhů služeb, jimiž jsou regionální funkce naplňovány⁴. Standard upravuje kvalitativní a kvantitativní parametry výkonu těchto služeb. Při jeho

² Adresy dostupné na < <http://knihovnam.nkp.cz/docs/RF/AdresarRF2007.xls> >

³ Pokud je použit termín „knihovna“, vztahuje se toto označení na všechny knihovny evidované u MK podle zákona č. 257/2001 Sb.

⁴ METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonů regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Praha: Ministerstvo kultury ČR, 2005. s. 5 – 12.

aplikaci se přihlíží ke konkrétním podmínkám a specifikům jednotlivých krajů a jejich regionů. Standard představuje soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb, jimiž jsou naplňovány regionální funkce krajskými a pověřenými knihovnami:

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů
2. Statistika knihovnických činností
3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce
5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
6. Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce
7. Servis automatizovaného knihovního systému

Kromě regionálních funkcí vymezených standardem vykonává krajská knihovna a jí pověřené knihovny další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb, které si v některých případech stanoví jako aktuální cíle⁵.

II. Stručná charakteristika roku 2006

Rok 2006 byl druhým rokem od data, kdy výkon regionálních funkcí přešel v úplnosti pod samosprávu krajů. Znamená to, že kraje si výkon RF zcela samostatně řídily a financovaly. Tak jako v roce 2005 i v roce 2006 si vlastní výkon a koordinaci realizovaly krajské knihovny samy. Za koordinaci RF v České republice odpovídá Národní knihovna, která jako centrum systému knihoven vykonává koordinační, odborné, informační, analytické, výzkumné, standardizační, metodické a poradenské činnosti. V jejich rámci podle § 9 odst. 2 písm. g) knihovního zákona také celostátně metodicky řídí výkon RF a vyhodnocuje jejich plnění. Tyto aktivity prakticky realizuje ve spolupráci se sekci SDRUK pro regionální funkce. Koordinace je realizována individuálními konzultacemi, pravidelnými poradami s odpovědnými pracovníky krajských knihoven a zpracováním a zveřejněním celorepublikových výročních zpráv výkonu regionálních funkcí knihoven. Analytické zprávy a srovnávací analýzy jsou k dispozici krajským úřadům. Důležitým nástrojem koordinace je standard pro výkon regionálních funkcí, který zpracovala Národní knihovna ČR a který byl vydán jako metodický pokyn Ministerstva kultury pod názvem Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR⁹. Standard je užíván při zpracovávání krajských koncepcí regionálních funkcí, pravidel a plánů.

V jednotlivých krajích podle § 11 odst. 3 a 4 knihovního zákona plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji krajská knihovna⁶. Povinností kraje je zajistit z peněžních prostředků svého rozpočtu plnění těchto funkcí.

⁵ Např. dokončení internetizace, zavádění webových stránek obecních knihoven apod.

K 1. 1 .2005 přešly na kraje v souladu s novelou zákona o rozpočtovém určení daní⁷ finanční prostředky, a to s uvedením jejich konkrétní výše pro jednotlivé kraje. Od tohoto data je zcela na rozhodnutí krajských zastupitelstev, jak tuto finanční částku využijí. V roce 2005 dva kraje (Středočeský a Plzeňský) částku krátily, ale několik jich ji i navýšilo. V roce 2006 zaznamenalo financování RF v krajích další krácení (Ústecký a Liberecký) nebo významné pozdržení finanční částky (Jihomoravský). V jiných krajích však bylo financování RF mírně navýšeno (inflace). Z důvodu krácení financí v některých krajích došlo k určitým změnám v organizaci výkonu RF a zároveň ke změnám v některých výsledcích. Z hlediska celorepublikového to ve svém důsledku prohlubuje mezikrajové rozdíly podmínek pro poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb (dále VKIS) a v podstatě ohrožuje základní cíle RF. Ve všech krajích byly v průběhu hodnoceného roku realizovány RF právě s ohledem na jejich oficiálně formulované cíle. Ve většině krajů byla navíc řešena řada aktuálních úkolů konkretizujících obecně formulované cíle, např. dokončení internetizace knihoven obcí, tzn. zavedení veřejně přístupného internetu do všech knihoven, proškolení knihovníků obecních knihoven v ovládání ICT, v několika dalších krajích i ve vytváření a správě webových stránek obecních knihoven a kultivaci již existujících webových stránek profesionálních knihoven či zavedení samostatné sekce informací o RF na pomoc realizaci RF na webech pověřených knihoven⁸ (dále PK). Zvýšil se počet krajů, které v rámci výkonu RF systematicky hodnotí výkony obsluhovaných knihoven a podmínky za kterých poskytují VKIS. K hodnocení využívají Metodického pokynu MK k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb⁹.

Finanční částky přidělené v roce 2006 na RF v krajích v porovnání s částkami, které přešly ze státu na kraje v roce 2005 a které byly skutečně na RF přiděleny (v tisících Kč)

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
2005 ze státního do krajského rozpočtu	2 881	19 283	11 773	8 583	3 665	10 166	5 312	8 823	8 176	10 196	13 598	9 877	8 550	12 612	133 495
2005 kraji na RF přiděleno	2 881	15 764	11 184	6 000	3 665	10 166	5 312	8 823	8 176	10 127	14 050	9 920	8 550	12 569	127 187
2006 kraji na RF přiděleno	3 031	15 832	13 512	6 500	4 006	7 500	4 500	8 823	8 250	10 127	14 360	10 200	8 734	12 812	128 187

⁶ Funkci krajské knihovny plní v Jihomoravském kraji Moravská zemská knihovna v Brně, zřízená Ministerstvem kultury, a na území hlavního města Prahy Městská knihovna v Praze, zřízená hlavním městem Prahou.

⁷ Zákon č. 1/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Částka 1 Sbirky zákonů 2005, str. 1 – 6.

⁸ Adresy dostupné na < <http://knihovnam.nkp.cz/docs/RF/AdresarRF2007.xls> >

⁹ Dostupné na < METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřízenými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. Praha: Ministerstvo kultury ČR, 2005. 6 s. Dostupné z < <http://knihovnam.nkp.cz/docs/Methodpokyn-standardVKIS.doc> >

Znamená to, že v rámci celé ČR byly RF, respektive příjemci regionálních služeb – obce, zkráceny v roce 2005 celkem o 6 308 000,- Kč oproti předpokladu a státem vytvořeným možnostem. Tato částka nebyla ani v roce 2006 „vyrovnaná“. Přes zvýšení krajských dotací v roce 2006 o 1 mil. Kč oproti roku 2005 stále ještě do „vyrovnání“ chybí cca 5 mil. Kč. Ve Středočeském kraji byla částka 3 500 000,- Kč ponechána jako částka na krajem vypisovaný grant v souladu s novou krajskou koncepcí RF platnou od 1. 1. 2006¹⁰.

Značné snížení financí oproti roku 2005 zaznamenaly knihovny v kraji Ústeckém o 3 336 000 Kč a Libereckém o 812 000 Kč. To je trend alarmující tím více, že další kraje pochopily přínos RF pro obce a částku navýšily alespoň do úrovně inflace. Viz Přílohu č. 8 (str. 75 a 76).

Celkově ze všech sledovaných zdrojů (kraj, vlastní a jiné zdroje, obce) bylo na výkon RF v roce 2006 vynaloženo 147 443 534,- Kč (128 205 987,- Kč představoval součet dotací z krajů, 3 972 252,- Kč činily vlastní náklady knihoven, sponzorské dary apod. a částkou 15 280 850,- Kč se podílely na RF některé obce – provozovatelé obsluhovaných knihoven tím, že tyto finance poskytly na nákup a zpracování knihovních fondů (dále KF) vlastních knihoven). V roce 2005 činila celkově vynaložená částka 134 994 963,- Kč.

Sumární údaje a meziroční srovnání viz Přílohy č. 1 až 3 (str. 47 – 50).

Podrobněji o hospodaření v kapitole IV. Hodnocení financování regionálních funkcí (str. 36).

Výkon regionálních funkcí v krajích v zásadě pokračoval v intencích předešlých let. Regionální funkce vykonávalo **14 krajských knihoven¹¹ a 86 pověřených knihoven** (v roce 2005 14 KK a 95 PK) a to s **přepočteným stavem pracovníků 258 pracovních úvazků**, v roce 2005 269 pracovních úvazků. Ve sledovaném roce **využívaly RF 6 043 knihovny** (v roce 2005 6 081 knihovna), většinou knihovny v menších obcích.

Znamená to, že **průměrně bylo v každém kraji obsluhováno 432 základních knihoven a každá knihovna plní RF (KK i PK) obsluhovala průměrně 70 (v r. 2005 55) knihoven. Každé z 6 043 obsluhovaných knihoven, především obecních, „pomáhal“ profesionální knihovník s úvazkem 0,04 (v roce 2005 také 0,04 úvazku).**

Situaci v krajích v roce 2006 zachycuje tabulka:

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	ČR
Počet PK + KK	0	4	9	14	2	7	3	6	3	4	8	7	3	16	86 + 14*
Počet pracovníků zajišťujících RF	8,83	22,67	28,50	15,74	9,75	20,55	11,40	16,9	10,1	16,00	30,46	25,21	16,30	25,67	258,08
Počet obsluhovaných knihoven	39	825	620	502	127	305	222	386	420	575	724	501	399	398	6 043
Počet obsluhov. knihoven na 1 prac. úv.	4,4	36,4	21,75	31,89	13,02	14,84	19,47	22,84	41,58	39,94	23,77	19,87	24,48	15,5	23,42
Počet úvazků na jednu obsluh. knihovnu	0,23	0,03	0,05	0,03	0,08	0,07	0,05	0,04	0,02	0,03	0,04	0,05	0,04	0,06	0,04

* v každém kraji vykonává RF zároveň jedna krajská knihovna, celkově tedy **86 PK + 14 KK = 100 knihoven vykonávajících v ČR regionální funkce.**

¹⁰ Regionální funkce v roce 2006. [Kladno: Středočeská vědecká knihovna, 200]. Dostupné z < <http://www.svkk1.cz/index.php?kodstr=regfce#a1> >

¹¹ Včetně Moravské zemské knihovny v Brně a Městské knihovny v Praze, obě knihovny plní m.j. i funkce krajských knihoven.

Změny ve financování přinesly i změny v počtech pověřených knihoven. Častější změny však nastaly v počtech pracovních úvazků, např. ve Středočeském kraji se snížil počet PK oproti roku 2005 o 8,7 pracovního úvazku.

kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	ČR celkem
r. 2005	9,00	31,35	28,00	15,99	8,35	22,55	14,30	17,40	11,40	16,50	30,00	22,00	16,80	25,60	269,24
r. 2006	8,83	22,67	25,00	15,74	9,75	20,55	11,40	16,9	10,1	16,00	30,46	25,21	16,30	25,67	258,08
rozdíl	- 0,17	- 8,68	- 3,0	- 0,25	1,4	- 2,0	- 2,9	- 0,5	- 1,3	- 0,5	0,46	3,21	-0,5	0,07	- 11,16

Další údaje a ukazatele, např. počty obsluhovaných knihoven, velikost pracovního úvazku na 1 obsluhovanou knihovnu, počet obsluhovaných knihoven na 1 knihovnu vykonávající RF, jsou uvedeny v grafické podobě v Příloze č.7 (str. 55).

Celkově byl rok 2006 ve srovnání s rokem 2005 charakteristický jistým ustálením vykazovaných hodnot výkonů, viz Přílohu č.5 (str. 52). Mírné poklesy či nárůsty nelze označit jako vývojové trendy, s **výjimkou poskytnutých konzultací a práce s výměnnými fondy, o něž se stále zvyšuje zájem knihoven i jejich zřizovatelů**. Naopak již několik let klesá, byť mírně, zájem obcí doplňovat knihovní fondy ze svých finančních prostředků; obce naopak upřednostňují soubory z výměnných fondů. Změny výkonů lze při porovnávání konstatovat ve Středočeském kraji, kde se zavedením nové koncepce byla pozornost PK a KK soustředěna právě na úkoly s takovou organizační změnou spojené. Jde však o změny v organizaci celého systému a nebylo by správné, především s ohledem na objemy jednotlivých činností připadajících na 1 pracovní úvazek metodika, již po roce fungování činit závěry. Snížení pracovních úvazků lze vysledovat i v těch krajích, kde došlo k snížení finanční dotace (např. Ústecký kraj, Liberecký kraj).

III. Druhy činností v rámci regionálních funkcí

Pro zajištění rovnoměrného výkonu regionálních funkcí v systému knihoven¹² je využíván **standard¹³ jednotlivých druhů služeb**, jimiž jsou regionální funkce naplňovány. Standard upravuje kvalitativní a kvantitativní parametry výkonu těchto služeb. Při jeho aplikaci se přihlíží ke konkrétním podmínkám a specifikům jednotlivých krajů a jejich regionů. Standard představuje soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb, jimiž jsou naplňovány regionální funkce krajskými a pověřenými knihovnami:

¹² Pokud je použit termín „knihovna“, vztahuje se toto označení na všechny knihovny evidované u MK podle zákona č. 257/2001 Sb.

¹³ METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Praha: MK ČR 1994. str. 5
Dostupné z < <http://knihovnam.nkp.cz/docs/MetPokynMK05.doc> >

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor
2. Statistika knihovnických činností
3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
4. Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce
5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů
6. Nákup a zpracování knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce
7. Servis automatizovaného knihovnického systému (servis výpočetní techniky)

PK a KK vykazaly plnění RF, resp. 7 standardizovaných služeb ve “Statistickém výkazu výkonu regionálních funkcí za rok 2006“. Tento výkaz je povinnou přílohou ročních zpráv jednotlivých krajů zasílaných KI NK ČR. Každá KK sumarizuje výkazy PK a přikládá je k roční zprávě o plnění regionálních funkcí v daném kraji. Z krajských sumářů je zpracován sumář za celou ČR, který je Přílohou č. 4. V Příloze č. 5 jsou výsledky roku 2006 srovnány s výsledky v letech 2002, 2003, 2004 a 2005. V Příloze č. 6 jsou uvedeny rozdíly mezi rokem 2002 a 2006. Přesto, že rok 2006 znamenal i mírný pokles v některých ukazatelích stavu a výkonů RF, jsou RF za rok 2006 ve srovnání s rokem 2002¹⁴ stále na výrazném vzestupu, resp. vyvíjí se dle potřeb současného systému knihoven a především dle potřeb a nároků jejich koncových zákazníků – uživatelů veřejných knihoven.

Ve všech krajích byly ve sledovaném roce RF naplňovány výše uvedenými druhy činností, s výjimkou činnosti č. 6 a 7. MěK v Praze nenakupuje knihovní fond z prostředků obcí, pouze jimi nakoupený fond knihovnický zpracovává (služba č. 6) a v Libereckém a Středočeském kraji není v rámci RF poskytován servis výpočetní techniky (služba č. 7). V Ústeckém kraji, resp. v regionu Děčín je již dlouholetou tradicí, že VF je budován ze sdružených prostředků obcí (za smluvních podmínek).

Některé kraje si navíc pro rok 2006 stanovily, ne sice oficiálně formulované, avšak velmi aktuální cíle. Byly jimi např. dokončení internetizace v kraji (Moravskoslezský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj a další), proškolení knihovníků knihoven obcí v dovednostech ovládat ICT a ve schopnosti účinně asistovat v jeho využívání, proškolení zájemců z řad veřejnosti (Karlovarský kraj, Královéhradecký kraj, Liberecký kraj), zavádění vlastních webových stránek do malých knihoven a proškolení knihovníků ve schopnostech samostatně web spravovat (Královéhradecký kraj, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj).

Kromě RF vymezených standardem vykonávaly KK a PK další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven, resp. jimi poskytovaných veřejných knihovnických a informačních služeb v rozsahu, který konkretizovaly v krajských koncepcích RF nebo adekvátních dokumentech.

¹⁴ Program RF byl poprvé v roce 2002 realizován na celém území ČR

Příkladem je zavádění „Standardu VKIS¹⁵“ do hodnotících systémů již v roce 2005 v krajích Královéhradeckém, Moravskoslezském, Jihočeském. V roce 2006 se k těmto krajům připojily další, např. Jihomoravský kraj a Plzeňský kraj.

Většina krajských knihoven a celá řada PK v rámci výkonu RF významně pomohla knihovnám, resp. jejich provozovatelům s internetizací knihoven. Ať již to bylo v rámci žádostí do programu PIK (např. Moravskoslezský kraj) nebo v rámci strukturálních fondů (Plzeňský kraj, Liberecký kraj, Jihočeský kraj a další).

Druhý rok plného financování a řízení výkonu RF v krajích naznačuje, že bude třeba častěji společně komunikovat a vzájemně se i v průběhu roku informovat s cílem následné koordinace, aby se z výkonu RF zcela nevytratily především cíle „Vyrovnaní rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí“ a „Odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji“, jejichž dosažení se se zaváděním nových koncepcí, neověřených pravidel apod. může opět vzdálit.

Počet pracovníků

Počet pracovních úvazků v roce 2005 klesl oproti předešlému roku o 10,45 a v roce 2006 tento pokles dále pokračoval, a to o 11,16 pracovního úvazku oproti roku 2005. Vedle dalšího snižování ve Středočeském kraji, souvisejícím s realizací nové krajské koncepce, došlo k významnému snížení i v Ústeckém a Libereckém kraji. Další kraje zaznamenaly jen nepatrné poklesy a naopak, k posílení došlo v Karlovarském a Olomouckém kraji, jejichž personální vybavení na výkon RF bylo do sledovaného roku, vzhledem k rozsahu úkolů, nedostatečné.

Pohyb počtu pracovních úvazků určených pro výkon RF v letech 2006 a 2005 zachycuje tabulka na str. 8 a vývoj v rozmezí let 2002 až 2006 je vyjádřen graficky na Příloze č. 7, str. 55. .

Postupné snižování pracovníků RF (metodiků) má vliv na objem prací a tedy i na výkony, ale především na kvalitu služeb v rámci RF. Do budoucna by se měl pokles pracovníků zastavit, jestliže mají být naplněny vytčené cíle RF. Na druhé straně jsou na tyto specialisty kladeny stále náročnější úkoly v nejširším spektru činností v knihovnách. Příkladem požadavků na schopnosti a dovednosti pracovníka RF jsou: dobrá znalost oboru a jeho nejnovějších trendů, schopnost koncepčně pracovat, plánovat, argumentovat, organizovat, instruovat knihovníky v širokém spektru činností v knihovnách vykonávaných, jednat s knihovníky i představiteli obcí, vystoupit na veřejnosti atd. Nároky na tyto pracovníky

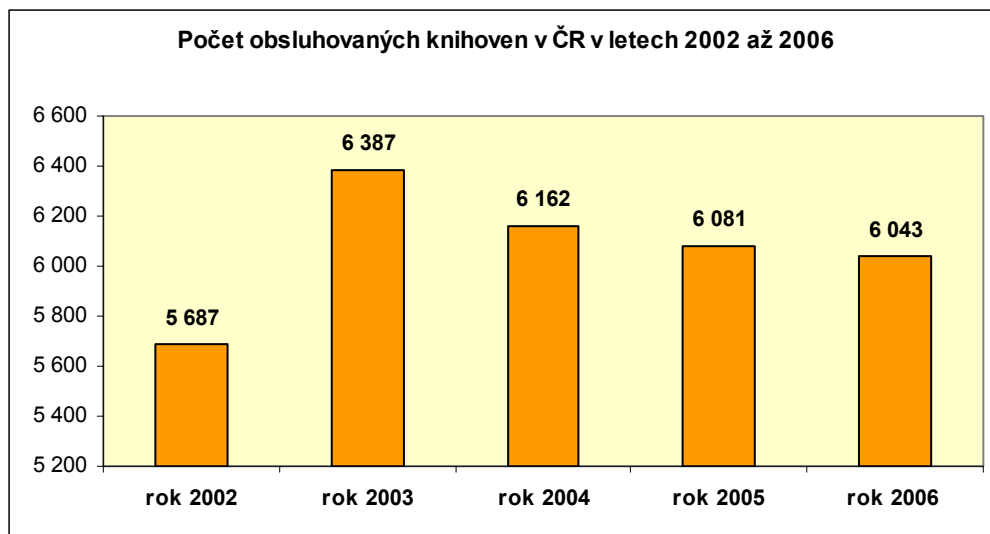
¹⁵ METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřízenými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. Praha: Ministerstvo kultury ČR, 2005. 6 s. Dostupné z < <http://knihovnam.nkp.cz/docs/Metodpokyn-standardVKIS.doc> >

může přiblížit i příklad toho, jaké **průměrné výkony za rok podá jeden metodik s plným pracovním úvazkem**; konstruováno pouze z údajů o 7 standardizovaných činnostech, o kterých máme k dispozici údaje z výkazů RF:

Celorepublikové průměrné výkony 1 metodika (plný prac. úvazek) v roce 2006	
Co všechno vykoná metodik (na jeden pracovní úvazek) za rok a pro kolik knihoven?	
Průměrný počet obsluhovaných knihoven	23
Poskytnuté konzultace	79
Realizované metodické návštěvy	46
Zpracované statistické výkazy (včetně sumářů)	25
Organizace vzdělávacích akcí (včetně lektorování)	2
Pořádání a vedení porad	2
Pomoc při revizi KF (k. j.)	7 466
Nákup knih z prostředků obcí (k. j.)	389
Zpracování knih z prostředků obcí (k. j.)	492
Roční přírůstek VF v k. j. (nákup, zpracování, úprava)	1 034
Distribuce výměnných souborů (počet souborů)	74
Počet svazků ve výměnných souborech (k. j.)	3 760
Při rozvozech souborů a metodických návštěvách ujede (km),	1 319

Výčet neobsahuje administrativu, přípravu nejrůznějších dokumentů pro knihovníky i obce, plánování, projektování a pomoc při realizaci nejrůznějších projektů knihoven, sebevzdělávání a celou řadu dalších činností, které nejsou nikde sledovány, avšak jsou nezbytné pro úspěšný výkon RF.

Počet obsluhovaných knihoven

V roce 2006 opět mírně klesl počet obsluhovaných knihoven vůči předešlému roku, pokračuje tak trend od roku 2004. Je nutné ale přihlédnout k tomu, že pokles v roce 2004 oproti roku 2003 byl způsoben především zpřesněním metod zpracování výkazů (odstranění tzv. zdvojení počtů, chybné výklady apod.). Snížení počtu obsluhovaných knihoven se netýká všech krajů, meziroční nárůst naopak zaznamenaly kraje Jihočeský, Karlovarský a Moravskoslezský. V každém případě vykázaný počet obsluhovaných knihoven v roce 2006 potvrzuje zájem o odbornou pomoc poskytovanou v rámci RF, a to jak ze strany knihovníků obecních knihoven, tak, a to je významné, i ze strany obcí. Vlivem několikaleté, usilovné a přínosné pomoci knihovnám obcí dochází i k tomu, že některé obce, které dosud neprovozovaly knihovnu, se k této povinnosti vůči svým občanům přihlásily a knihovnu zřídily či obnovily její činnost. A to je právě případ jmenovaných krajů.

Postupně roste i zájem odborných knihoven o vybrané služby – především o konzultační a poradenské služby a o vzdělávání. Mnohé kraje, např. Královéhradecký, Jihomoravský a další, si spolupráci s odbornými knihovnami zahrnuly do plánů výkonů RF. Tato zvýšená pozornost se týká především knihoven muzejních a školních.

Vývoj počtu obsluhovaných knihoven v jednotlivých krajích v letech 2002 až 2006 zachycuje tabulka:

Počet obsluhovaných knihoven v kraji	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	ČR celkem
V roce 2002	37	982	733	407	127	323	169	453	330	587	419	331	406	383	5 687
V roce 2003	37	981	680	496	126	304	227	481	469	594	685	500	398	409	6 387
V roce 2004	37	861	677	505	127	306	223	394	422	600	710	508	394	398	6 162
V roce 2005	38	839	615	506	125	305	221	386	422	582	734	514	399	395	6 081
V roce 2006	39	825	620	502	127	305	222	386	420	575	724	501	399	398	6 043

Oba údaje, počty pracovních úvazků metodiků a počty obsluhovaných knihoven, mají velký význam při komparaci výkonů krajů. Lze z nich vypočítat ukazatele např. počet obsluhovaných knihoven 1 pracovním úvazkem v kraji nebo velikost pracovního úvazku na 1 obsluhovanou knihovnu, příp. srovnat průměrné výkony v jednotlivých standardizovaných službách na 1 pracovní úvazek v kraji apod.

1. Poradenská a konzultační činnost

V rámci krajských i celorepublikových výsledků lze poradenskou a konzultační činnost hodnotit jako velmi úspěšnou a zásadně ovlivňující úroveň a dostupnost VKIS v knihovnách obcí. Ze sedmi standardizovaných služeb jsou službou nejvyhledávanější. O konzultace projevují zájem všechny typy základních knihoven od obecních s „dobrovolným“ knihovníkem až po knihovny profesionalizované a knihovny s odborným zaměřením. Vedle širokého spektra běžných odborných dotazů ovlivňuje výsledky i téma či úkol související s konkrétním aktuálním celorepublikovým úkolem či cílem. Např. v roce 2002 a 2003 to byla evidence knihoven ve smyslu § 5 a násl. zák. č. 257/2001 Sb., knihovního zákona (dále KZ) a znění základních dokumentů knihoven, v letech 2004 až 2006 to byly konzultace zaměřené na internetizaci knihoven a projekt PIK nebo konzultace a poradenství spojené s projekty do strukturálních fondů EU. Rok 2006 byl charakteristický dokončováním internetizace a konzultacemi a poradenstvím z oblasti zavádění a obsluhy vlastních webových stránek v knihovnách obcí,¹⁶ či nových autorskoprávních vztahů¹⁷ a častějšími konzultacemi s knihovnicí odborných knihoven.

¹⁶ Šablona webu pro malé knihovny. Knihovna města Hradce Králové. Dostupné z < <http://www.knihovnahk.cz/ODDELENI/KNIHOVNAM/sablona.htm> >

¹⁷ Plynoucími ze zák. č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Po výrazném zvýšení zájmu o konzultace a metodické návštěvy ze strany obsluhovaných knihoven i samotných obcí v roce 2003, následném růstu v letech 2004 a 2005, se ani v roce 2006 nedostavila očekávaná „stagnace“. Naopak **mírně vzrostl počet knihoven, jimž byly poskytnuty konzultace nebo v nichž PK a KK vykonaly metodickou návštěvu.** V rámci ČR to představovalo **za rok 2006** oproti roku 2005 **o 292 obslužených knihoven¹⁸ více.** Dále bylo poskytnuto **o 320 konzultací více a o 239 metodických návštěv více než v roce 2005.**

Vývoj během let 2002 až 2006 ilustruje tabulka, vývoj v jednotlivých krajích grafy v Příloze č. 7, str. 56 –59.

Poradenská a konzultační činnost v roce	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obslužených knihoven	5 389	6 001	6 270	6 395	6 687
Počet poskytnutých konzultací	13 162	18 231	19 890	19 988	20 308
Počet metodických návštěv	9 294	12 601	12 273	11 550	11 789

Průměrně byla v každém kraji ČR poskytnuta poradenská služba 478 knihovnám (v roce 2005 celkem 457 knihovnám). V každém kraji se uskutečnila průměrně **1 451 konzultace** (v roce 2005 celkem 1 428 konzultací), tj. **každé obslužené knihovně byly poskytnuty v průměru 3,04 konzultace.** 9 ze 14 krajů vykazuje nárůst konzultací v roce 2006 vůči roku 2005. Výraznější pokles vykázaly 3 kraje, v jednom případě se jednalo o zpřesnění statistiky, v dalším o zavádění nové koncepce.

Vývoj počtu konzultací v jednotlivých krajích v letech 2002 až 2006

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Počet poskytnutých konzultací															
v roce 2002	209	1959	1317	1025	392	799	204	1075	1089	684	557	1294	1545	1013	940
v roce 2003	181	1866	2560	1310	369	853	423	1337	2233	686	1380	2335	1724	954	1301
v roce 2004	157	1836	2724	1387	437	1008	558	1741	2198	1122	1589	1899	1741	1493	1421
v roce 2005	207	1873	3493	1225	319	885	327	2082	1912	1035	1421	2271	1683	1255	1428
v roce 2006	236	1567	3849	1211	376	951	364	2287	1932	973	1370	2009	1734	1449	1451

Trend kontinuálního růstu ve všech pěti sledovaných letech lze vysledovat v Jihočeském a Královéhradeckém kraji.

¹⁸ Obslužená knihovna = knihovna odebírající konkrétní službu

Obsluhovaná knihovna = knihovna zapojená do programu, může odebírat jednu nebo všechny služby.

V každém kraji bylo průměrně uskutečněno 842 metodických návštěv (v roce 2005 tento průměr činil 825). V průměru byly během roku 2006 všechny obsluhované knihovny navštíveny dvakrát (1,95x), kdežto v roce 2005 jen 1,81x.

Meziroční nárůst metodických návštěv vykázalo 10 krajů, především Jihočeský, Karlovarský a Olomoucký kraj a kraj Vysočina. Naopak pokles zaznamenaly kraje Středočeský, Ústecký, Pardubický a Jihomoravský, tedy kraje, které byly zaměřeny na zavádění či přípravu nové koncepce nebo měly potíže s financováním RF.

Počet metodických návštěv v jednotlivých krajích v letech 2002 až 2006

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Počet metodických návštěv															
v roce 2002	0	1279	1373	601	377	380	417	1053	268	927	483	1042	741	353	664
v roce 2003	99	1390	1536	1452	729	418	635	1059	530	978	1231	1236	989	319	900
v roce 2004	102	1438	1582	1570	743	397	833	1110	437	941	905	991	868	356	877
v roce 2005	91	1144	1553	1235	651	473	888	987	412	906	1025	957	874	354	825
v roce 2006	119	1010	1669	1239	781	410	1018	1017	269	1019	872	1028	932	406	842

Graficky je vývoj konzultací a metodických návštěv v letech 2002–2006 po krajích zachycen v Příloze č.7, str. 56–59.

Výsledky a výkonové ukazatele za rok 2006 v jednotlivých krajích zachycuje následující tabulka:

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Prům.
Poradenská a konzultační činnost															
Počet obslužených knihoven	39	920	621	825	125	371	364,00	386	422	528	648	501	399	538	478
Počet konzultací na jednu obsluženou knihovnu	6,05	1,70	6,20	1,47	3,01	2,56	1,00	5,92	4,58	1,84	2,11	4,01	4,35	2,69	3,04
Počet metod. návštěv na 1 obsluženou knihovnu	3,05	1,10	2,69	1,50	6,25	1,11	2,80	2,63	0,64	1,93	1,35	2,05	2,34	0,75	1,76
Počet obsluhovaných knihoven	39	825	620	502	127	305	222	386	420	575	724	501	399	398	432
Počet konzultací na 1 obsluhovanou knihovnu	6,05	1,90	6,21	2,41	2,96	3,12	1,64	5,92	4,60	1,69	1,89	4,01	4,35	3,64	3,36
Počet metod. návštěv na 1 obsluhovanou knihovnu	3,05	1,22	2,69	2,47	6,15	1,34	4,59	2,63	0,64	1,77	1,20	2,05	2,34	1,02	1,95

Standard byl po obsahové stránce naplněn. Kvantitativně je standardizován pouze počet metodických návštěv v knihovnách - **každá z obsluhovaných knihoven má být navštívena minimálně 1x za rok, celorepublikový průměr vykazuje hodnotu 1,95.** Tento standard se

nepodařilo naplnit pouze v Pardubickém kraji (poslední řádek tabulky). Pardubický kraj uvádí zvýšenou pozornost na účast obecních knihoven v grantovém řízení Pardubického kraje k vytvoření podmínek (vlastní HW) pro úspěšnou účast knihoven v PIK. Na straně druhé jsou kraje, např. Karlovarský, kde překračují standard až 6x. V tomto kraji projevilo zájem o službu 125 knihoven. KK spolu s 2 PK se zaměřily především na realizaci projektu Informační a komunikační technologie pro veřejnost Karlovarského kraje ze strukturálních fondů EU, dále na PIK a VISK. V tomto kraji věnují i velkou osobní péči zapracovávání nových knihovníků či celkové modernizaci knihoven malých obcí, včetně zkvalitnění jejich služeb a rovněž soustavnému kontaktu se zřizovateli knihoven.

Součástí standardu služby „Poradenská a konzultační činnost“ je i forma služby realizovaná prostřednictvím vydávání zpravodaje – např. U nás (Královéhradecký kraj), Duha (Jihomoravský kraj), Krok (Olomoucký kraj), SvětLIK (Liberecký kraj). Také mnohé PK vydávají skromnější typ metodického zpravodaje, avšak zaměřeného na konkrétní obsluhované knihovny, pro jejichž vnitřní potřebu je vydáván (Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně, Knihovna města Hradce Králové, Knihovna K. H. Máchy Litoměřice, Městská knihovna Prostějov a řada dalších).

Kromě tištěných zpravodajů a dalších forem tištěného informování obsluhovaných knihoven nabývají stále více na významu **webové stránky krajských a pověřených knihoven**, resp. jejich speciální část určená obsluhovaným knihovnám. V současnosti je to již samozřejmostí všech knihoven, které poskytují RF¹⁹. Zde se s postupující elektronizací objevují všechny důležité informace, aktuality, sdělení, pokyny a návody. Pro operativní komunikaci zřizují KK a PK i elektronické konference určené obsluhovaným knihovnám a nebo zaheslované stránky. Postupně se tato forma informování a vzájemné komunikace stala běžnou součástí poradenské a konzultační činnosti knihoven s RF, neboť většina obsluhovaných knihoven má k dispozici internet, a tudíž jej využívá pro běžnou komunikaci se svou obsluhující knihovnou. Zde jsou však ještě značné rezervy a zintenzivnění vzájemné komunikace na optimum bude úkolem dalších let.

2. Statistika knihovnických činností

Nízká návratnost výkazů Kult(MK) 12-01 z knihoven s dobrovolnými pracovníky v předešlých letech významně zkreslovala výsledky statistických šetření o knihovnách a snižovala tak použitelnost údajů pro plánovací, strategické a ekonomické činnosti. Pomoc KK a PK obsluhovaným knihovnám, resp. jejich provozovatelům při zpracování výkazů, sumarizace výkazů a další užití výsledků je nezbytným předpokladem zdárného rozvoje VKIS i v malých obcích. Stále platí, že bez pomoci pověřených knihoven by statistika knihovnických činností nikdy nedosáhla takové kvality, aby mohla být používána při nejrůznějších řídicích, plánovacích a projektových činnostech na všech úrovních systému knihoven²⁰. Potřeba co nejpřesnějšího a nejúplnějšího statistického šetření je ještě naléhavější i v souvislosti s vydáním Metodického

¹⁹ ADRESÁŘ metodických oddělení krajských knihoven a knihoven pověřených regionálními funkcemi. Dostupné na < http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=10_RegFceRozc.htm >

²⁰ § 3, odst. 1 písm. a) až c) zák.č. 257/2001 Sb. v platném znění

pokynu k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb.²¹ Nejnověji i pro zdárnou realizaci navazujícího projektu Benchmarking knihoven²². Je třeba přihlédnout i k tomu, že poslední léta docházelo k častým úpravám statistického formuláře tak, jak se vyvíjely technologie v oboru, a současně s tím bylo třeba sledovat nově zaváděné služby knihoven, nové formy již tradičních služeb a sladovat výkaznictví s ostatními zeměmi EU. Současný způsob sběru statistických dat postupně nabývá vyšší kvality, a to i při elektronickém ukládání dat. Pouze v kraji Středočeském přetrvávají problémy, a to především z těch důvodů, že PK obsluhují vysoký počet knihoven. Sběr a vkládání statistických dat byl v SVK Kladno centralizován, což je příčinou opožděného zpracování a nízké kvality dat. V celé ČR zatím nebylo dosaženo optimální kvality v jednotnosti vykazovaných hodnot ani v úplnosti vyplňovaných formulářů. V následujících letech bychom měli v celé ČR věnovat systematickou pozornost této otázce, a to bez ohledu na obsah statistických formulářů a druh sledovaných údajů.

V roce 2006 pomohly KK a PK 6 304 obsluhovaným knihovnám a jejich zřizovatelům se zpracováním statistických výkazů Kult (MK) 12-01, tj. o 233 knihoven méně než v roce 2005. Zpracováno bylo **celkem 6 567 statistických výkazů a sumářů**, tj. o 260 výkazů a sumářů méně než v roce 2005. Je třeba konstatovat, že se elektronické ukládání dat do báze NIPOS stále setkává s problémy, i když podstatně menšími než v letech předešlých. Praxe ukládání dat za všechny obsluhované knihovny v příslušných PK a KK je v krajích stejná s výjimkou kraje Středočeského, kde jsou vkládána data za všechny obsluhované knihovny malých obcí kraje ve Středočeské vědecké knihovně v Kladně. To je zdrojem velkého množství nepřesných údajů a chyb. Některé výroční zprávy zmiňují potřebu častější instruktáže pro evidenci činností i způsob vykazování. Na základě konzultací i společných jednání s metodiky KK je potřeba vypracovat jednotící vysvětlivky a pomůcky. Na úrovni PK každoročně zopakovat instruktáž obsluhovaných knihovníků.

Vzhledem k postupující elektronizaci v oboru knihovnictví bude třeba věnovat zvýšenou pozornost nejen kvalitě zpracovávaných statistických údajů, ale zároveň i péči o jasné definice těchto údajů, pokyny k vykazování formulářů, doplnění sledovaných údajů o nové formy služeb (především on-line), péči o příslušný SW, aby statistický formulář byl stále přívětivější a aby sledované údaje byly v konečném výsledku co nejúplnější a spolehlivé.

Objem této služby v jednotlivých krajích a průměrné hodnoty této činnosti v krajích ČR v roce 2006 vyjadřuje tabulka:

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Statistika knihovnických činností KULT V 12.01															
Počet obslužených knihoven	38	751	647	532	124	619	221,00	386	434	585	734	501	399	333	450,29
Počet zpracovaných statistických výkazů	38	751	702	579	125	639	250,00	418	434	568	741	660	352	310	469,07
Počet zpracovaných výkazů na 1 obsluženou knih.	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,3	0,9	0,9	1,04

²¹ METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. Praha: MK ČR, 2005. 6 s. Dostupný též z WWW < <http://knihovnam.nkp.cz/> > a < <http://www.mkcr.cz/article.php?id=1150> >

²² Dostupné z < http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=02_Odb/15_Vykon.htm >

Počet zpracovaných statistických výkazů se v průběhu pěti let měnil v krajích následovně:

Počet zpracovaných statistických výkazů															
Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
v roce 2002	36	977	731	536	133	429	160	532	336	385	417	428	208	371	406
v roce 2003	37	952	727	586	135	330	235	524	445	563	701	704	429	436	486
v roce 2004	37	936	685	507	135	645	244	458	461	589	728	730	366	373	492
v roce 2005	38	972	697	555	126	641	240	423	434	592	717	681	368	343	488
v roce 2006	38	751	702	579	125	639	250	418	434	568	741	660	352	310	469

Obecně platí, že by uvedený počet měl jen mírně převyšovat počet obsluhovaných knihoven, a to o zpracovávané sumáře.

Situaci dokreslují i grafy v Příloze č. 7, str. 59 – 60.

Standard byl splněn téměř všemi knihovnami plnícími RF na území ČR, a to jak ve strategickém cíli, tak periodicitě a především v termínech.

3. Vzdělávání knihovníků, semináře, porady

Vzdělávání knihovníků je chápáno jako nezbytná součást a předpoklad k dosažení vytčených cílů nejen RF. Tato činnost je těsně provázána s dalšími programy podporujícími zvyšování kvalifikace knihovníků a informačních pracovníků a s veškerou činností knihoven. Po vybudování školicích středisek KK a získání zkušeností pořadatelů se rozvinulo školení a vzdělávání pracovníků včetně dobrovolných knihovníků nebývalou měrou. Zatímco v roce 2005, tj. v prvním roce pod samosprávným řízením RF kraji, došlo k poměrně velkému snížení počtu vzdělávacích akcí a snížení sledovaných parametrů, **v roce 2006 opět číselné údaje stoupají.**

Vzdělávacích akcí pořádaných KK a PK se v roce 2005 zúčastnilo 3 920 knihoven²³, v roce 2006 již 3 991 knihovna, tj. o 71 knihovnu více. Z celkového počtu 1 072 vzdělávacích akcí bylo 586, tj. 54,7 %, uskutečněno právě v rámci RF, v celkovém rozsahu 3 270 hodin. Vzdělávání se zúčastnilo 6 848 knihovníků, což je o 650 účastníků více než v roce 2005. Stále však nebylo dosaženo hodnot z roku 2004. Uvedené výsledky za rok 2006 znamenají, že průměrně bylo v každém kraji uspořádáno 42 vzdělávacích akcí v rámci RF a každé z nich se průměrně zúčastnilo 11,69 knihovníka, přičemž každá akce trvala průměrně 5,6 vyučovací hodiny. Rozdíly oproti roku 2005 jsou patrné z Přílohy č. 4 a vývoj v letech 2002 až 2006 z Příloh č. 5 a 6 (str. 52 až 53).

²³ obslužených

Meziroční rozdíly výsledků za celou ČR jsou zachyceny v následující tabulce:

Vzdělávání knihovníků, semináře	2005	2006	+/-
Počet obslužených knihoven	3 920	3 991	71
Počet všech vzdělávacích akcí	863	1 072	209
z toho: počet akcí v rámci RF	556	586	30
Počet všech účastníků	11 367	14 477	3 110
z toho: počet účastníků akcí v rámci RF	6 198	6 848	650
Počet všech vyučovacích hodin	6 172	7 088	916
z toho: počet vyučovacích hodin v rámci RF	2 817	3 270	453

Ani při pohledu na vývoj počtu vzdělávacích akcí v jednotlivých krajích není zřejmá jednoznačná závislost počtu vzdělávacích akcí na finančních prostředcích získaných knihovnami na výkon RF. Zatímco jsou kraje, kde vzdělávání zintenzivnělo, např. Praha, Plzeňský kraj a všechny kraje na Moravě, jiné kraje vykazují stabilizovanou úroveň vzdělávání (v počtu akcí). Naopak jsou kraje, kde se počet vzdělávacích akcí snížil, a to z důvodů nikoliv finančních, např. Karlovarský kraj, v němž prvním rokem realizovali projekt financovaný z prostředků ESF „Vzdělávání knihovníků Karlovarského kraje“, v jehož rámci jsou nabízeny 4 kurzy: kurz odborného knihovnického vzdělávání, kurz komunikačních dovedností, ECDL a jazykové kurzy. Projekt bude ukončen na jaře 2008. Pokles vzdělávání ve Středočeském kraji je logickým důsledkem velké organizační změny ve výkonu RF, která bude pravděpodobně v budoucnu vyrovnána. V Ústeckém kraji i kraji Libereckém je pokles výsledků vzdělávání v rámci RF způsoben nedostatkem finančních prostředků. Obecně se metodici často zmiňují o problémech s dopravou a volným časem knihovníků malých obcí. V některé PK a KK tento problém řeší tak, že za knihovníky zajedou a akci zrealizují na dostupném místě. Jinde s dostatečným předstihem osloví knihovníky, kde a v jakém termínu by jim seminář, porada, krátký kurz vyhovoval, a tam jej zrealizují. Daleko problematičtější se jeví nezáměr knihovníků profesionalizovaných knihoven. Celoživotní vzdělávání zřejmě není dostatečně doceněno jako nezbytný předpoklad, příprava resp. prostředek pro kvalitní vykonávání profese knihovníka na jakékoliv pozici. To se pak odráží i na občasně neinformovanosti těchto knihovníků a ve svém důsledku i na kvalitě služeb. To je další problém hodný pozornosti PK a KK, neboť i malé profesionální knihovny patří mezi knihovny obsluhované a uživatelé těchto knihoven mají též právo na kvalitní a moderní služby.

Počet vzdělávacích akcí v rámci RF v krajích v letech 2002–2006

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
rok 2002	4	81	25	21	23	18	166	32	21	60	57	110	6	60	49
rok 2003	24	72	64	59	12	21	21	35	23	62	55	55	15	37	40
rok 2004	51	108	81	63	10	24	20	40	23	71	55	78	18	68	51
rok 2005	21	60	51	58	15	30	25	39	19	65	56	54	18	45	40
rok 2006	33	44	58	78	3	25	15	54	21	53	63	64	16	59	42

Příčiny meziročního poklesu počtu vzdělávacích akcí je tedy třeba hledat a posuzovat i v souvislosti s dalšími sledovanými údaji. Např. již zmíněné kraje Středočeský a Karlovarský mají přes pokles počtu vzdělávacích akcí v roce 2006 (oproti roku 2005) při srovnávání s dalšími kraji poměrně vysokou účast knihovníků a vyšší průměrnou dobu trvání 1 vzdělávací akce. Znamená to, že pořádají cykly školení. Vysokou účast na akcích vykazují i kraje Zlínský, Liberecký, Jihomoravský a Moravskoslezský.

Údaje o vzdělávání v rámci RF za jednotlivé kraje v roce 2006 jsou uvedeny v tabulce, zajímavé je i jejich srovnání s údaji o celkové vzdělávací činnosti KK a PK:

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Počet obslužených knihoven	18	567	314	431	59	190	233	286	107	352	375	399	399	261	285
Počet všech vzdělávacích akcí	112	180	79	78	63	41	30	70	31	64	76	116	50	82	77
z toho: počet akcí v rámci RF	33	44	58	78	3	25	15	54	21	53	63	64	16	59	42
Počet všech účastníků	2642	2329	672	601	733	505	360	903	398	1079	1273	678	942	1362	1034
z toho: počet účast. akcí v rámci RF	73	678	502	601	15	230	230	626	270	666	1088	452	383	1034	489
Počet všech vyučovacích hodin	804	665	648	421	823	354	121	476	102	296	841	435	452	650	506
z toho: počet vyučov. hodin v rámci RF	449	408	295	421	27	98	51	238	74	215	601	181	41	171	234
Ukazatele															
Počet vzděláv. akcí RF na 1 obsluž.knih.	1,83	0,08	0,18	0,18	0,05	0,13	0,06	0,19	0,20	0,15	0,17	0,16	0,04	0,23	0,15
Počet vyuč. hodin na 1 vzděláv. akci RF	4,1	6,2	5,4	3,7	15,5	3,6	4,1	5,3	2,7	4,7	8,4	3,2	3,9	3,3	5,6
Počet účastníků 1 vzděláv. akce RF	2,21	15,41	8,66	7,71	5,00	9,20	15,33	11,59	12,86	12,57	17,27	7,06	23,94	17,53	11,69

Údaje druhé části tabulky (pouze vzdělávání v rámci RF) ilustrují, jak se v mnohých krajích o vzdělávání zajímá jen malá část obsluhovaných knihoven. Některé kraje ale naopak vykazují zájem i těch knihoven, které neuvedly jako příjemce služeb RF – tj. jako knihovny obsluhované. Jsou jimi nejruznější odborné knihovny, počínaje muzejními, přes školní až k vysokoškolským a ústavním. I přes určitý pokles

zájmu realizují všechny KK ve vzdělávacích střediscích základy počítačové gramotnosti v rozsahu ECDL (VISK 2), ale i v rozsahu modifikovaném pro potřeby knihovníků malých knihoven (např. Jihočeský, Liberecký, Královéhradecký a další). Pouze kraj Pardubický ve sledovaném roce tyto kurzy výrazně omezil, ale na základě výsledků ankety je opět v roce 2007 realizuje, a to v rozsahu dle projeveného zájmu. Velkému zájmu se těší kurzy a semináře z oblasti literatury, např. společné semináře SVK Kladno a MěK Praha, akvizice (Moravskoslezský kraj) a speciální kurzy z oblasti zpracování dokumentů. Na základě zájmu jsou i nadále pořádány akce rozšiřující dovednosti a znalosti z oblasti využívání elektronických zdrojů. Téměř všechny kraje zrealizovaly seminář s problematikou autorských práv, čtenářství, cykly přednášek pro pracovníky dětských oddělení, seminář na témata jak jednat s uživatelem, strukturální fondy a knihovny (např. Moravskoslezský kraj) atd.

Z celkového počtu uspořádaných vzdělávacích akcí v PK a KK je 54,7% akcí realizováno v rámci RF. Tento údaj platí celorepublikově. KK zaměřují své vzdělávací aktivity na široké spektrum typů a druhů knihoven, resp. knihovníků. PK vzdělávají povětšinou knihovníky obecních knihoven a menších profesionalizovaných knihoven. Mnohé vzdělávací formy pro knihovníky obcí - např. instruktáž a trénink - zařazují PK spíše do programů porad.

Vývoj počtu vzdělávacích akcí od roku 2002 do roku 2006 je zachycen v grafu v Příloze č. 5, str. 52 a v Příloze č. 7, str. 60-62.

Porady

Porady jsou v oblasti regionálních služeb prostředkem koordinace, informování a vzájemné výměny názorů a poznatků. Především pro knihovníky malých knihoven jsou místem inspirace a významným doplňkem vzdělávání. Ve sledovaném roce bylo v celé ČR uspořádáno **413 porad, jichž se zúčastnilo 4 918 knihovníků z 3 177 knihoven.** S výjimkou počtu obslužených knihoven (tj. knihoven zastoupených na poradách) došlo ve všech sledovaných hodnotách k poklesu vůči roku 2005, viz Přílohu č. 7 str. 63. V roce 2006 uspořádaly knihovny s RF **každého kraje průměrně 30 porad**, zatímco v roce 2005 34 porady. Průměrný počet účastníků 1 porady v roce 2006 mírně vzrostl z 12 účastníků v roce 2005 **na 12,49 účastníka** na 1 poradě.

Údaje za jednotlivé kraje v roce 2006 obsahuje následující tabulka (grafické vyjádření viz Přílohu č. 7, str. 63 – 64).

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Porady															
Počet obslužených knihoven	17	724	183	265	31	183	77,00	188	147	339	321	425	67	210	226,93
Počet akcí	1	33	36	40	10	21	18,00	53	30	28	35	46	21	41	29,50
Počet účastníků celkem (v kraji)	24	676	433	454	83	172	179,00	552	268	299	593	491	259	435	351,29
Průměrný počet účastníků na jedné poradě 2006	24,00	20,48	12,03	11,35	8,30	8,19	9,94	10,42	8,93	10,68	16,94	10,67	12,33	10,61	12,49

Vývoj v počtu uspořádaných porad v období let 2002 až 2006 v jednotlivých krajích ČR

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem	Průměr
v roce 2002	2	48	30	38	15	22	14	57	28	34	18	51	18	54	429	31
v roce 2003	2	54	41	45	11	25	26	59	33	27	32	49	22	67	493	35
v roce 2004	2	69	40	74	10	25	18	47	29	26	39	52	26	75	532	38
v roce 2005	1	53	36	77	9	17	18	48	31	32	43	45	27	37	474	34
v roce 2006	1	33	36	40	10	21	18	53	30	28	35	46	21	41	413	29,50

Účast knihovníků na 1 poradě podle krajů (srovnání let 2002 až 2006)

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
r. 2002	23,0	12,7	12,1	9,8	8,7	15,4	8,4	8,6	10,8	10,3	14,2	16,6	7,2	7,7	11,1
r. 2003	14,5	10,3	10,7	9,0	6,9	9,5	10,8	7,9	16,5	12,4	14,0	12,4	14,4	6,9	10,6
r. 2004	11,0	8,9	11,3	6,6	10,8	10,3	10,3	9,1	10,7	12,7	15,3	10,2	13,9	9,3	10,1
r. 2005	23,0	10,8	11,4	6,7	10,7	10,2	11,6	9,3	9,8	10,3	16,8	8,8	12,9	11,7	10,5
r. 2006	24,0	20,5	12,0	11,4	8,3	8,2	9,9	10,4	8,9	10,7	16,9	10,7	12,3	10,6	11,9

Plnění standardu

Strategickým cílem této služby je zajištění celoživotního vzdělávání knihovníků a jejich informovanosti o aktuálním vývoji oboru. Pro vzdělávací činnost standard stanovuje, aby každý profesionální pracovník absolvoval za rok 30 hodin vzdělávání a dobrovolný knihovník 8 hodin vzdělávání. Protože v Metodickém pokynu není jasně určena metoda, jak tento ukazatel sledovat, je problémem jej i vyhodnotit. Některé kraje uvádějí, že parametr splnily (např. Jihočeský kraj), další se buď nezmiňují vůbec, nebo poukazují na daný problém (Zlínský kraj). Bude třeba upřesnit, zda se budou vykazovat nabídnuté, resp. zrealizované akce v rozsahu vyučovacích hodin, nebo zda se bude sledovat skutečná účast každého knihovníka z obsluhovaných knihoven.

Jako součást vzdělávání jsou standardizovány i porady s obsluhovanými knihovnami. Většina KK naplnila požadavek 4 porad ředitelů PK ročně, stejně tak je zčásti naplňován cíl uspořádat 2 porady ročně pro neprofesionální knihovníky. Obtíže nastávají s účastí knihovníků malých profesionálních knihoven. Uváděné důvody jsou pestré, avšak z hlediska potřeby vzdělávání jako podmínky úspěšného rozvoje VKIS, překonatelné (např. jednotný tzv. zavírací den v regionu, pobídkové nástroje, vývoz kurzů do regionů jednotlivých PK, atd.).

4. Tvorba výměnných fondů, jejich cirkulace a distribuce

Výměnný fond, jako specifický druh knihovních fondů budovaných výhradně v síti knihoven územně samosprávných celků, se právě svým účelem ukázal jako nezbytný prostředek ke zkvalitňování dostupnosti dokumentů a informací v nich obsažených a ke stírání rozdílů v kvalitě služeb knihoven ve městech a v malých obcích. Tím, že výměnný fond cirkuluje po knihovnách, je jeho budování a využívání efektivní i ekonomicky. Výměnné fondy pomáhají především těm obcím, které v současnosti nemají takový finanční potenciál, aby jejich knihovna byla dostatečně „atraktivní“ a mohla uspokojovat požadavky občanů. Stále hojněji je ale využívají i ty obce, které sice financují nákup KF ve své knihovně, avšak nebylo by pro ně hospodárné doplňovat ho v takové šíři, jakou představují cirkulující soubory z výměnných fondů. Především poslední důvod pak bude, jak ostatně potvrzují několikaleté výsledky, i v budoucnu důležitým argumentem pro další realizaci této služby a její masivnější rozšiřování i na další dokumenty.

K 31. 12. 2006 dosáhly výměnné fondy v rámci celé ČR objemu **2 317 340 knihovních jednotek** (dále k. j.). Znamená to, že **pro každou obsluhovanou knihovnu bylo k dispozici průměrně 383,5 k. j. výměnného fondu** (pro každou obslouženou knihovnu, tzn. využívající cirkulační služby, to představovalo 461 k. j.). Průměrně je v každém kraji ČR²⁴ k dispozici VF o velikosti zhruba 165 tisíc k. j. (svazků). V roce 2005 to bylo necelých 160 tisíc k. j.

Roční přírůstek VF představoval celkem **266 846 k. j.** (v roce 2005 to bylo 247 418 k. j.). **Finanční částka** za celou ČR věnovaná z krajských prostředků RF na nákup VF v roce 2006 činila **37 849 899 Kč, což představuje 29,5 %** krajských dotací. VF byl doplňován nejen z finančních prostředků krajů, ale i z prostředků obcí, a to v 10 ze 14 krajů. Praha, Liberecký, Jihomoravský a Zlínský kraj nebudují VF z prostředků obcí, ale výhradně z prostředků krajských. Z dalších zdrojů doplňovalo VF 7 ze 14 krajů. Nejvíce je vícezdrojový způsob financování nákupu VF rozvinut v krajích Ústeckém, Středočeském, Plzeňském a Moravskoslezském. Meziroční rozdíly ukazatelů budování výměnného fondu v ČR znázorňuje tabulka (Příloha č. 4, 5 a 6, str. 51 - 53).

Výměnný fond	2005	2006	+/-
Stav výměnného fondu k 31.12 v k. j.	2 239 925	2 317 340	77 415
Roční přírůstek VF	247 418	266 846	19 428
Zakoupeno z dotace na RF (v k. j.)	223 736	241 742	18 006
Zakoupeno z prostředků obcí (v k. j.)	18 488	17 732	-756
Zakoupeno z finan. prostř. dalších zdrojů (v k. j.)	2 978	6 359	3 381

Údaje za jednotlivé kraje o budování VF i finančních nákladech s tím spojených viz Přílohu č. 7, str. 64 - 66.

²⁴ Včetně hlavního města Prahy

Stav VF k 31. 12. 2006, přírůstky za rok a počet doplněných k. j. podle původu finančních prostředků v k. j., po jednotlivých krajích

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem	Průměr
Výměnný fond (v k. j.)																
Stav výměnného fondu k 31. 12. 2006	5 280	157608	247749	276107	126164	143365	51 605	321503	301042	227857	115811	104959	74 198	164092	2 317 340	165524
Roční přírůstek VF	1 326	44 208	23 472	14 538	8 289	13 631	3 428	18 158	24 206	31 231	24 865	23 670	8 296	27 528	266 846	19 060
Zakoupeno z dotace na RF	1 326	42 724	21 759	13 205	5 388	11 202	3 797	16 525	22 052	29 096	23 301	22 026	6 407	22 934	241 742	17 267
Zakoupeno z prostředků obce	0	1 475	269	619	2 901	2 429	0	1 633	2 154	987	0	1 049	0	4 216	17 732	1 267
Zakoupeno z jiných zdrojů	0	9	0	570	0	792	44	0	0	1 148	1 564	0	1 889	343	6 359	454

Přírůstek VF v k. j. z hlavního finančního zdroje 2006 po jednotlivých krajích

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem	Průměr
2002 – Zakoupeno z dotace státu na RF	0	25 650	54 791	8 724	2 294	12 405	4 901	11 319	11 565	16 338	14 358	11 118	9 315	14 478	197 256	14 090
2003 - Zakoupeno z dotace státu na RF	1 021	40 232	17 220	13 626	5 736	15 239	6 052	14 912	21 264	22 549	19 973	16 332	12 118	23 514	229 788	16 413
2004 – Zakoupeno z dotace státu na RF	1 732	39 179	17 270	14 342	4 211	13 840	4 524	15 161	21 830	28 507	16 444	20 869	9 332	21 936	229 177	16 370
2005 – Zakoupeno z dotace krajů na RF	1 177	31 059	18 267	11 702	5 481	12 026	5 273	17 477	21 269	25 409	23 399	20 058	8 753	22 386	223 736	15 981
2006 – Zakoupeno z dotace krajů na RF	1 326	42 724	21 759	13 205	5 388	11 202	3 797	16 525	22 052	29 096	23 301	22 026	6 407	22 934	241 742	17 267

Roční přírůstek VF upravuje i standard RF²⁵. Stanovuje minimální přírůstek VF v 1 PK (nebo KK budující VF) na 1 500 k.j za rok pro cca 80 obsluhovaných knihoven. Z následující tabulky je patrné, že standard neplní pouze 3 kraje - Plzeňský a Liberecký a Praha. V prvních dvou případech je však počet obsluhovaných knihoven těchto PK nižší než určuje standard – tj. 80, proto je přírůstek adekvátní potřebám.

Roční přírůstek na 1 knihovnu s RF v roce 2006

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem	Stand.
Počet knihoven budujících VF*	1	5	10	14	3	8	4	6	4	5	8	7	4	16	95	1
Roční přírůstek v k. j.	1 326	44 208	23 472	14 538	8 289	13 631	3 428	18 158	24 206	31 231	24 865	23 670	8 296	27 528	266 846	1 500
Roční přírůstek na 1 knihovnu s VF	1 326	8 842	2 347	1 038	2 763	1 704	857	3 026	6 052	6 246	3 108	3 381	2 074	1 721	2 809	1 500

* V některých krajích doplňují VF i KK, pokud vykonávají RF i v intencích PK (obvykle v rámci okresu)

²⁵ METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Praha: MK ČR 1994. str. 9. Dostupné z < <http://knihovnam.nkp.cz/docs/MetPokynMK05.doc> >

Pozornost věnovaná VF je do určité míry ilustrována i výší finančních prostředků vynaložených v jednotlivých krajích na jeho doplňování, tzn. na nákup. Přehled o finančních objemech vynaložených na doplňování VF v roce 2006, zejména pak procentuální vyjádření této částky z celkových nákladů na RF, je obsahem následující tabulky, grafické vyjádření je uvedeno v Příloze č. 8, str. 77.

% z celkové dotace na náku VF	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
Prostředky na nákup VF (v Kč)	178882	6512000	3795383	1968424	771299	1755710	553071	2496475	3556367	3914831	3948548	3259937	1462876	3676096	37849899
Celkové náklady (v Kč)	3030890	15832000	13512000	6500000	4006300	7500000	4500000	8823000	8250000	10127000	14360000	10200000	8734000	12812000	128187190
Na nákup VF z celk. nákladů	5,9%	41,1%	28,1%	30,3%	19,3%	23,4%	12,3%	28,3%	43,1%	38,7%	27,5%	32,0%	16,7%	28,7%	29,5%

Prostředky na nákup VF v Kč	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
v roce 2002	0	4327878	1833636	1734957	324239	2260277	645078	1910371	1934193	2647535	2734864	1525345	1248987	2133493	25260853
v roce 2003	153977	6545284	2556495	2401050	931400	2488932	764684	2594606	3415854	4352283	3589209	3197435	1854736	3270411	38116356
v roce 2004	249703	6802727	2842854	2148433	891468	2220698	751849	2467962	3326135	4040599	3081356	2959618	1430000	3487770	36701172
v roce 2005	190679	4947402	2710540	1744063	693443	2490208	712667	2679934	3477761	4266437	3753521	2941623	1292356	3465750	35366384
v roce 2006	178882	6512000	3795383	1968424	771299	1755710	553071	2496475	3556367	3914831	3948548	3259937	1462876	3676096	37849899

Po několikaletém poklesu finančních prostředků věnovaných na doplňování VF se v roce 2006 celková částka za ČR oproti roku 2005 zvýšila téměř o 2,5 mil. Kč. Tento nárůst „zajistil“ především kraj Středočeský, kde zvýšení představuje za rok 2006 oproti roku 2005 více než 1,5 mil. Kč a Jihočeský kraj, kde zvýšení činí 1 mil. Kč. Snížení naopak vykázaly kraje Ústecký a Liberecký, kde byla krácena dotace na výkon RF. V krajích, které mají tradičně kvalitní a dostatečně velké VF, jako jsou Jihočeský a Královehradecký, Jihomoravský, Moravskoslezský a Karlovarský kraj, se budování VF věnují s patřičnou pozorností. Doplňování je zaměřeno na zkvalitnění skladby a aktuálnosti VF a často se soustřeďuje i na rozšíření druhů dokumentů ve VF – na časopisy, CD apod.

Cirkulace výměnného fondu

Zatímco cirkulace výměnných fondů byla v roce 2005 jedinou službou vykazující jednoznačný nárůst, zaznamenala tato služba v roce 2006 určitý pokles. Poprvé od roku 2002 se snížil počet knihoven, které měly o službu zájem. Snížení je ale téměř totožné s poklesem obsluhovaných knihoven²⁶, a proto je nelze chápat jako negativní rys. Poprvé od roku 2002 se snížil počet expedovaných souborů, ale současně se opět meziročně zvýšil počet svazků v souborech. Znamená to, že obsluhované knihovny jsou zásobovány většími soubory, což je jev, který pokles počtu souborů vyrovnává, neboť standard (2 soubory ročně do každé knihovny) je dodržen, resp. překračován. Z celkového hlediska lze proto zájem obsluhovaných knihoven právě o tuto službu hodnotit jako jednoznačně stabilní. **V roce 2006 využilo** možnosti obohatit svůj knihovní fond (dále KF) výměnnými soubory **5 029 knihoven**, což je oproti roku 2005 o 49 knihoven méně. **Z celkového počtu obsluhovaných knihoven** ve sledovaném roce je to více než **83 %**, tedy stejné procento jako v roce 2005.

Celkem byly v ČR **expedovány 18 984 soubory** (o 393 soubory méně než v roce 2005), které dohromady obsahovaly **970 273 k. j.** (o 94 161 k.j. více než v roce 2005), tzn. že **1 soubor obsahoval průměrně 51 k. j.** Každá z obslužených knihoven obdržela v roce 2006 průměrně **3,8 cirkulačního souboru a v nich dohromady 193 k. j.** Jinak řečeno, **v každé obci, jejíž knihovna je zapojena do programu RF a využívá cirkulační služby, obdrželi uživatelé knihovny průměrně 193 knihovních jednotek.** Zájem o službu a její růst co do objemu vyjadřují následující tabulky a grafy v Příloze č. 7, str. 66 – 68.

Zájem o službu zachycuje tabulka vyjadřující v % počet knihoven využívajících tuto službu z celkového počtu obsluhovaných knihoven:

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	ČR
v roce 2002	0 %	56 %	58 %	77 %	76 %	82 %	59 %	66 %	58 %	60 %	32 %	75 %	39 %	68 %	60 %
v roce 2003	3 %	71 %	36 %	88 %	76 %	89 %	81 %	74 %	78 %	70 %	53 %	87 %	86 %	70 %	68 %
v roce 2004	38 %	89 %	68 %	88 %	76 %	88 %	77 %	85 %	84 %	82 %	61 %	88 %	89 %	75 %	80 %
v roce 2005	45 %	97 %	74 %	95 %	76 %	90 %	84 %	87 %	78 %	85 %	68 %	88 %	86 %	77 %	84 %
v roce 2006	49 %	81 %	78 %	94 %	76 %	89 %	86 %	88 %	80 %	84 %	77 %	91 %	78 %	84 %	83 %

Zajímavé je, že zájem obsluhovaných knihoven roste i v krajích, kde práce s VF a cirkulačními soubory má dlouholetou a především nepřerušovanou tradici, např. v Moravskoslezském, Jihočeském a Královéhradeckém kraji. Pokles „zájmu“ o VF vykazují kraje Středočeský a Plzeňský. Je to obvyklá zpožděná reakce na nějakou významnou změnu v systému výkonu RF (finanční, organizační apod.), přičemž se ve skutečnosti nejedná o pokles zájmu, ale o narušení kontinuity a kontaktů.

²⁶ Zrušených, dlouhodobě uzavřených knihoven

Počet souborů na 1 obslouženou knihovnu (tj. knihovnu využívající tuto službu):

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	ČR	Standard
v roce 2002	0,0	2,8	2,1	1,7	6,5	5,9	2,4	2,5	2,6	2,1	3,1	3,6	1,6	2,5	2,8	2
v roce 2003	1,0	3,1	2,6	2,3	7,2	6,4	2,2	4,4	2,2	3,1	2,4	4,6	2,2	3,6	3,3	2
v roce 2004	1,8	3,3	2,7	2,4	5,6	7,0	2,2	4,5	2,5	4,1	3,0	4,2	2,5	5,1	3,6	2
v roce 2005	1,5	3,2	3,0	2,3	4,8	6,8	2,5	4,9	2,6	6,1	2,8	4,5	2,7	5,5	3,8	2
v roce 2006	1,4	2,3	2,8	2,4	4,6	6,5	2,3	5,1	2,8	6,4	2,8	4,7	2,7	5,8	3,8	2

Počet svazků dodaných (za rok) v souborech celkem do 1 obsloužené knihovny:

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	ČR	Standard
v roce 2002	0	113	135	120	163	229	81	160	130	89	85	86	51	84	120	60(2x 30)
v roce 2003	50	130	166	145	120	254	81	232	116	144	81	134	114	147	144	60(2x 30)
v roce 2004	89	133	177	169	152	295	83	234	140	184	101	145	110	187	157	60(2x 30)
v roce 2005	87	138	192	169	184	308	99	240	158	185	108	191	125	219	173	60(2x 30)
v roce 2006	80	118	199	163	185	305	91	252	176	193	121	376	125	243	193	60(2x 30)

Tabulka o cirkulaci VF v roce 2006 zachycuje rozdíly mezi kraji: „začínající“ Prahu na straně jedné, pokračuje přes intenzivní rozvoj služby v kraji Vysočina, zásadní změny v organizaci ve Středočeském kraji, až po kraje s dlouholetou a nepřerušenu tradicí VF a jejich cirkulaci v souborech po knihovnách obcí (např. Královéhradecký, Ústecký a Jihočeský, Moravskoslezský a Jihomoravský kraj) na straně druhé. **Průměrně v každém kraji expedovali v roce 2006 pracovníci PK a KK 1 356 souborů, které obsahovaly 69 305 k. j.**

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Cirkulace VF															
Počet obslužených knihoven	19	671	485	473	96	271	190	340	335	485	559	458	313	334	359
Počet expedovaných souborů	26	1 515	1 363	1 139	443	1 764	428	1 741	950	3 125	1 582	2 131	838	1 939	1 356
Počet svazků v souborech	1 517	79 139	96 330	76 996	17 737	82 758	17 197	85 712	59 122	93 782	67 718	17266	39035	81 064	69 305
Poč. sv. na 1 obsluž. knihovnu	80	118	199	163	185	305	91	252	176	193	121	376	125	243	193
Poč. sv. na 1 expedovaný soubor	58	52	71	68	40	47	40	49	62	30	43	81	47	42	52
Poč. exp. soub. do 1 obsluž. knih.	1,4	2,3	2,8	2,4	4,6	6,5	2,3	5,1	2,8	6,4	2,8	4,7	2,7	5,8	4

Příloha č. 7, str. 66 – 68 obsahuje grafy zachycující práci se soubory, a to ve srovnání let 2002 až 2006. Graf „Počet svazků v souborech“ vyjadřuje stoupající kvantitu práce s výměnnými soubory, a co je nejdůležitější, počet svazků v jednom souboru se od roku 2002 kontinuálně zvyšuje.

Standard upravuje jak velikost **ročního přírůstku v 1 PK**, tak i **minimální počet souborů** dodaných do jedné obsluhované knihovny a **počet k. j. v 1 souboru**. Standard doplňování VF neplní pouze 2 kraje - Plzeňský a Liberecký, viz tabulku výše. V obou případech je však počet obsluhovaných knihoven těchto PK nižší než určuje standard – tj. 80, proto je přírůstek adekvátní místním potřebám. Standard pro **počet dodaných souborů a jejich velikost** je již několikátý rok naplňován a překračován (viz tabulky výše). Ukládá knihovnám s RF poskytnout každé obslužené knihovně minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 30 k.j. (svazky).

Standard nenaplňuje pouze MěK v Praze, a to v počtu dodaných souborů do 1 knihovny, neboť buduje VF teprve po dobu tří let. Je také možné, že jejím cílem není tak mohutná cirkulace, neboť i počet uživatelů obsluhovaných knihoven je vyšší a tudíž je soubor „přečten“ za delší údobí. Bylo by proto vhodné uvažovat o začlenění standardu na doplňování dalších dokumentů do VF či o zvýšení ukazatelů.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Tato služba nabyla v roce 2003 velkých rozměrů, avšak hned od roku 2004 zaznamenala pokles a ustálila se na cca 1 000 revidovaných knihoven za rok. Povinnost provádět revize knihovních fondů je stanovena knihovním zákonem a má určitou vazbu na úsilí o průběžnou aktualizaci knihovních fondů. V neposlední řadě hrál významnou roli fakt, že knihovní fondy byly v mnoha obcích zanedbány co do aktuálnosti jejich obsahu. Proto počáteční aktivity v letech 2002 a 2003 byly tak vysoké. KK a PK si kladou za cíl vést provozovatele knihoven k uvědomělé správě KF, ale vzhledem k časové náročnosti jak revizních, tak aktualizčních prací, i vzhledem k legislativě²⁷, nemohou tyto činnosti provádět bez aktivní, tj. fyzické účasti zástupců provozovatelů.

O tom, jak náročnou činnost (objemem i časově) tato práce v současnosti představuje, svědčí celorepublikové údaje za rok 2006:

V roce 2006 bylo obsluženo **celkem 1 015 knihoven**, z toho **v 644 z nich proběhla revize KF. Zrevidováno bylo přes 1 926 708 knihovních jednotek**. Rozdíl oproti roku 2005 viz Přílohu č. 4 a výše naznačený vývoj v letech 2002 až 2006 viz Přílohu č. 5, str. 51 – 52.

V každém kraji byly průměrně obsluženy 73 knihovny, v roce 2005 to bylo 85 knihoven. Z tohoto počtu pak **v 46 knihovnách (63 %) proběhla revize KF. V každé revidované knihovně prošlo kontrolou průměrně 2 992 k. j.** (v roce 2005 3 275 k. j.). Počty revidovaných

²⁷ Revidován je majetek obcí, jim patří vlastní KF.

knihoven, objemy revidovaných KF a průměrné „velikosti“ KF 1 knihovny v jednotlivých krajích v roce 2006 jsou uvedeny v následující tabulce:

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Prům.
Pomoc při revizi a aktualizaci KF															
Počet obslužených knihoven	6	64	90	75	69	35	38	81	81	53	109	120	148	46	72,50
Počet revidovaných k. j.	17806	19 960	118 078	114 073	23 687	89 445	141 106	89 814	203 339	91 895	407 645	276 124	223 559	110 177	1 376 222
Počet revidovaných knihoven	6	7	55	34	15	32	22	69	81	51	93	95	55	29	46
% revid. knih. z počtu obslužených	100%	11%	61%	45%	22%	91%	58%	85%	100%	96%	85%	79%	37%	63%	63%
Počet zrevid. k. j. na 1 knihovnu	2 968	2 851	2 147	3 355	1 579	2 795	6 414	1 302	2 510	1 802	4 383	2 907	4 065	3 799	3 063

Počet zrevidovaných k.j. na 1 knihovnu v jednotlivých krajích v roce 2006 ve srovnání s léty 2002 až 2006 zachycuje graf v Příloze č.7, str. 68 a 69. Tento údaj vyjadřuje objem revizních činností (čím vyšší počet revidovaných svazků, tím větší objem práce metodika). Graf v Příloze č. 7, str. 69 zobrazuje procento ukončených revizí v roce 2006.

Je třeba podtrhnout velký zájem ze strany obsluhovaných knihoven a jejich provozovatelů – obcí, neboť plných 17 % ze všech obsluhovaných knihoven bylo v roce 2006 příjemci této služby. Parametrů uvedených ve **standardu** bylo dosaženo, tj. byla zajištěna pomoc při revizích KF v obsluhovaných knihovnách ve smyslu § 16, zák. č. 257/2001 Sb.²⁸ v neprofesionálních knihovnách a knihovnách s nejvýše jedním celým pracovním úvazkem. Protože KF takto velkých knihoven mají zákonem stanovenou lhůtu mezi revizemi na 5 let, mohla by každoročně proběhnout revize v méně než 20 % obsluhovaných knihovnách.

6. Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků obcí

Některé obce financují nákup knihovních fondů svých knihoven. Takový zájem by měl být všestranně podporován a rozšiřován. Cílem je, aby obsluhované knihovny měly vlastní, kvalitní a aktuální knihovní fond a výměnnými soubory by jej dále obohacovaly a zpestřovaly²⁹. Obce tak vyjadřují svou odpovědnost za úroveň knihovnických a informačních služeb svým občanům a zájem o to, aby služby byly co nejkvalitnější. Z hlediska celorepublikových výsledků a průměrů lze pozorovat jistou stagnaci. S výjimkou Prahy, která tuto službu nerealizuje a ani realizovat neplánuje, nakupují z finančních prostředků obcí PK, eventuálně i KK ve všech krajích. Stále častěji se ozývají hlasy, že nákup do vlastního fondu a zejména pak jeho využití není efektivní především ekonomicky. Většinou se jedná o názor z těch míst, kde obce nebudují vlastní KF (ať již nemohou nebo nechtějí). Zde bude třeba postupovat dle vlastních rozhodnutí obcí a podle poptávky v tom kterém regionu. Celorepublikové

²⁸ Revize v knihovnách s knihovním fondem do 100 000 k.j. se provádí 1x za 5 let.

²⁹ V některých krajích např. Ústeckém, konkrétně v regionu Děčín, touto cestou budují i společné výměnné fondy

údaje jsou za rok 2006 opět nižší než za rok 2005, avšak při srovnání výsledků jednotlivých krajů je zřejmé, že o službu mají některé obce trvalejší zájem, a ačkoliv některé obce na službu rezignují, jinde přibývají noví zájemci.

Celkově bylo z prostředků obcí v roce 2006 nakoupeno 100 298 k. j., tj. o 691 k. j. méně než v roce předešlém. Ubylo také 80 knihoven, jimž obce přispívaly na vlastní KF. Celkově bylo obsluženo 1 144 knihoven, což představuje 18,9 % ze všech obsluhovaných knihoven. V roce 2005 bylo nakupováno z prostředků obcí 1 224 knihovněm (20,1 % obsluhovaných knihoven). Meziroční rozdíl je uveden v tabulce níže a vývoj od roku 2002 v tabulce následující.

Nákup KF z prostředků obcí	v roce 2005	v roce 2006	+/-
Počet obslužených knihoven	1 224	1 144	-80
Počet knihovních jednotek	100 989	100 298	-691

Nákup KF z prostředků obcí	v roce 2002	v roce 2003	v roce 2004	v roce 2005	v roce 2006
Počet obslužených knihoven	1 111	1 274	1 290	1 224	1 144
Počet knihovních jednotek	95 415	113 413	104 357	100 989	100 298

Přehled o financování nákupu knihovních fondů obcemi v jednotlivých krajích v roce 2006 obsahuje následující tabulka.

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Nákup KF z prostředků obcí															
Počet obslužených knihoven	0	46	56	15	75	71	141	52	6	11	178	243	122	128	82
Počet knihovních jednotek	0	1 475	3 078	448	4 235	8 998	11 539	1 633	417	277	13 444	12 033	12 060	30 661	7 164
Poč.zakoupených k.j. na 1 obsluž. knihovnu	0	32	55	30	56	127	82	31	70	25	76	50	99	240	88
Počet obsluhovaných knihoven	39	825	620	502	127	305	222	386	420	575	724	501	399	398	432
Obsluž. knih. v% z poč. obsluhovaných³⁰	0%	6%	9%	3%	59%	23%	64%	13%	1%	2%	25%	49%	31%	32%	19%

Značné mezikrajové rozdíly jsou v počtu knihoven, jejichž provozovatelé (obce) poskytují finanční prostředky na nákup KF (tabulka a Příloha č. 7, str. 70 - 71). Nejvýstižněji to ilustrují údaje z tabulky výše, z posledního řádku: nejvyšší procento obcí, které svým knihovněm financují nákup KF, vykazují stejně jako v roce předešlém kraje Karlovarský, Olomoucký a Liberecký. Údaj o počtu svazků zakoupených

³⁰ Procento knihoven, jimž obce přispívají finanční částkou na nákup knih do vlastního KF

z prostředků obcí ilustruje rozdílné výše poskytovaných částek, ale i objem prací s tím v PK a KK spojených. Nejvíce svazků za finanční prostředky obcí nakoupily PK v krajích Moravskoslezském, Jihomoravském, Zlínském a Olomuckém.

Nestálé ve vývoji jsou i kraje výsledky za léta 2002–2006. Příloha č. 7, str. 70 - 71.

Tabulka vyjadřuje meziroční změny v průměrných počtech k. j. zakoupených z prostředků obcí do jedné obslužené knihovny podle krajů. S výjimkou Jihočeského kraje došlo v průběhu sledovaných let k výkyvům, resp. alespoň jednou k meziročnímu poklesu. Celorepublikový průměr dokonce vykazuje trvalý pokles počtu k. j. zakoupených pro jednu obsluženou knihovnu, a to až do roku 2005, teprve v roce 2006 narostl průměrný počet zakoupených k. j. do 1 obslužené knihovny o celých 22 k. j. Z těchto údajů však nelze vyvodit jednoznačné závěry. Vývoj za 5 let spíše naznačuje, že počet obcí je nepochybně kolísavý a počet nakoupených k. j. do vlastních KF nezávisí pouze na výši finančních prostředků, ale i na cenách knih, rabatech atp.

Průměrný počet zakoupených k. j. z prostředků obcí na 1 obsluženou knihovnu

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
2002-zakoupené kj na 1 obsluž. knihovnu	0	42	36	43	136	133	73	53	37	39	117	84	68	236	78
2003-zakoupené kj na 1 obsluž. knihovnu	0	35	37	27	96	143	72	25	123	44	80	45	96	250	77
2004-zakoupené kj na 1 obsluž. knihovnu	0	32	46	20	59	138	75	20	46	36	77	49	96	225	71
2005-zakoupené kj na 1 obsluž. knihovnu	0	28	55	25	70	134	77	23	36	25	79	51	75	246	66
2006-zakoupené kj na 1 obsluž. knihovnu	0	32	55	30	56	127	82	31	70	25	76	50	99	240	88

Zpracování knihovních fondů z prostředků obcí

Tato služba zpravidla souvisí se službou předešlou – nákupem KF z prostředků obcí. Je však poskytována i těm knihovnám, které si KF obstarají vlastními silami (příkladem jsou regiony MěK Praha, Jihočeský, Ústecký, Plzeňský kraj a další) nebo naopak KK a PK nakupují pro více knihoven, než pro které knihovní fond zpracovávají.

I v této oblasti je v celorepublikovém měřítku zaznamenána určitá stagnace a od roku 2004 i mírný pokles. **KK a PK zpracovaly v roce 2006 knihovní fond pro 1 414 knihoven** (zatímco v roce 2005 pro 1 489 knihoven), tzn. pro **23 % z obsluhovaných knihoven**. Oproti roku 2005 to bylo o 75 knihoven méně. O zpracování vlastního KF mělo vždy zájem více knihoven než o jeho nákup, ale tato situace se v roce 2006 změnila, i když jen nepatrně. (Viz Přílohu č. 4 a 5, str. 51 a 52).

Obsluhující knihovny **zpracovaly 126 872 k. j.**, což činí o 5 536 zpracovaných knihovních jednotek méně než v roce 2005, do té doby šlo o pokles jen v řádu stovek. Je pravděpodobné, že nákup „vlastními silami“ obsluhované knihovny postupně opouštějí a využívají výhod společného nákupu a zpracování, a tím zároveň i výhod ekonomických (pracovní čas, množstevní slevy).

Celorepublikové průměry jsou následující: každý kraj obsloužil v průměru 101 knihovnu, což činí v průměru 23 % všech obsluhovaných knihoven. V každém kraji zpracovali průměrně 9 062 k. j., což pro jednu obslouženou knihovnu představuje 90 zpracovaných k. j.

Tabulka obsahuje výsledky zpracování knihovních fondů z prostředků obcí v jednotlivých krajích, počty obsluhovaných knihoven, pro které tuto službu KK a PK vykonávaly včetně vyjádření procentuálního, celkové počty zpracovaných knihovních jednotek a průměry na 1 obslouženou knihovnu v roce 2006

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Zpracování KF z prostředků obcí															
Počet obslužených knihoven	26	46	64	20	75	150	146	8	8	28	247	253	208	135	101
% obslužených kn. z poč.obsluhovaných kn.	67 %	6 %	10 %	4 %	59 %	49 %	66 %	2 %	2 %	5 %	34 %	50 %	52 %	34 %	23 %
Počet zpracovaných knihovních jednotek	4 186	1 475	3 336	1 829	4 250	12 977	17 757	904	559	1 380	16 167	13 399	21 535	29 332	9 062
Poč. zpracovaných k.j. na 1 obslouženou kn.	161	32	52	91	57	87	122	113	70	49	65	53	104	217	90

Průměrný počet zpracovaných knihovních jednotek pro 1 obslouženou knihovnu v jednotlivých krajích v letech 2002 až 2006

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
2002 - zpracované kj na 1 obslouž. knihovnu	50	43	39	67	169	112	82	93	37	51	152	45	88	252	91
2003 - zpracované kj na 1 obslouž. knihovnu	158	63	72	186	115	129	105	35	123	57	80	43	81	261	108
2004 - zpracované kj na 1 obslouž. knihovnu	139	35	48	284	64	107	105	97	46	55	87	47	79	178	98
2005 - zpracované kj na 1 obslouž. knihovnu	162	28	56	36	71	98	127	27	33	47	86	49	86	250	89
2006 - zpracované kj na 1 obslouž.knihovnu	161	32	52	91	57	87	122	113	70	49	65	53	104	217	90

Regiony, které vykazují vysoký zájem knihoven (resp. obcí) o tyto služby, mají dlouholetou tradici ve společně, tedy i ekonomicky budovaných fondech. Často PK nebo KK nakupují a zpracovávají KF nejen pro nejmenší obecní knihovny, ale i pro profesionalizované knihovny (např. Karlovarský kraj, okres Děčín v Ústeckém kraji). V některých případech se způsob příspěvků obcí na nákup a zpracování KF pro vlastní knihovny vyvinul po transformaci okresních knihovních systémů jako dílčí řešení.

Standard pro obě služby upravuje podmínky pro poskytovatele RF - PK a KK a stanovuje 10,- Kč jako minimální částku od obce na 1 jejího obyvatele, aby služba byla efektivní a personální nároky finančně únosné. Cíl služby, totiž zajištění kvalitní akvizice a zpracování knihovních fondů při zajištění ekonomického efektu pro obce, je splněn. Zároveň ale zůstává otevřena otázka, zda se obce budou větší měrou spolupodílet na

tvorbě KF, či společně vytvářet VF. Teprve další vývoj zájmu obcí ukáže, zda standard pozměnit či užívat ve stávající podobě. To ale nemění nic na zásadě, že konečné rozhodnutí závisí jen na obcích samotných. Ilustrující grafy viz Přílohu č. 7, str. 70 – 72.

7. Servis výpočetní techniky

Servis výpočetní techniky je činností v rámci RF poměrně „mladou“ a dynamicky se rozvíjející tak, jak se rozšiřuje automatizace a napojování na internet do knihoven obcí (významná pomoc VISK3, PIK i strukturálních fondů EU). Původně byla ve významnějším měřítku realizována pouze v Moravskoslezském kraji, zatímco KK a PK v ostatních krajích ji buď nerealizovaly jako pomoc malým knihovnám vůbec, nebo ji chápaly jako součást jiné služby RF (Poradenská činnost, Vzdělávání), či ji řešily zcela mimo Program RF. V roce 2004 služba doznala velkého rozvoje, rok 2005 přinesl jistou stagnaci až pokles počtu výkonů, ale to se opět v roce 2006 obrátilo. Podle výkazů RF za rok 2006 nerealizuje službu i nadále kraj Liberecký a k němu ještě přibyl kraj Středočeský (oba kraje mají poměrně nízké procento internetizovaných knihoven³¹). Zatímco v roce 2005 bylo v celé ČR obsluhováno 586 knihoven, což činilo 9,6% ze všech obsluhovaných knihoven, **v roce 2006 to již činilo 610 obslužených knihoven, tj. 10 % ze všech obsluhovaných knihoven, tedy o 24 knihoven více.**

Počet servisních akcí za rok 2006 činil v celé ČR **1 527** (v roce 2005 celkem 1 185 servisních akcí), což znamená, že **na 1 obsluženou knihovnu** připadly **v průměru 2,5 servisní akce** (v roce 2005 celkem 2 servisní akce). Mírný nárůst této služby souvisí s blížícím se datem 31.12.2007, do kterého musí být všechny veřejné knihovny³² napojeny na internet a poskytovat jej jako veřejně přístupný.

Stav v jednotlivých krajích v roce 2006 zachycuje tabulka:

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Servis výpočetní techniky															
Počet obslužených knihoven	5	0	37	52	48	52	0	57	8	16	73	83	77	102	44
Počet akcí	6	0	64	100	9	70	0	127	9	23	211	127	184	597	109
Počet akcí na 1 obsluž. knihovnu	1,20	0	1,73	1,92	0,19	1,35	0	2,23	1,13	1,44	2,89	1,53	2,39	5,85	2,50

Grafické vyjádření, které dobře ilustruje i vývojový trend od roku 2002 do roku 2006 je uvedeno v Příloze č. 7, str. 73.

³¹ Což je vzhledem k § 24, odst. 2) zák.č. 257/2001 Sb., knihovní zákon, situace nelehká

³² § 24 odst. 2 zák.č. 257/2001 Sb., v platném znění

Změny v počtech obslužených knihoven, které využívaly tuto službu v rámci RF v letech 2002 až 2006 v jednotlivých krajích

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
Počet obslužených knihoven															
v roce 2002	2	4	11	46	6	33	0	29	12	7	0	37	131	79	28
v roce 2003	4	14	28	19	4	31	0	53	0	22	52	69	59	73	31
v roce 2004	8	21	35	69	0	83	164	44	7	22	40	89	57	80	51
v roce 2005	8	30	35	18	48	49	0	60	9	16	73	82	68	90	42
v roce 2006	5	0	37	52	48	52	0	57	8	16	73	83	77	102	44

Standard byl naplněn. Servisní služby byly poskytovány především knihovnám v malých obcích a malým knihovnám s profesionálním pracovníkem. Služby byly poskytnuty v souvislosti se zaváděním ICT, zaškolováním, při přechodu knihoven na vyšší verze užívaného AKS, rozšiřováním o další modul nebo v rámci údržby apod. Služba je realizována spíše jako mimořádná v rámci 1 kalendářního roku nikoliv jako soustavný servis. Problém tkví v různosti vykazovaných akcí. Kraje se liší tak výrazně v tom, jaký zásah či pomoc vykazují, že srovnávané údaje nelze považovat za přesné. Při snaze o sjednocení metodiky vykazování se stále akutněji ukazuje, že standard bude nutno aktualizovat a především zpřesnit.

Doprava v rámci výkonu RF

Regionální funkce jsou činností náročnou na dopravu. Proto jsou mimo standard sledovány a průběžně vyhodnocovány základní údaje tak, aby výsledky mohly být, v případě zájmu knihoven, použity při kalkulacích finančních nákladů adekvátních plánovaným úkolům v rámci výkonu RF, a to i s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám v regionech (vzdálenosti, dopravní obslužnost apod.). Dopravou je zde míněno užití služebního automobilu při výkonu RF.

Počet obslužených knihoven, do kterých se musel pracovník KK nebo PK dopravit služebním autem (rozvoz knihovnických fondů a materiálu, metodické návštěvy i ve večerních hodinách), činil **v roce 2006 5 253 knihoven**, což je **o 39 více než v roce 2005**. **Ujeto bylo 340 408 km, tj. o 23 345 km méně než v roce 2005**. Mírný pokles ve využívání služebních aut souvisí mj. i s poklesem počtu metodických návštěv nebo jejich realizací současně s rozvozem cirkulačních souborů apod. Je nutné upozornit i na určité zkreslení údajů vzhledem k pozdnímu dodání finančních prostředků v některých krajích, a tím i zpoždění, resp. úbytků některých služeb, k jejichž realizaci je služební auto nutné.

Doprava v rámci výkonu RF	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obslužených knihoven	4 099	5 067	5 433	5 214	5 253
Počet ujetých km	271 628	380 051	388 464	363 753	340 408

Řada obsluhujících knihoven využívá též jiných způsobů dopravy, např. hromadnou dopravu, služby dopravců apod. Optimální způsob je dán místními podmínkami, tj. úrovní dopravní obslužnosti, vzdálenostmi mezi místy atd.

Intenzita zájmu o jednotlivé služby RF

Závěrem hodnocení jednotlivých standardizovaných služeb lze říci, že i přes nové podmínky poskytování služeb RF v některých krajích, přes pokles vykazovaných hodnot u šesti služeb oproti roku 2005 (Příloha č. 7, str. 74), jsou regionální služby stále vyhledávané a zvolna se formují ty nejpotřebnější, a to i podle zájmu obsluhovaných knihoven a jejich provozovatelů. **Vývoj zájmu** (počet obslužených knihoven v té které službě z počtu obsluhovaných knihoven, tj. těch, které odebírají alespoň jednu službu v rámci RF) **o jednotlivé služby RF v rámci celé ČR v letech 2002 až 2006** je vyjádřen v procentech a uveden v následující tabulce:

rok	2002	2003	2004	2005	2006
Poradenská a konzultační činnost	94,76%	86,79%	101,75%	105,16%	104,27%
Statistika knihovnických činností KULT V 12.01	58,25%	62,88%	108,18%	107,50%	104,32%
Vzdělávání knihovníků, semináře	55,83%	49,78%	65,47%	64,46%	66,0,4%
Porady	39,26%	41,21%	45,02%	47,94%	52,27%
Pomoc při revizi a aktualizaci KF	16,21%	17,76%	19,39%	19,49%	16,18%
Nákup KF z prostředků obcí	19,54%	18,43%	20,93%	20,13%	18,93%
Zpracování KF z prostředků obcí	22,07%	21,98%	24,93%	24,49%	23,40%
Cirkulace VF	59,61%	67,52%	80,10%	83,51%	83,22%
Servis výpočetní techniky	6,98%	6,19%	11,67%	9,64%	10,09%
Doprava (% knihoven, do kterých jede vlastní auto)	72,08%	73,29%	88,17%	85,74%	86,93%

Pořadí z hlediska intenzity zájmu o služby se v roce 2006 oproti předešlému roku nezměnilo a je následující :

1. Statistika knihovnických činností
2. Poradenská a konzultační činnost
3. Soubory z VF a jejich cirkulace
4. Vzdělávání knihovníků, semináře
5. Porady
6. Zpracování knihovního fondu z prostředků obcí
7. Nákup knihovního fondu z prostředků obcí
8. Pomoc při revizi a aktualizaci KF
9. Servis VT

Největší zájem o službu **Statistika** je výrazně ovlivněn především zájmem samotných PK a KK o přesnost a úplnost statistických dat – podkladů pro hodnocení, plánování atd. Obdobně zájem o službu **Pomoc při revizi a aktualizaci** je ovlivněn zákonem předepsanými povinnostmi evidovat a revidovat KF jako majetek, resp. délkou cyklu mezi jednotlivými revizemi a personálními možnostmi PK a RF. Do pořadí není zahrnuta **doprava**, neboť neilustruje zájem obsluhovaných knihovníků a jejich provozovatelů, ale podmínky pro výkon RF v kraji.

Jednoznačně nejžádanější službou RF je **Konzultační a metodická činnost**, následuje zájem o VF a **cirkulace souborů** a o **Vzdělávání**.

IV. Hodnocení financování regionálních funkcí, hospodaření

Rok 2006 byl již druhým rokem, kdy kraje plně financovaly RF z krajských rozpočtů³³. Krajská zastupitelstva rozhodla, jak bude tato částka využita. Většina krajů částku nekrátila a na výkon RF ji schválila v plné výši, několik jich částku navýšilo, a to minimálně v souladu s inflací. V krajích, ve kterých došlo ke krácení předpokládané finanční částky již v roce 2005, došlo i k určitým změnám v podmínkách a organizaci výkonu RF, a proto i ke změnám v některých dosažených výkonech. Jednalo se o Plzeňský a o Středočeský kraj. V případě Středočeského kraje byla částka cca 3 500 tis. Kč ponechána jako rezerva, ale v závěru roku 2006 byla použita pro omezený okruh PK na

³³ Finanční částky na kraje přešly v roce 2005 v souladu s novelou zákona o rozpočtovém určení daní, a to i s uvedením jejich konkrétní výše pro jednotlivé kraje.

vytvoření podmínek k realizaci nové koncepce pro výkon RF³⁴, která nabyla účinnosti 1. 1. 2006. Proto není částka 3 500 tis. Kč zahrnuta do nákladů ani v roce 2006.

Částky přidělené v roce 2006 na RF v krajích v porovnání s částkami, které přešly ze státu na kraje v roce 2005 a které byly skutečně na RF přiděleny (v tisících Kč)

Kraj	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
2005 ze státního do krajského rozpočtu	2 881	19 283	11 773	8 583	3 665	10 166	5 312	8 823	8 176	10 196	13 598	9 877	8 550	12 612	133 495
2005 kraji na RF přiděleno	2 881	15 764	11 184	6 000	3 665	10 166	5 312	8 823	8 176	10 127	14 050	9 920	8 550	12 569	127 187
2006 kraji na RF přiděleno	3 031	15 832	13 512	6 500	4 006	7 500	4 500	8 823	8 250	10 127	14 360	10 200	8 734	12 812	128 187

Graficky vyjádřeno v Příloze č. 8, str. 75.

Z tabulky je patrné, že Středočeský kraj přímo na RF poskytl částku ve stejné výši jako v roce 2005³⁵. Plzeňský kraj navýšil v roce 2006 financování RF oproti roku 2005 o 0,5 mil. Kč, ale stále je to o 2 mil. Kč méně, než získal ze státního rozpočtu. Navíc došlo k dalším krácením, a to v kraji Ústeckém (o 2 666 tis. Kč) a Libereckém (o 812 tis. Kč). V dalších krajích však byly RF zvýšeny minimálně o inflační částky. Financování v roce 2006, tak jako v roce předešlém, bylo mnohde poznamenáno pozdním přidělováním finančních prostředků, a tudíž značným narušením kontinuálního výkonu RF (např. Ústecký kraj, Jihomoravský kraj).

V rámci celé ČR byly náklady na regionální funkce v roce 2006 oproti roku 2005 navýšeny o 1 milion Kč, avšak stále nedosáhly hodnoty státem převedené částky na kraje v roce 2005. Rozdíl činil 5 308 000 Kč. S přihlédnutím k trvalému růstu dotace v letech 2002 až 2004 a vzhledem k tomu, že se jednalo již o druhý rok změny organizace, resp. financování, jde o trend alarmující a potvrzující se obavy zmiňované již v hodnocení roku 2005. Trend potvrzuje růst rozdílu v podmínkách pro výkon RF v jednotlivých krajích a v konečném důsledku pak i v růstu rozdílu v poskytovaných knihovnických a informačních službách v malých obcích a městech jednotlivých krajů.

³⁴ Koncepce podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje (usnesení Zastupitelstva Středočeského kraje č. 79-6/2005/ZK ze dne 19.9.2005), která vstoupila v platnost 1. ledna 2006. Dostupné na <<http://www.svkkk.cz/index.php?kodstr=regfce>>

³⁵ Rozdíl je věnován na Dotační program Středočeského kraje. Dostupné na <<http://www.svkkk.cz/index.php?kodstr=dotace>>

Hospodaření s finančními prostředky na RF je v krajích věnována velká pozornost, jak je patrné z výročních zpráv³⁶, bohužel ne vždy ve prospěch rozvoje těchto funkcí. Přílohou krajských výročních zpráv je statistický výkaz výkonu RF, jehož součástí jsou i tabulky o hospodaření. Vykazované hodnoty jsou porovnány a sumarizovány celorepublikově. Viz Přílohy č. 1, 2, 3 a 8.

Vedle finančních prostředků z rozpočtů krajů byly na RF vynaloženy i částky z jiných zdrojů – od obcí, z „vlastních zdrojů“ a dále pak i dary apod. **Tabulka obsahuje skutečné náklady celkem ze všech zdrojů na RF v krajích za rok 2006**

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
Náklady z krajské dotace	3 030 890	15 832 000	13 512 000	6 500 000	4 006 300	7 500 000	4 518 915	8 823 000	8 250 000	10 127 000	14 359 883	10 200 000	8 734 000	12 812 000	128 205 987
Náklady z jiných zdrojů	0	357	475 558	1 340 278	0	393 229	18 914	20 662	445 575	171 296	29 232	41 058	0	1 036 093	3 972 252
Celkem náklady	3 030 890	15 832 357	13 987 558	7 840 278	4 006 300	7 893 229	4 537 828	8 843 662	8 695 575	10 298 296	14 389 115	10 241 058	8 734 000	13 848 093	132 178 239

Zatímco zastupitelstva krajů schválila a přidělila knihovnám na RF částku 128 187 190 Kč, knihovny vykázaly čerpání RF 128 205 987 Kč, tedy o 18 797 Kč více než obdržely. Oproti roku 2005, kdy v 5 krajích vrátily knihovny s RF do krajských rozpočtů nevyčerpané prostředky, byly finance čerpány téměř ve výši dotace, s výjimkou 1 kraje, kde bylo vráceno 117 Kč. Na druhé straně byly RF financovány i z dalších zdrojů, především zdrojů vlastních (11 krajů ze 14), a to v objemu 3 % z celkově vynaložené částky. **Na realizaci RF v roce 2006 bylo ze všech uvedených zdrojů vynaloženo celkem 132 178 239 Kč, zatímco v roce 2005 130 908 132 Kč.**

Vedle těchto prostředků PK a KK nakupovaly a zpracovávaly KF z prostředků obcí v celkovém objemu 15 280 850 Kč.

Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování*	2005	2006	+/-
Na nákup knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	16 079 013	14 313 663	-1 765 350
Na zpracování knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	828 694	967 187	138 494
Celkem na nákup i zpracování KF obcí	16 907 706	15 280 850	-1 626 856

Sumář vyúčtování hospodaření v roce 2006 za všechny kraje ČR celkem je Přílohou č. 1, str. 47.

³⁶ Dobrým příkladem je Zpráva o výkonu RF v Jihočeském kraji. < http://www.cbvk.cz/regionfce/reg_fce.php >

Porovnání sumářů vyúčtování za celou ČR za léta 2002 až 2006 je Přílohou č. 2, str. 48.

Zajímavé a v krajích bedlivě sledované jsou údaje o **struktuře čerpání finančních prostředků přidělených z krajských rozpočtů** na RF. Velké pozornosti se těší údaje o částce věnované na doplňování VF a částce na mzdové náklady. **Procentuální vyjádření** těchto dvou údajů za rok 2006 obsahuje následující tabulka:

Z celkových nákladů	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
na nákup VF v %	5,90%	41,13%	28,09%	30,28%	19,25%	23,41%	12,29%	28,30%	43,11%	38,66%	27,50%	31,96%	16,75%	28,69%	29,53%
mzdové náklady v % *	53,41%	30,91%	40,37%	39,24%	53,50%	49,27%	54,77%	41,53%	24,53%	34,75%	40,86%	32,45%	42,84%	42,13%	39,28%

* bez zákonných odvodů

Interpretace údajů a srovnávání krajů však není možné bez znalostí konkrétních podmínek. Např. kraje, které vykazují mimořádně vysoké procento částky na nákup VF, jsou obvykle i ty, které v současnosti budují výměnné fondy do standardní velikosti nebo aktuálnosti; příkladem může být kraj Vysočina, Olomoucký, Plzeňský i Pardubický kraj.

Finanční zabezpečení RF mělo vliv na celou řadu charakteristik výkonu RF v hodnoceném roce. Za velmi důležité a výkon ovlivňující je třeba považovat další snížení mzdových nákladů, a to o 660 000 Kč.

Mzdové náklady v procentech (bez částek na pojištění zdravotní a sociální) z dotace na RF (jako hlavního zdroje) v letech **2003 až 2006** z celkové dotace na výkon RF

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
v roce 2003	48,95%	32,24%	37,15%	38,28%	48,18%	44,43%	46,88%	34,78%	24,57%	30,91%	38,59%	33,68%	35,89%	34,68%	35,20%
v roce 2004	46,68%	35,27%	41,72%	44,41%	50,04%	47,18%	54,87%	38,12%	25,18%	33,91%	43,34%	32,51%	40,44%	38,72%	39,53%
v roce 2005	51,33%	38,85%	43,88%	39,68%	52,99%	46,00%	54,11%	39,15%	24,85%	34,65%	39,49%	32,95%	42,55%	40,33%	40,02%
v roce 2006	53,41%	30,91%	40,37%	39,24%	53,50%	49,27%	54,77%	41,53%	24,53%	34,75%	40,86%	32,45%	42,84%	42,13%	39,28%

Hodnotová stagnace či mírné zvýšení je způsobeno vývojem platových tarifů.

Se snižováním mzdových nákladů souvisí i **snižování počtu pracovníků vykonávajících RF**. Celkově se v roce 2006 snížil počet pracovníků oproti roku 2005 o dalších 11,16 pracovních úvazků (v předešlém roce to bylo 10,45 pracovního úvazku). Podíl jednotlivých krajů je již zmíněn v kapitole II. Stručná charakteristika roku 2006 (str. 5). Největší podíl na tomto poklesu mají právě kraje, které snížily finanční dotaci na RF – tedy kraj Středočeský, Ústecký, Liberecký, ale i Pardubický.

Pohyb počtu pracovních úvazků určených pro výkon RF od roku 2002, s uvedením rozdílů mezi lety 2005 a 2006:

rok	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	celkem
r. 2002	4	28,5	18,2	17,5	13,8	20,4	9,0	18,2	11,1	13,5	13,4	18,9	10,1	22,6	219,1
r. 2003	7,4	34,3	27,8	21,0	9,9	26,0	14,5	17,69	11,4	16,1	27,9	23,80	15,0	23,2	275,9
r. 2004	7,48	35,7	27,55	21,25	9,35	23,65	15	17,4	11,9	16,32	29,8	23	15,95	25,35	279,7
r. 2005	9,00	31,35	28,00	15,99	8,35	22,55	14,30	17,40	11,40	16,50	30,00	22,00	16,80	25,60	269,2
r. 2006	8,83	22,67	28,50	15,74	9,75	20,55	11,40	16,9	10,1	16,00	30,46	25,21	16,30	25,67	258,1
rozdíl 2005 a 2006	-0,17	-8,68	0,50	-0,25	1,40	-2,00	-2,90	-0,50	-1,30	-0,50	0,46	3,21	-0,50	0,07	-11,16

U větších snížení pracovních úvazků lze předpokládat, že ovlivnila i celkový pokles výkonů, jak je uvedeno dále, ale ani to není pravidlem. Kdyby však měl takový trend pokračovat, mělo by to negativní vliv na vývoj RF v dalších letech. Pracovní úvazky jsou snižovány a naopak rostou nároky na výkony metodiků, jejich schopnosti, dovednosti i pracovní nasazení. Viz Přílohu č. 7, str. 55 a především str. 74.

Dalším sledovaným údajem a jedním z důležitých aspektů hodnocení hospodaření s finančními prostředky jsou částky vynaložené jednotlivými regiony na doplňování výměnných fondů. Tento aspekt je sledován i v souvislosti s hodnocením kvality, stavu a doplňování VF. Viz též kapitoly II. a IV.

Přehled o finančních objemech vynaložených na doplňování VF v letech 2002 až 2006 v jednotlivých krajích v procentuálním vyjádření této částky z celkových nákladů (dotací) na RF a ve srovnání mezi kraji je obsahem následující tabulky, grafické vyjádření je uvedeno v Příloze č. 8, str. 77.

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
v roce 2002	0,00%	32,84%	22,55%	29,79%	12,85%	31,87%	17,13%	30,95%	33,25%	39,46%	29,34%	23,41%	21,30%	23,55%	27,46%
v roce 2003	5,54%	35,81%	22,45%	28,22%	25,15%	25,30%	13,59%	30,14%	42,81%	43,40%	27,04%	33,45%	22,47%	26,98%	29,33%
v roce 2004	8,97%	36,55%	25,17%	25,75%	23,96%	22,75%	14,46%	28,68%	42,54%	41,43%	23,20%	30,45%	17,51%	27,78%	28,31%
v roce 2005	6,72%	30,87%	24,24%	29,07%	18,92%	24,50%	13,39%	30,37%	42,54%	42,13%	26,56%	29,65%	15,11%	27,61%	27,74%
v roce 2006	5,90%	41,13%	28,09%	30,28%	19,25%	23,41%	12,29%	28,30%	43,11%	38,66%	27,50%	31,96%	16,75%	28,69%	29,53%

Podrobná vyúčtování za jednotlivé kraje, tj. i za KK a PK jsou součástí ročních zpráv o RF dostupných na příslušných webových adresách krajských knihoven³⁷ (str. 45).

Rozhodující je, aby finanční prostředky na RF byly v krajích alespoň zhruba stejné velké v přepočtech např. na 1 obsluhovanou knihovnu a 1 obyvatele³⁸, nebo jiným způsobem, kdy výpočet pro jednotlivé PK a jejich výkon RF by byl konstruován tak, aby obce, resp. jejich knihovny, v různých regionech mohly přijímat zhruba stejné množství a kvalitu regionálních služeb. Jen tak se podmínky poskytování VKIS ve všech částech ČR budou přibližovat cílům RF - zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky, vyrovnaní rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí a odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji. Ještě důležitější pro splnění cílů je zajistit, aby v následujících letech nedocházelo ke krácení částek na RF poskytovaných z krajských rozpočtů, neboť příjemci služeb poskytnutých za tyto finanční prostředky jsou obce a jejich obyvatelé.

V. Závěr

Rok 2006 byl druhým rokem samostatného řízení a financování RF kraji³⁹. V roce 2006 již odpadly některé velké organizační a administrativní práce se změnou spojené a KK i PK mohly během celého roku vykonávat vlastní RF s plným soustředěním. Po problémech s financováním RF v roce 2005 byla v roce 2006 oblast financování bedlivě sledována. Představitelé KK a PK usilovali, tam kde to bylo nutné, o zlepšení situace alespoň na úroveň roku 2004. Očekávané a v některých případech i slíbené financování se však někde nedostalo ani na úroveň částky, která byla k 1. 1. 2005 převedena krajům státem právě na výkon RF. Na RF bylo v roce 2006 v ČR poskytnuto kraji v součtu 128 mil. Kč, což je stále o 5,3 mil. Kč méně oproti státem převedeným 133 mil. Kč na výkon RF. Bohužel se tak naplnily obavy, že v krajích, kde byly finance na RF kráceny v roce 2005, bude tato snížená finanční částka chápána jako výchozí i pro následující léta. Navíc k původně kráceným krajům (Středočeskému a Plzeňskému) přibyly v roce 2006 další, a totiž kraj Ústecký a kraj Liberecký. Ostatní kraje, kde chápou význam VKIS, finanční prostředky na výkon RF naopak mírně povýšily, alespoň o míru inflace. Krácením finančních prostředků vznikly rozdíly mezi kraji v množství a kvalitě služeb poskytovaných knihovnám v rámci výkonu RF. Tyto rozdíly se mohou v budoucnu i dále prohlubovat. V konečném výsledku hrozí prohloubení rozdílů v dostupnosti a kvalitě VKIS knihoven mezi celými regiony. Dalším negativním rysem roku

³⁷ Aktuální adresář všech knihoven realizujících RF, tzn. KK i PK včetně webových adres dostupný na < http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=10_RegFceRozc.htm > xls >

³⁸ METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Praha: MK ČR 1994. str. 4. Dostupné z < <http://knihovnam.nkp.cz/docs/MetPokynMK05.doc> >

³⁹ Do konce roku 2004 byl Program výkonu RF financován a řízen státem. Od 1. ledna 2005 kraji, a to v souvislosti se zákonem č. 1/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Částka 1 Sbírkový zákonů 2005, str. 1 – 6.

2006 jsou i snahy o reorganizaci krajských systému RF nikoliv ze strany poskytovatelů – tedy KK, ale ze strany úřední. Tyto snahy vycházejí zcela transparentně ze snah ušetřit finanční prostředky, ovšem bez adekvátního zvážení, zda bude možné dosáhnout základních cílů RF:

1. Zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky
2. Vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí
3. Zajištění kvality a kontinuity veřejných knihovnických a informačních služeb v návaznosti na informační potřeby uživatelů
4. Odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji.

V následujících letech bude třeba bedlivě sledovat a vyhodnocovat, zda eventuální změny ve financování nebyly provedeny na úkor potřebné kvantity a kvality služeb RF, zda hospodářská efektivita jde společně ruku v ruce s efektivitou odborných výkonů.

V roce 2006 pokračoval trend z předešlých dvou let. Zvyšoval se zájem o **poradenskou službu**, a to jak v počtech obslužených knihoven, tak v množství realizovaných služeb, tj. konzultací i metodických návštěv. Oblast poradenství se postupně rozšiřuje i na knihovny odborné – především muzejní a školní knihovny. Poradenství spolu s **cirkulačními soubory z výměnných fondů** patřily opět mezi nejžádanější služby. O výměnné fondy a jejich cirkulaci se zájem stále zvyšuje. Rozšíření a zkvalitnění výběru knihovních fondů pro své obyvatele, i stránku ekonomickou, oceňuje na cirkulačních souborech stále více obcí. V průběhu roku 2006 došlo i ke zlepšení **vzdělávacích aktivit knihoven**, které plní RF a současně se zvýšil i zájem účastníků o kurzy. Témata zůstávají víceméně již několik let stejná, totiž vzdělávání v oblasti ICT (to se však v roce 2006 ještě více zaměřovalo na knihovníky z malých obcí), vzdělávání v oblasti katalogizace věcné i jmenné, národních literatur, v oblasti práce s dětským čtenářem, managementu i marketingu. PK a KK přicházejí s novými nápady, jak usnadnit dostupnost kurzů z časového a dopravního hlediska dobrovolným knihovníkům, na druhé straně se nadále nedaří získat v uspokojivém rozsahu zájem knihovníků z malých profesionalizovaných knihoven. Dále se zkvalitňuje i **statistika knihovnických činností**. KK a PK pokračují ve snahách zoptimalizovat tuto činnost. Dosažení takového cíle je však otázkou ještě několika dalších let. Služba **Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů** se dostala ve sledovaném roce na úroveň zájmu 16,2 % obsluhovaných knihoven, což odpovídá předpokladům, periodicita revizí KF je 5 let. Problém s vyhodnocením služby **Servis VT** zatím nelze objektivně srovnávat, protože chybí metodika hodnocení těchto služeb.

KK i PK se i v roce 2006 zvýšenou měrou věnovaly zapojení knihoven do některého z programů, které pomáhají obcím vybavit knihovny veřejným internetem a s tím souvisejícímu vzdělávání „dobrovolných“ knihovníků v oblasti práce s počítačem a využívání internetu.

Další kraje následovaly úspěchu v Královéhradeckém kraji, který začal nejdříve v Knihovně města Hradce Králové. Ta později pokračovala ve spolupráci s SVK v Hradci Králové se zaváděním tvorby webových stránek obecních knihoven⁴⁰. Knihovna města Hradce Králové dala k dispozici své zkušenosti a pomůcku pro knihovníky. A na základě toho se weby malých knihoven rozšiřují poměrně velmi rychle i v dalších krajích. V budoucnu by se měla pozornost soustředit na vybavení PK automatizovanými knihovnickými systémy s podporou regionálních funkcí, které by otevřely cestu k vytváření regionálních souborných katalogů a k tomu, aby i nejmenší knihovny měly k dispozici své on-line katalogy KF.

⁴⁰ <http://www.knihovnahk.cz/ODDELENI/KNIHOVNAM/sablona.htm>

Ke krajům, které již standard VKIS⁴¹ zavedly do praxe v předešlém roce, se připojily další, např. Jihomoravský kraj. Některé KK a PK se účastnily „Projektu Benchmarking knihoven“⁴².

Pokračovala stagnace, resp. začal klesat zájem o službu **Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků obcí**. Nebylo by ale vhodné již po tak krátké době činit závěry, ale v budoucnu bude třeba tuto oblast sledovat a vyhodnotit. Příspěvek obce na nákup KF pro svou knihovnu je projevem zájmu o kvalitu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných občanům a zároveň má „společná“ realizace nákupu a zpracování PK výrazné ekonomické přednosti. Proto by bylo optimální, kdyby příspěvky obcí měly rostoucí tendence a tvorba VF by se mohla postupně zaměřit i na další dokumenty, případně i nákup elektronických licencí. RF by se tak mohly stále více soustřeďovat na pomoc odbornou, poradenskou a konzultační, vzdělávací a na aktuální problémy a úkoly veřejného knihovnictví. V roce 2006 byla podruhé statisticky sledována částka, kterou obce věnují na nákup a zpracování vlastních knihovních fondů. Představuje sumu přes 15 mil. Kč, v roce 2005 to bylo téměř 17 mil. Kč.

Kvalita, resp. účinnost pomoci v rámci RF není ve všech regionech stejná a není pravidlem, že nižší úrovní výkonu RF jsou charakteristické ty regiony, v nichž byla na delší období zcela přerušena pomoc profesionálních knihoven knihovnám v malých obcích. Rozdíly ve výkonu RF jsou nejen mezi kraji, ale i mezi obvody PK jednoho kraje. Je to dáno jednak obsahem smlouvy PK a KK, v níž nemusí být nasmlouván výkon všech 7 standardizovaných služeb, jednak charakterem obvodu – velikost obcí, dopravní dostupnost, zájem knihovníků a představitelů obcí a v neposlední řadě i osobnost metodika a počtem obsluhovaných knihoven.

Pro rok 2007 a léta následující bude důležité, zda se podaří v plném rozsahu realizovat RF, tzn. pokračovat v pomoci obsluhovaným knihovnám, zlepšovat kvalitu a dostupnost knihovnických a informačních služeb pro obyvatele ve všech, ale především v malých obcích. Předpokladem je ovšem dostatečné a kontinuální finanční zabezpečení regionálních funkcí v celé ČR, pravidelné vyhodnocení a srovnávání výsledků, forem a způsobů realizace RF v jednotlivých krajích i v obvodech PK.

Z celorepublikového pohledu se jeví jako potřebné srovnat standard RF se skutečnými výsledky v krajích, věnovat více pozornosti vzájemné informovanosti pracovníků KK a PK, kteří vykonávají RF a neztratit přitom ze zřetele základní cíle, k jejichž naplnění celý Program výkonu RF vznikl.

⁴¹ METODICKÝ pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. Dostupné na [www < http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=02_Odb/RegFceSemin05.htm >](http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=02_Odb/RegFceSemin05.htm)

⁴² Dostupné na [www < http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=15_Vykon.htm >](http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=15_Vykon.htm)

Seznam zkratk

PHA	Praha
SČ	Středočeský kraj
JČ	Jihočeský kraj
PL	Plzeňský kraj
KV	Karlovarský kraj
ÚL	Ústecký kraj
LB	Liberecký kraj
HK	Královéhradecký kraj
PA	Pardubický kraj
VYS	kraj Vysočina
JM	Jihomoravský kraj
OL	Olomoucký kraj
ZL	Zlínský kraj
MS	Moravskoslezský kraj
RF	regionální funkce
KK	krajská knihovna
PK	pověřená knihovna
VKIS	veřejné knihovnické a informační služby
KF	knihovní fond
VF	výměnný fond
k.j.	knihovní jednotka
sv.	svazky
ICT	informační a komunikační technologie
VT	výpočetní technika
PIK	Program internetizace knihoven
SVT	Servis výpočetní techniky

Webové adresy krajských knihoven a Národní knihovny ČR s informacemi o RF

Knihovnický institut NK ČR	http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=10_RegFceRozc.htm
Městská knihovna v Praze	http://www.mlp.cz/regiofce.php
Středočeská vědecká knihovna v Kladně	http://www.svklk.cz/index.php?kodstr=regfce
Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích	http://platon.cbvk.cz/regionfce/
Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje	http://www.svkpl.cz/sluzbyk.htm
Krajská knihovna Karlovy Vary	http://www.knihovna.kvary.cz/webknihovna/knihovna_soubory/proknihovny.htm
Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem	http://www.svku.cz/region/
Krajská vědecká knihovna v Liberci	http://www.kvkl.cz/cz/region/region.html
Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové	http://www.svkhk.cz/knihovny.asp
Krajská knihovna v Pardubicích	http://www.knihovna-pardubice.cz/index1.asp?
Krajská knihovna Vysočiny	http://www.kkvysociny.cz/knihovnam.aspx
Moravská zemská knihovna Brno	http://www.mzk.cz/region/
Krajská knihovna Františka Bartoše, p.o. Zlín	http://www.kfbz.cz/knihovnam.htm
Vědecká knihovna v Olomouci	http://www.svkol.cz/region.htm
Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, p.o.	http://www.svkol.cz/region.htm

PŘÍLOHY

Výkaz financování RF v roce 2006 – sumář za ČR

52	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven	rok 2006
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	42 840 192
54	z toho : nákup knihovního fondu	37 849 899
55	z toho : nákup DDHM	2 441 974
56	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	1 568 368
57	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	342 983
58	Cestovné (číslo účtu 512)	778 227
59	Ostatní služby (číslo účtu 518)	12 911 734
60	z toho : doprava	866 773
61	z toho : servis výpočetní techniky	1 053 520
62	z toho : nákup licence na el. zdroje	852 002
63	z toho : nákup knihovnických služeb	5 928 902
64	Mzdové náklady (číslo účtu 521) (ř. 65,66)	50 355 416
65	z toho : platy zaměstnanců	49 272 899
66	z toho : ostatní osobní náklady	983 017
67	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	17 479 182
68	Sociální náklady (číslo účtu 527 a 528)	1 156 615
69	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	227 389
70	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 53, 56-59,64,67-69)	460 883
71	Provozní náklady celkem (součet ř. 53,56 - 59, 64,67 - 70)	128 120 987
72	Investiční náklady	85 000
73	Náklady celkem (součet ř. 71 a 72)	128 205 987
74		0
75	Přidělená dotace	128 187 190
76	Vráceno do státního (krajského od 2005) rozpočtu	117
77	uhrazeno z jiných zdrojů	18 914
80	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní zdroje)	
81	Náklady za rok	2 006
82	Spotřeba materiálu (č. účtu 501)	1 028 750
83	z toho: na nákup knihovního fondu	943 212
84	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	1 477 275
85	z toho : platy zaměstnanců	1 453 410
86	z toho: ostatní osobní náklady	22 120
87	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	569 487
88	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82 - 85)	881 185
89	Provozní náklady celkem (součet ř. 82 - 86)	3 956 697
90	Investiční náklady	15 555
91	Náklady celkem (součet ř. 87- 88)	3 972 252
92	Finanční prostředky obcí na vlastní fond knihoven a jeho zpracování* (ř. 93+ř. 94)	15 280 850
93	Na nákup knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	14 313 663
94	Na zprac.knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	967 187

Porovnání výkazů financování RF v ČR v letech 2002 až 2006 (v Kč)

	Výkaz financování ČR	2002	2003	2004	2 005	2 006
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	37 272 468	46 124 563	42 084 030	40 770 425	42 840 192
54	z toho : nákup knihovního fondu	25 260 854	38 116 356	36 701 172	35 366 383	37 849 899
55	z toho : nákup DDHM	8 282 255	5 163 676	2 940 878	3 156 163	2 441 974
56	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	735 583	1 445 908	1 532 694	1 531 332	1 568 368
57	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	282 234	882 273	593 812	589 689	342 983
58	Cestovné (číslo účtu 512)	754 927	948 470	1 021 415	857 643	778 227
59	Ostatní služby (číslo účtu 518)	9 338 920	12 794 934	12 858 883	12 841 242	12 911 734
60	z toho : doprava	699 548	1 085 760	905 099	787 632	866 773
61	z toho : servis výpočetní techniky	1 309 277	1 773 661	1 163 149	1 159 476	1 053 520
62	z toho : nákup licence na el. zdroje	1 077 224	976 824	777 859	844 732	852 002
63	z toho : nákup knihovnických služeb	3 793 884	5 696 840	5 821 117	6 176 800	5 928 902
64	Mzdové náklady (číslo účtu 521) (ř. 65,66)	29 889 277	45 735 893	51 138 354	51 015 420	50 355 416
65	z toho : platy zaměstnanců	27 327 585	40 345 678	49 470 217	49 904 884	49 272 899
66	z toho : ostatní osobní náklady	1 037 176	1 178 713	1 293 097	1 212 536	983 017
67	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	10 024 032	15 666 840	17 336 143	17 740 698	17 479 182
68	Sociální náklady (číslo účtu 527 a 528)	709 705	1 541 984	1 508 046	1 236 030	1 156 615
69	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	197 060	332 249	254 468	250 482	227 389
70	Ostatní provozní náklady (neuveďeny v ř. 53, 56-59,64,67-69)	523 982	1 886 638	756 117	654 072	460 883
71	Provozní náklady celkem (součet ř. 53,56 - 59, 64,67 - 70)	89 728 187	127 908 183	129 083 960	127 487 034	128 120 987
72	Investiční náklady	1 751 463	2 035 973	281 000	0	85 000
73	Náklady celkem (součet ř. 71 a 72)	91 479 955	129 944 593	129 364 456	127 487 034	128 205 987
74						
75	Přidělená dotace	91 790 921	129 607 432	129 627 000	127 187 000	128 187 190
76	Vráceno do státního (krajského od 2005) rozpočtu					117
77	uhrazeno z jiných zdrojů	410 485	469 486	263 271	94 998	18 914

Porovnání sumářů financování RF v ČR v letech 2002 až 2006 (v Kč) - pokračování

Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní zdroje, obce, dary, atp.)						
81	Náklady za rok	2002	2003	2004	2 005	2 006
82	Spotřeba materiálu (č. účtu 501)					1 028 750
83	z toho: na nákup knihovního fondu					943 212
84	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	2 725 628	813 724	1 391 063	1 560 388	1 477 275
85	z toho : platy zaměstnanců	2 264 588	798 716	1 378 258	1 545 954	1 453 410
86	z toho: ostatní osobní náklady	720 318	15 008	12 805	14 434	22 120
87	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	2 256 972	327 434	398 942	603 445	569 487
88	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82 - 85)	5 283 190	1 533 055	3 792 639	1 352 899	881 185
89	Provozní náklady celkem (součet ř. 82 - 86)	4 133 031	2 679 139	5 582 643	3 516 732	3 956 697
90	Investiční náklady	109 856	1 352 029	47 864	0	15 555
91	Náklady celkem (součet ř. 87- 88)	9 479 622	4 031 168	5 630 507	3 516 732	3 972 252
92	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování*	x	x	x	16 907 706	15 280 850
93	Na nákup knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	x	x	x	16 079 013	14 313 663
94	Na zprac. knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	x	x	x	828 694	967 187

Spotřeba materiálu (ř. 81 a ř. 82) v předešlých letech byla sledována pouze v rámci dotace na RF
 Finanční prostředky obcí na nákup vlastního knihovního fondu sledovány od r. 2005

Výkaz financování RF za ČR celkem, srovnání let 2005 a 2006

52	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven	2 005	2 006	Rozdíl
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	40 770 425	42 840 192	2 069 767
54	z toho : nákup knihovního fondu	35 366 383	37 849 899	2 483 516
55	z toho : nákup DDHM	3 156 163	2 441 974	-714 189
56	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	1 531 332	1 568 368	37 036
57	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	589 689	342 983	-246 706
58	Cestovné (číslo účtu 512)	857 643	778 227	-79 417
59	Ostatní služby (číslo účtu 518)	12 841 242	12 911 734	70 491
60	z toho : doprava	787 632	866 773	79 141
61	z toho : servis výpočetní techniky	1 159 476	1 053 520	-105 956
62	z toho : nákup licence na el. zdroje	844 732	852 002	7 270
63	z toho : nákup knihovnických služeb	6 176 800	5 928 902	-247 898
64	Mzdové náklady (číslo účtu 521) (ř. 65,66)	51 015 420	50 355 416	-660 004
65	z toho : platy zaměstnanců	49 904 884	49 272 899	-631 985
66	z toho : ostatní osobní náklady	1 212 536	983 017	-229 519
67	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	17 740 698	17 479 182	-261 516
68	Sociální náklady (číslo účtu 527 a 528)	1 236 030	1 156 615	-79 416
69	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	250 482	227 389	-23 093
70	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 53, 56-59,64,67-69)	654 072	460 883	-193 189
71	Provozní náklady celkem (součet ř. 53,56 - 59, 64,67 - 70)	127 487 034	128 120 987	633 953
72	Investiční náklady		85 000	85 000
73	Náklady celkem (součet ř. 71 a 72)	127 487 034	128 205 987	718 953
74			0	0
75	Přidělená dotace	127 187 000	128 187 190	1 000 190
76	Vráceno do státního (krajského od 2005) rozpočtu		117	117
77	uhrazeno z jiných zdrojů	94 998	18 914	-76 084
80	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní zdroje)			
81	Náklady za rok	2 005	2 006	
82	Spotřeba materiálu (č. účtu 501)	x	1 028 750	x
83	z toho: na nákup knihovního fondu	x	943 212	x
84	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	1 560 388	1 477 275	- 83 113
85	z toho : platy zaměstnanců	1 545 954	1 453 410	- 92 544
86	z toho: ostatní osobní náklady	14 434	22 120	7 686
87	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	603 445	569 487	- 33 958
88	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82 - 85)	1 352 899	881 185	- 471 714
89	Provozní náklady celkem (součet ř. 82 - 86)	3 516 732	3 956 697	439 965
90	Investiční náklady	0	15 555	15 555
91	Náklady celkem (součet ř. 87- 88)	3 516 732	3 972 252	455 520
92	Finanční prostředky obcí nevlastní fond knihoven a jeho zpracování* (ř. 93 + ř.94)	16 907 706	15 280 850	-1 626 856
93	Na nákup knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	16 079 013	14 313 663	-1 765 350
94	Na zpracování knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	828 694	967 187	138 494

X nevykazovalo se v této podobě, proto není ani uveden rozdíl

Výkaz výkonu regionálních funkcí, sumář za ČR, srovnání let 2005 a 2006

ČR celkem	2005	2006	Rozdíl
PK + KK	95+14	86+14	- 9 PK
Počet pracovníků zajišťujících RF	269	258,08	-11
Počet obsluhovaných knihoven	6 081	6 043	-38
Poradenská a konzultační činnost			
počet obslužených knihoven	6 395	6 687	292
počet poskytnutých konzultací	19 988	20 308	320
počet metodických návštěv	11 550	11 789	239
Statistika knihovnických činností KULT V 12.01			
počet obslužených knihoven	6 537	6 304	-233
počet zpracovaných statistických výkazů	6 827	6 567	-260
Vzdělávání knihovníků, semináře			
počet obslužených knihoven	3 920	3 991	71
počet všech vzdělávacích akcí	863	1 072	209
z toho : počet akcí v rámci RF	556	586	30
počet všech účastníků	11 367	14 477	3 110
z toho : počet účastníků akcí v rámci RF	6 198	6 848	650
počet všech vyučovacích hodin	6 172	7 088	916
z toho : počet vyučovacích hodin v rámci RF	2 817	3 270	453
Porady			
počet obslužených knihoven	2 915	3 177	262
počet akcí	474	413	-61
počet účastníků	4 981	4 918	-63
Pomoc při revizi a aktualizaci KF			
počet obslužených knihoven	1 185	1 015	-170
počet revidovaných k.j.	2 308 759	1 926 708	-382 051
počet revidovaných knihoven	705	644	-61
Nákup KF z prostředků obcí			
počet obslužených knihoven	1 224	1 144	-80
počet knihovních jednotek	100 989	100 298	-691
Zpracování KF z prostředků obcí			
počet obslužených knihoven	1 489	1 414	-75
počet zpracovaných knihovních jednotek	132 408	126 872	-5 536
Výměnný fond			
stav výměnného fondu k 31.12	2 239 925	2 317 340	77 415
roční přírůstek VF	247 418	266 846	19 428
zakoupeno z dotace na regionální funkce (od 2005 kraje	223 736	241 742	18 006
zakoupeno z prostředků obce	18 488	17 732	-756
zakoupeno z prostředků dalších zdrojů	2 978	6 359	3 381
Cirkulace VF			
počet obslužených knihoven	5 078	5 029	-49
počet expedovaných souborů	19 377	18 984	-393
počet svazků v souborech	876 112	970 273	94 161
Servis výpočetní techniky			
počet obslužených knihoven	586	610	24
počet akcí	1 185	1 527	342
Doprava v rámci výkonu RF			
počet obslužených knihoven	5 214	5 253	39
počet ujetých km	363 753	340 408	-23 345

Výkaz výkonů RF, sumář za ČR, srovnání let 2002 až 2006

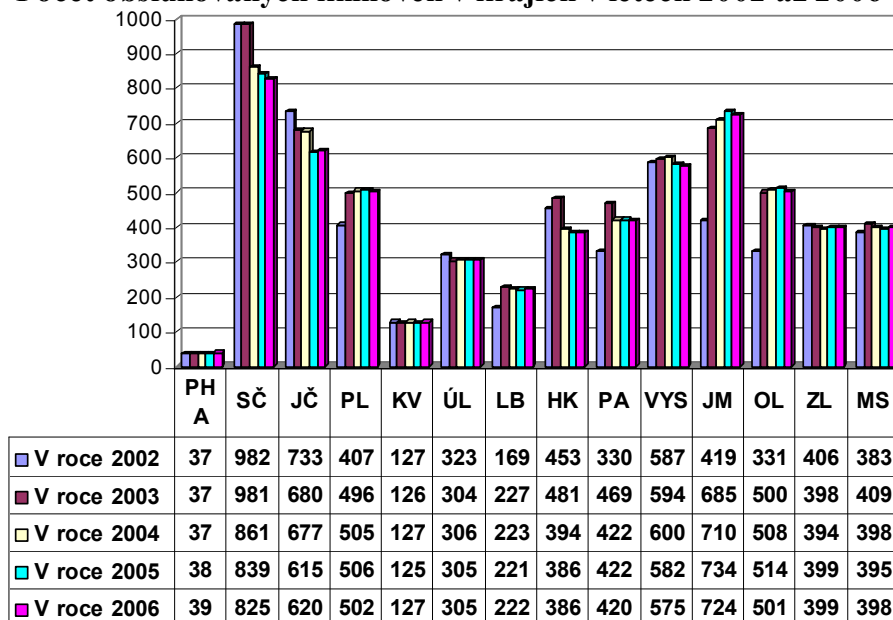
ČR celkem	2002	2003	2004	2005	2006
PK + KK	75+14	99+14	95+14	95+14	86+14
Počet pracovníků zajišťujících RF	219,1	275,89	280	269	258,08
Počet obsluhovaných knihoven	5 687	6 914	6 162	6 081	6 043
Poradenská a konzultační činnost					
počet obslužených knihoven	5 389	6 001	6 270	6 395	6 687
počet poskytnutých konzultací	13 162	18 231	19 890	19 988	20 308
počet metodických návštěv	9 294	12 601	12 273	11 550	11 789
Statistika knihovnických činností KULT V 12.01					
počet obslužených knihoven	5 414	7 923	6 666	6 537	66 304
počet zpracovaných statistických výkazů	5 679	7 408	6 894	6 827	6 567
Vzdělávání knihovníků, semináře					
počet obslužených knihoven	3 175	3 442	4 034	3 920	3 991
počet všech vzdělávacích akcí	899	1 073	1 329	863	1 072
z toho : počet akcí v rámci RF	X	555	710	556	586
počet všech účastníků	10 120	11 081	15 225	11 367	14 477
z toho : počet účastníků akcí v rámci RF	X	5 896	7 341	6 198	6 848
počet všech vyučovacích hodin	4 854	9 100	8 112	6 172	7 088
z toho : počet vyučovacích hodin v rámci RF	X	3 541	3 768	2 817	3 270
Porady					
počet obslužených knihoven	2 233	2 849	2 774	2 915	3 177
počet akcí	429	493	532	474	413
počet účastníků	4 769	5 209	5 381	4 981	4 918
Pomoc při revizi a aktualizaci KF					
počet obslužených knihoven	922	1 228	1 195	1 185	1 015
počet revidovaných k.j.	1 747 259	2 019 343	2 134 152	2 308 759	1 926 708
počet revidovaných knihoven	454	785	757	705	644
Nákup KF z prostředků obcí					
počet obslužených knihoven	1 111	1 274	1 290	1 224	1 144
počet knihovních jednotek	95 415	113 413	104 357	100 989	100 298
Zpracování KF z prostředků obcí					
počet obslužených knihoven	1 255	1 520	1 536	1 489	1 414
počet zpracovaných knihovních jednotek	184 030	150 832	133 267	132 408	126 872
Výměnný fond					
stav výměnného fondu k 31.12	1 400 124	1 887 722	2 076 175	2 239 925	2 317 340
roční přírůstek VF	184 415	257 952	256 051	247 418	266 846
zakoupeno z dotace na RF (od 2005 kraje)	197 256	229 788	476 709	223 736	241 742
zakoupeno z prostředků obce	13 468	24 417	18 466	18 488	17 732
zakoupeno z prostředků dalších zdrojů	11 466	9 975	5 725	2 978	6 359
Cirkulace VF					
počet obslužených knihoven	3 390	4 668	4 936	5 078	5 029
počet expedovaných souborů	9 623	15 445	17 611	19 377	18 984
počet svazků v souborech	408 221	672 157	789 792	876 112	970 273
Servis výpočetní techniky					
počet obslužených knihoven	397	428	719	586	610
počet akcí	1 093	1 248	1 348	1 185	1 527
Doprava v rámci výkonu RF					
počet obslužených knihoven	4 099	5 067	5 433	5 214	5 253
počet ujetých km	271 628	380 051	388 464	363 753	340 408

Výkaz výkonu RF, sumář za ČR, srovnání let 2002 a 2006

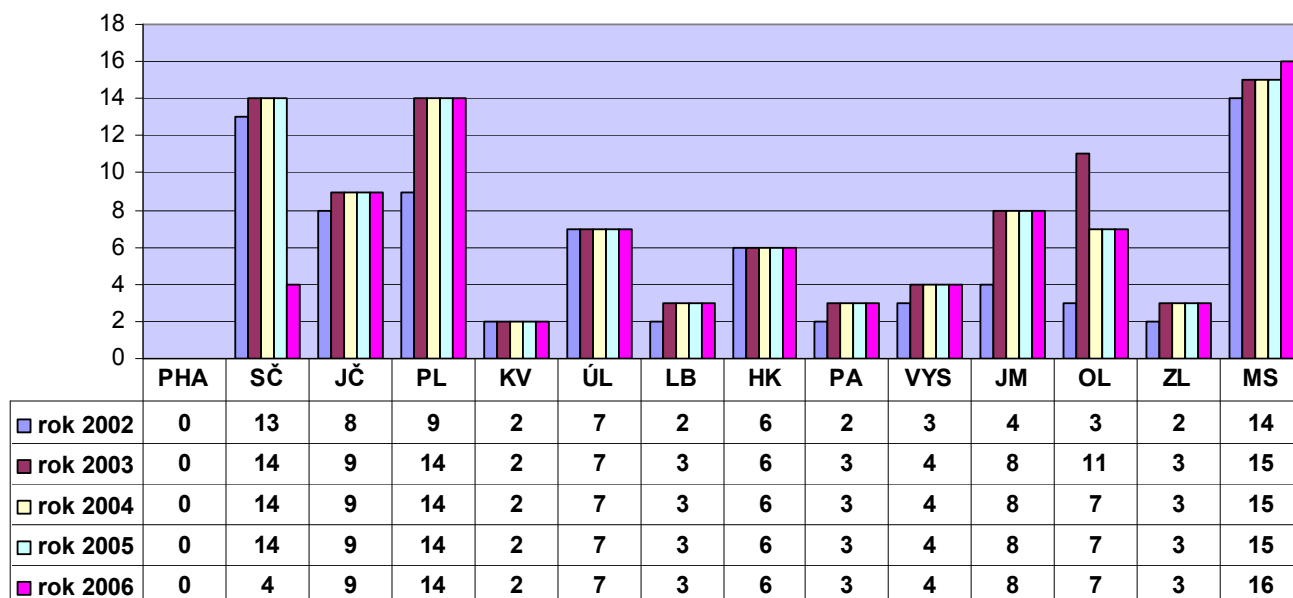
ČR celkem	2002	2006	Rozdíl
PK + KK	75+14	86+14	+ 11 PK
Počet pracovníků zajišťujících RF	219,1	258,08	38,98
Počet obsluhovaných knihoven	5 687	6 043	356
Poradenská a konzultační činnost			
počet obslužených knihoven	5 389	6 687	1 298
počet poskytnutých konzultací	13 162	20 308	7 146
počet metodických návštěv	9 294	11 789	2 495
Statistika knihovnických činností KULT V 12.01			
počet obslužených knihoven	5 414	66 304	60 890
počet zpracovaných statistických výkazů	5 679	6 567	888
Vzdělávání knihovníků, semináře			
počet obslužených knihoven	3 175	3 991	816
počet všech vzdělávacích akcí	899	1 072	173
z toho : počet akcí v rámci RF	X	586	584
počet všech účastníků	10 120	14 477	4 357
z toho : počet účastníků akcí v rámci RF	X	6 848	6 828
počet všech vyučovacích hodin	4 854	7 088	2 234
z toho : počet vyučovacích hodin v rámci RF	X	3 270	3 270
Porady			
počet obslužených knihoven	2 233	3 177	944
počet akcí	429	413	-16
počet účastníků	4 769	4 918	149
Pomoc při revizi a aktualizaci KF			
počet obslužených knihoven	922	1 015	93
počet revidovaných k.j.	1 747 259	1 926 708	179 449
počet revidovaných knihoven	454	644	190
Nákup KF z prostředků obcí			
počet obslužených knihoven	1 111	1 144	33
počet knihovnických jednotek	95 415	100 298	4 883
Zpracování KF z prostředků obcí			0
počet obslužených knihoven	1 255	1 414	159
počet zpracovaných knihovnických jednotek	184 030	126 872	-57 158
Výměnný fond			
stav výměnného fondu k 31.12	1 400 124	2 317 340	917 216
roční přírůstek VF	184 415	266 846	82 431
zakoupeno z dotace na regionální funkce (od 2005 kraje	197 256	241 742	44 486
zakoupeno z prostředků obce	13 468	17 732	4 264
zakoupeno z prostředků dalších zdrojů	11 466	6 359	-5 107
Cirkulace VF			
počet obslužených knihoven	3 390	5 029	1 639
počet expedovaných souborů	9 623	18 984	9 361
počet svazků v souborech	408 221	970 273	562 052
Servis výpočetní techniky			
počet obslužených knihoven	397	610	213
počet akcí	1 093	1 527	434
Doprava v rámci výkonu RF			
počet obslužených knihoven	4 099	5 253	1 154
počet ujetých km	271 628	340 408	68 780

Regionální funkce v krajích ČR v grafech

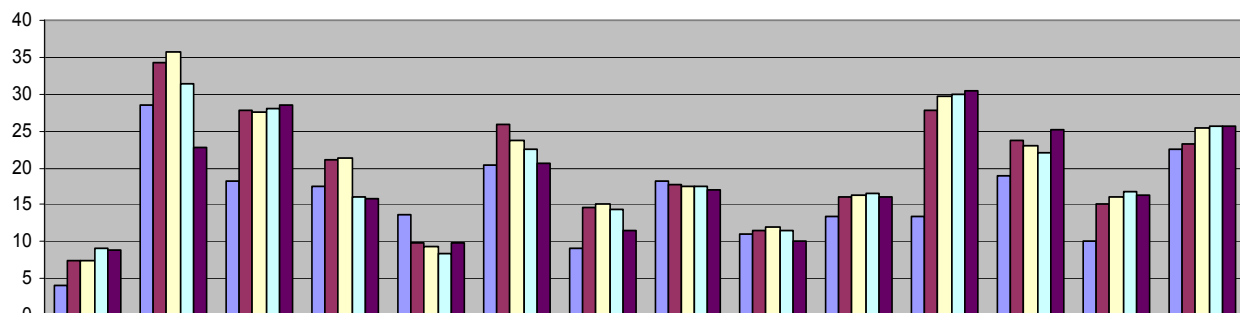
Počet obsluhovaných knihoven v krajích v letech 2002 až 2006

Počet pověřených knihoven v krajích v letech 2002 - 2006

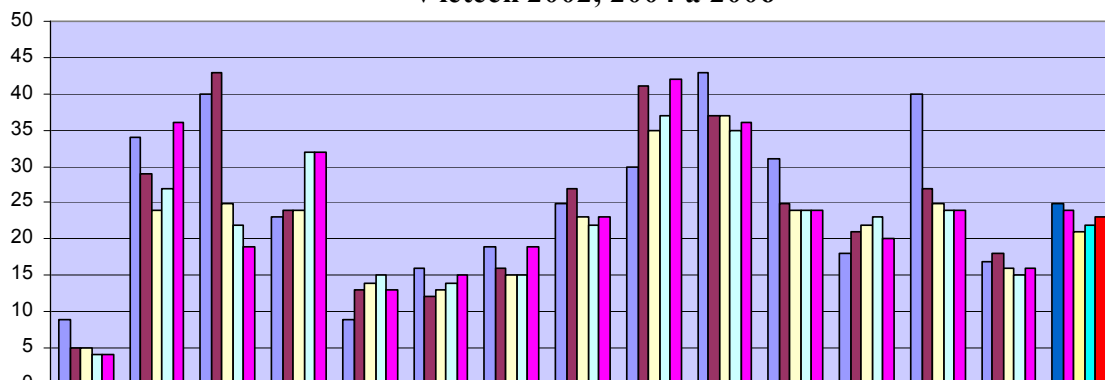

Počet pracovních úvazků určených na výkon RF v krajích v letech 2002 až 2006

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS
■ r. 2002	4	28,5	18,2	17,5	13,8	20,4	9,0	18,2	11,1	13,5	13,4	18,9	10,1	22,6
■ r. 2003	7,4	34,3	27,8	21,0	9,9	26,0	14,5	17,69	11,4	16,1	27,9	23,80	15,0	23,2
□ r. 2004	7,48	35,7	27,55	21,25	9,35	23,65	15	17,4	11,9	16,32	29,8	23	15,95	25,35
□ r. 2005	9,00	31,35	28,00	15,99	8,35	22,55	14,30	17,40	11,40	16,50	30,00	22,00	16,80	25,60
■ r. 2006	8,83	22,67	28,50	15,74	9,75	20,55	11,40	16,9	10,1	16,00	30,46	25,21	16,30	25,67

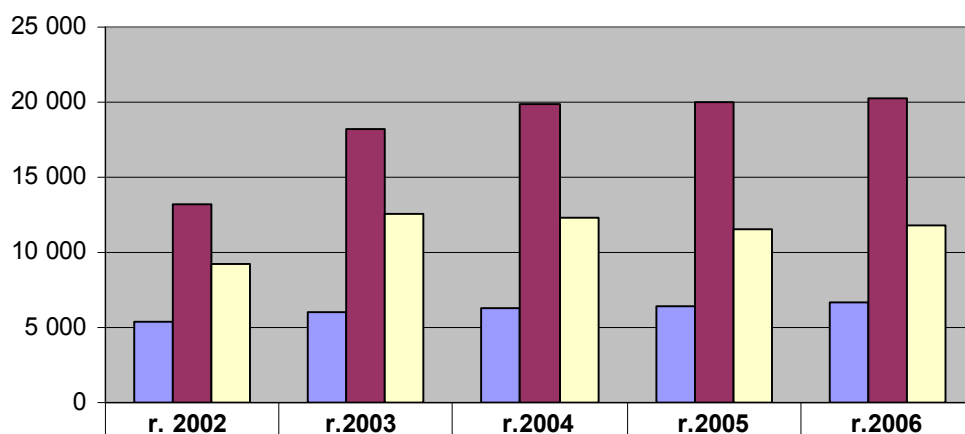
Počet obsluhovaných knihoven na 1 pracovní úvazek v letech 2002, 2004 a 2006

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
■ r. 2002	9	34	40	23	9	16	19	25	30	43	31	18	40	17	25
■ r. 2003	5	29	43	24	13	12	16	27	41	37	25	21	27	18	24
□ r. 2004	5	24	25	24	14	13	15	23	35	37	24	22	25	16	21
□ r. 2005	4	27	22	32	15	14	15	22	37	35	24	23	24	15	22
■ r. 2006	4	36	19	32	13	15	19	23	42	36	24	20	24	16	23

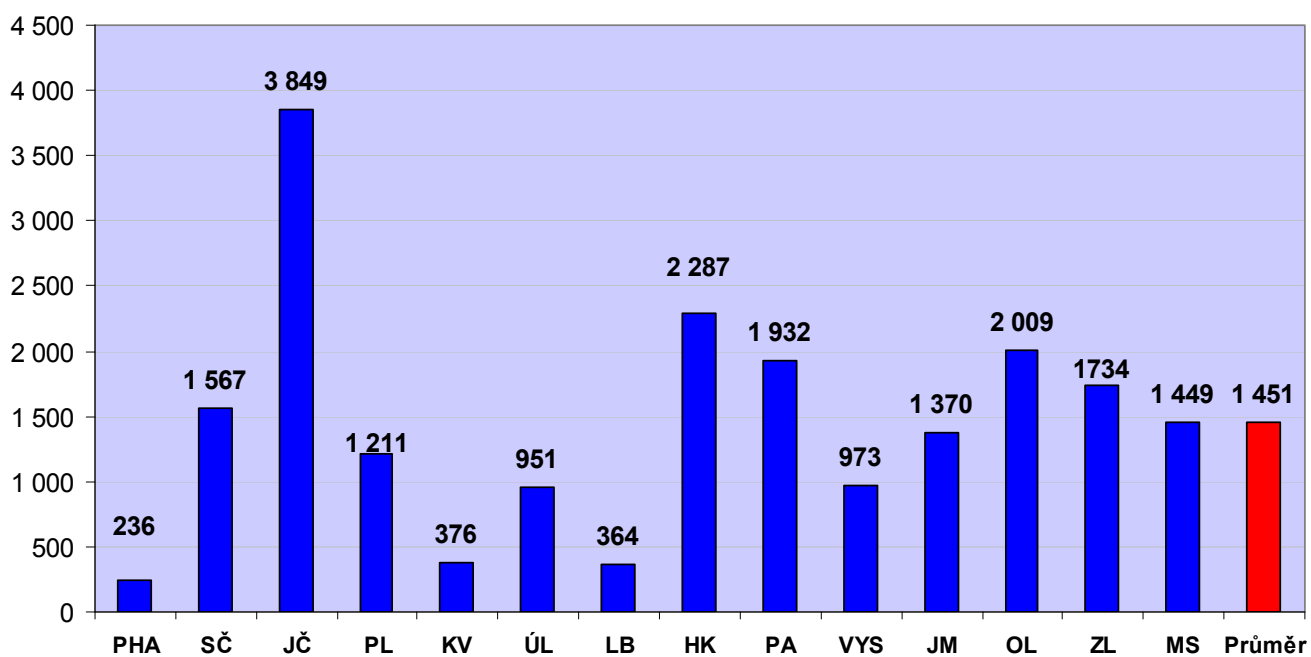
Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

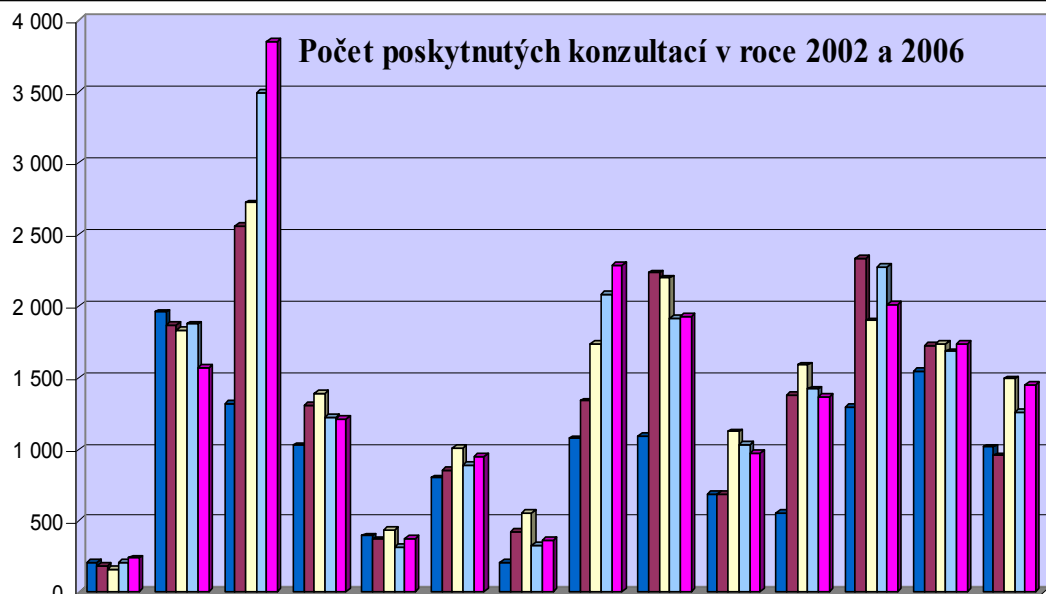
**Vývoj poradenské a konzultační činnosti v ČR
v letech 2002 až 2006**

■ Počet obslužených knihoven	5 389	6 001	6 270	6 395	6 687
■ Počet poskytnutých konzultací	13 162	18 231	19 890	19 988	20 308
■ Počet metodických návštěv	9 294	12 601	12 273	11 550	11 789

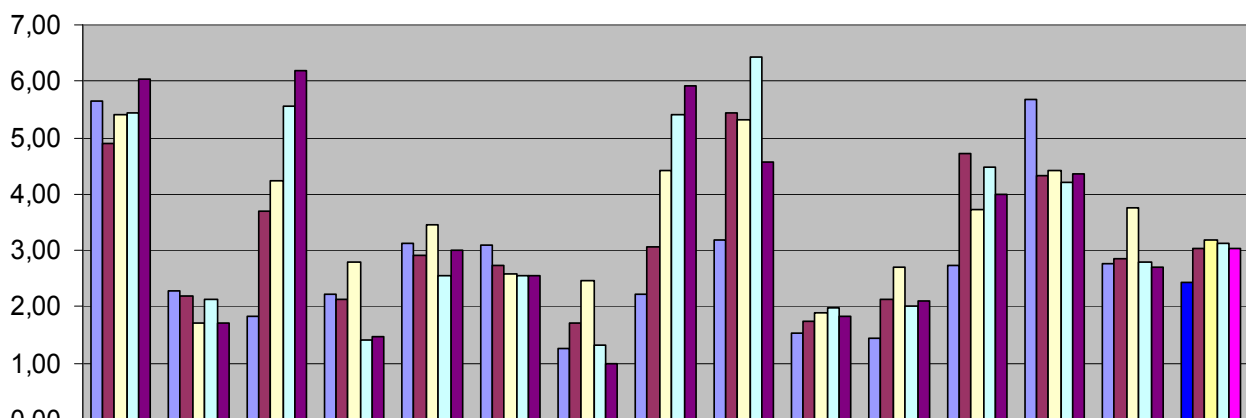
Počet poskytnutých konzultací v roce 2006

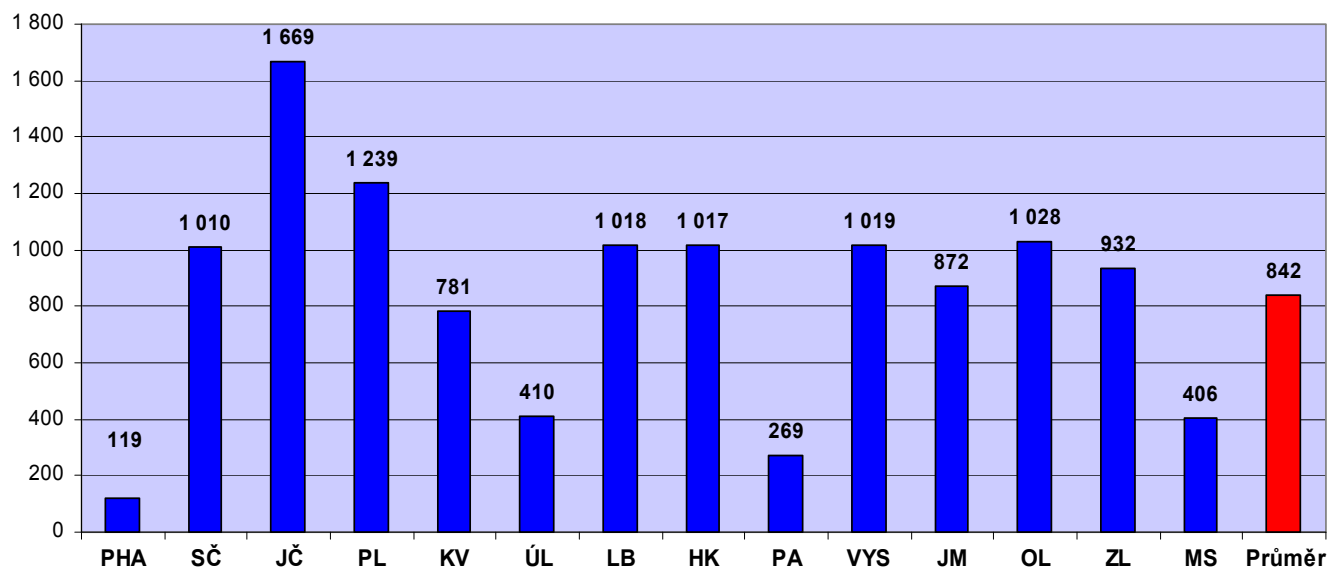
	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS
■ v roce 2002	209	1 959	1 317	1 025	392	799	204	1 075	1 089	684	557	1 294	1 545	1 013
■ v roce 2003	181	1 866	2 560	1 310	369	853	423	1 337	2 233	686	1 380	2 335	1 724	954
□ v roce 2004	157	1 836	2 724	1 387	437	1 008	558	1 741	2 198	1 122	1 589	1 899	1 741	1 493
□ v roce 2005	207	1 873	3 493	1 225	319	885	327	2 082	1 912	1 035	1 421	2 271	1 683	1 255
■ v roce 2006	236	1 567	3 849	1 211	376	951	364	2 287	1 932	973	1 370	2 009	1 734	1 449

**Průměrný počet konzultací na 1 obsluženou knihovnu
v krajích ČR v letech 2002 až 2006**

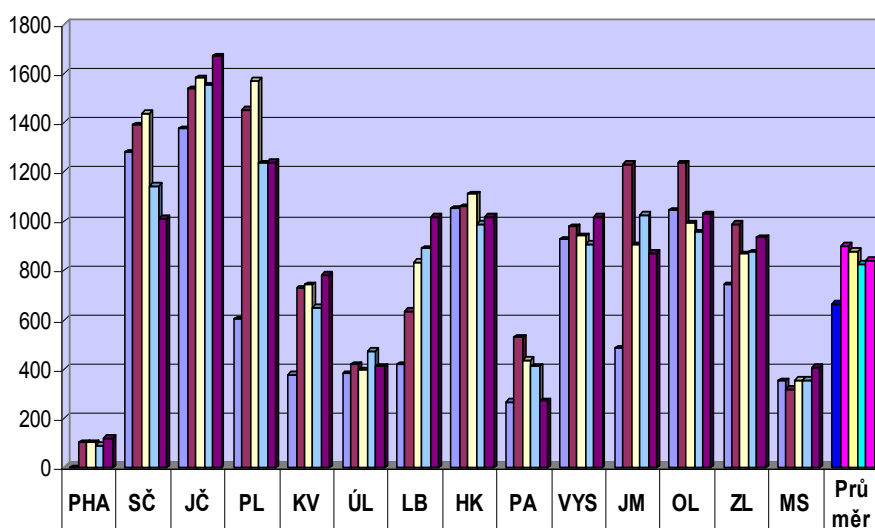

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
■ v roce 2002	5,65	2,29	1,84	2,22	3,11	3,08	1,26	2,23	3,19	1,53	1,43	2,74	5,68	2,77	2,44
■ v roce 2003	4,89	2,21	3,69	2,13	2,93	2,73	1,73	3,05	5,43	1,75	2,14	4,71	4,33	2,86	3,04
□ v roce 2004	5,41	1,72	4,25	2,79	3,47	2,57	2,46	4,42	5,32	1,89	2,69	3,74	4,42	3,76	3,17
□ v roce 2005	5,45	2,13	5,57	1,41	2,55	2,56	1,32	5,42	6,42	1,99	2,02	4,46	4,22	2,79	3,13
■ v roce 2006	6,05	1,70	6,20	1,47	3,01	2,56	1,00	5,92	4,58	1,84	2,11	4,01	4,35	2,69	3,04

Počet metodických návštěv v roce 2006

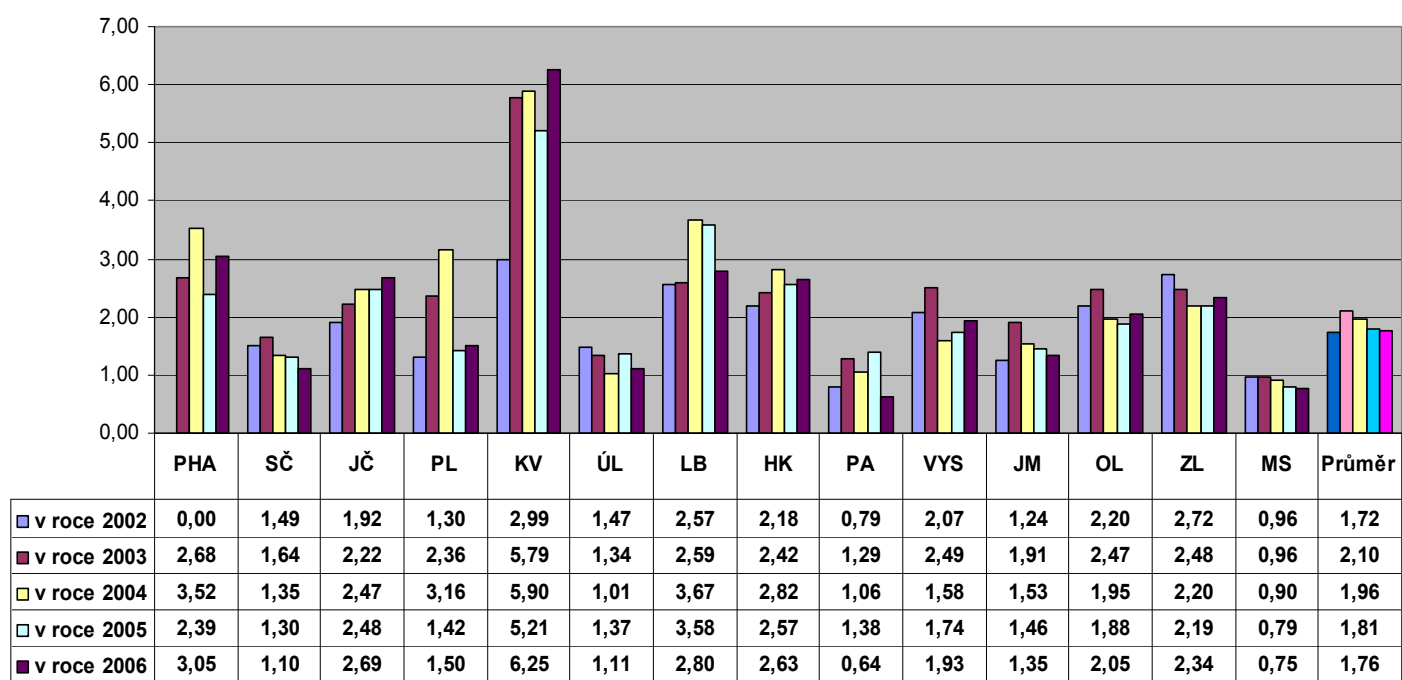

Počet metodických návštěv v letech 2002 až 2006

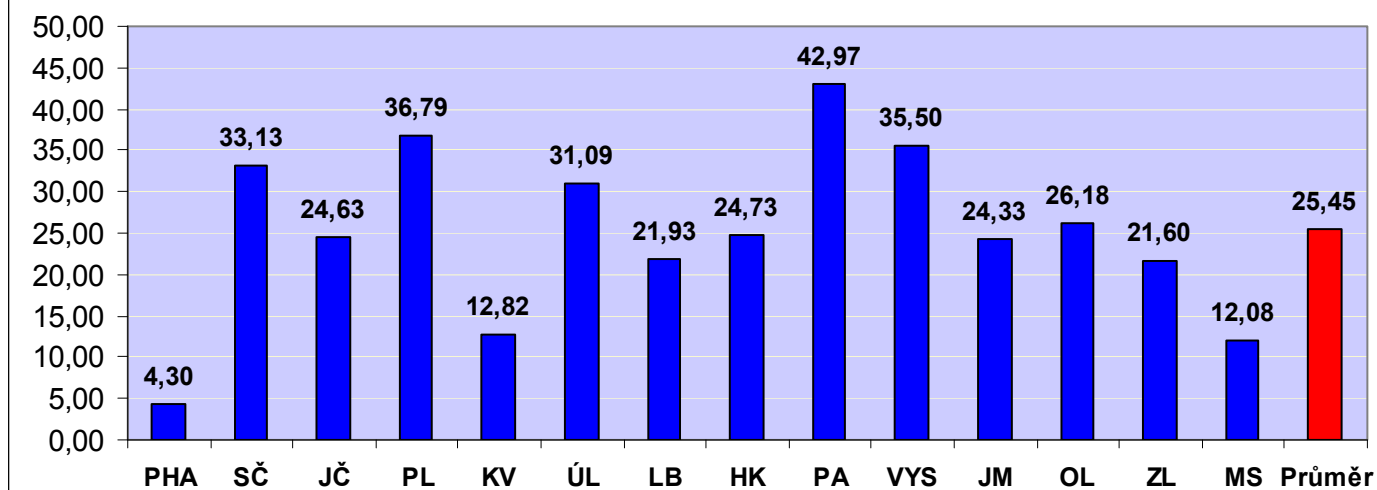
	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
rok 2002	0	1279	1373	601	377	380	417	1053	268	927	483	1042	741	353	664
rok 2003	99	1390	1536	1452	729	418	635	1059	530	978	1231	1236	989	319	900
rok 2004	102	1438	1582	1570	743	397	833	1110	437	941	905	991	868	356	877
rok 2005	91	1144	1553	1235	651	473	888	987	412	906	1025	957	874	354	825
rok 2006	119	1 010	1 669	1 239	781	410	1 018	1 017	269	1 019	872	1 028	932	406	842

**Průměrný počet metod. návštěv v 1 obslužené knihovně v krajích
v letech 2002 až 2006**

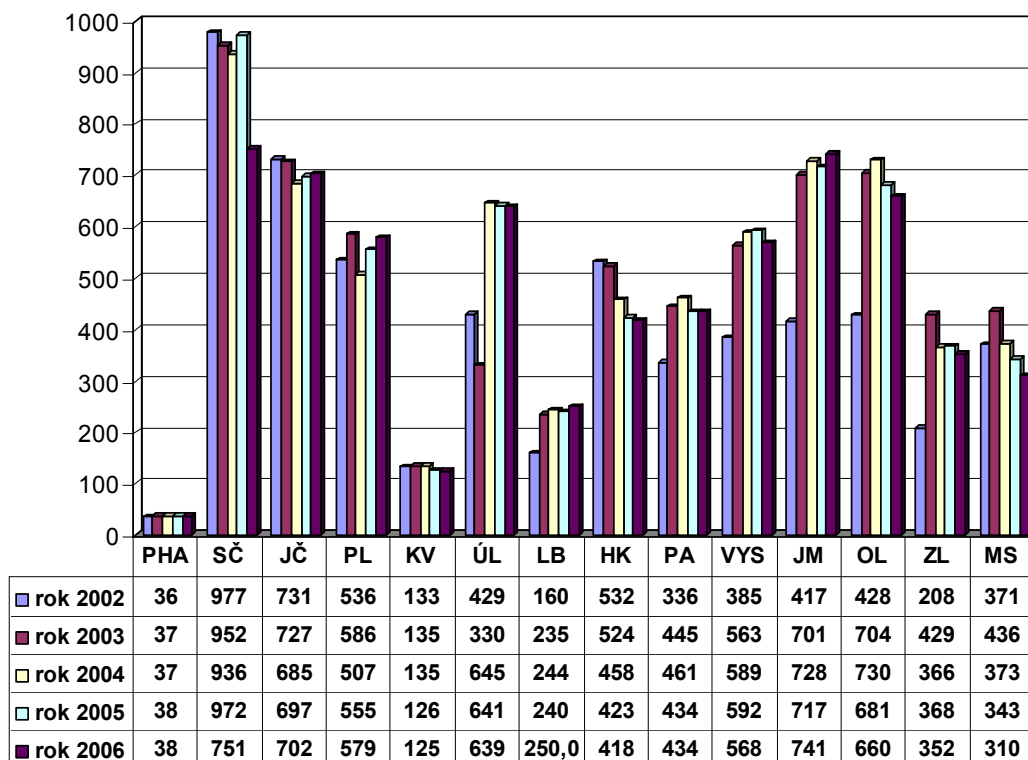

Statistika knihovnických činností

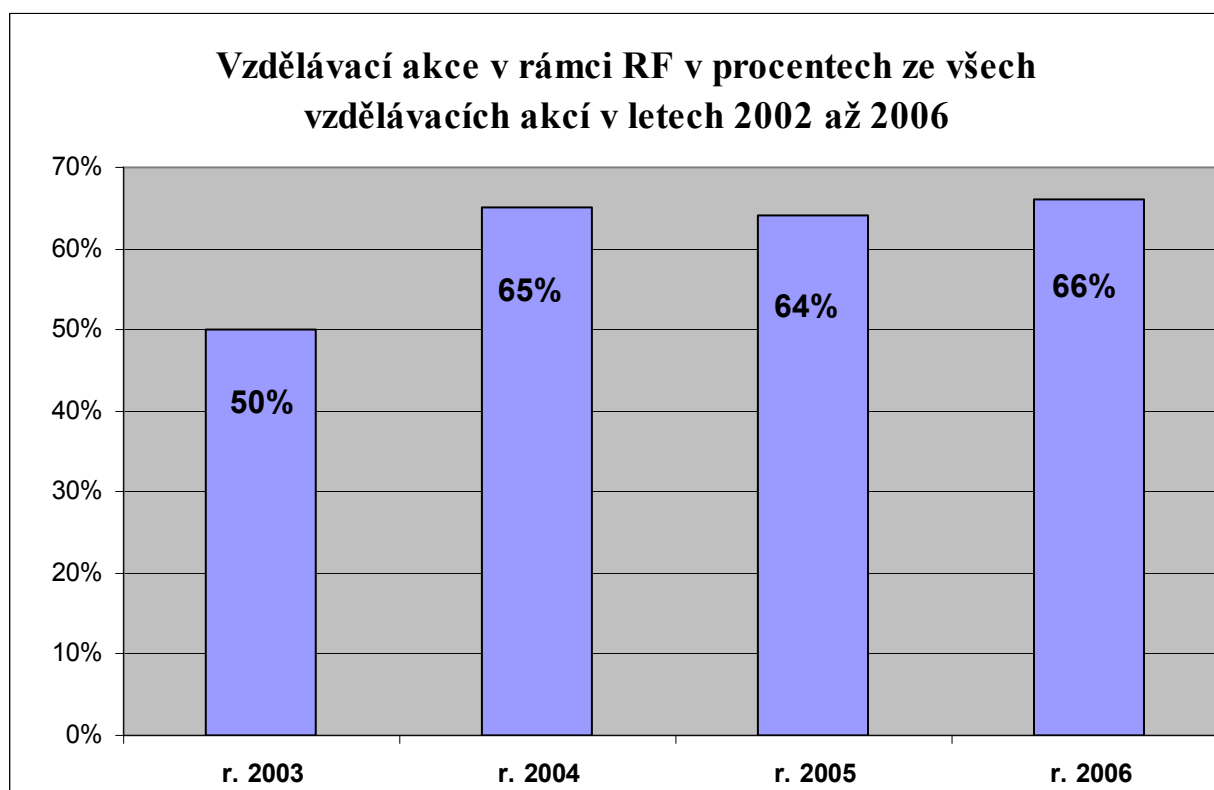
Počet zpracovaných výkazů (sumářů) na 1 metodika v r. 2006

Počet zpracovaných statistických výkazů v letech 2002 - 2006

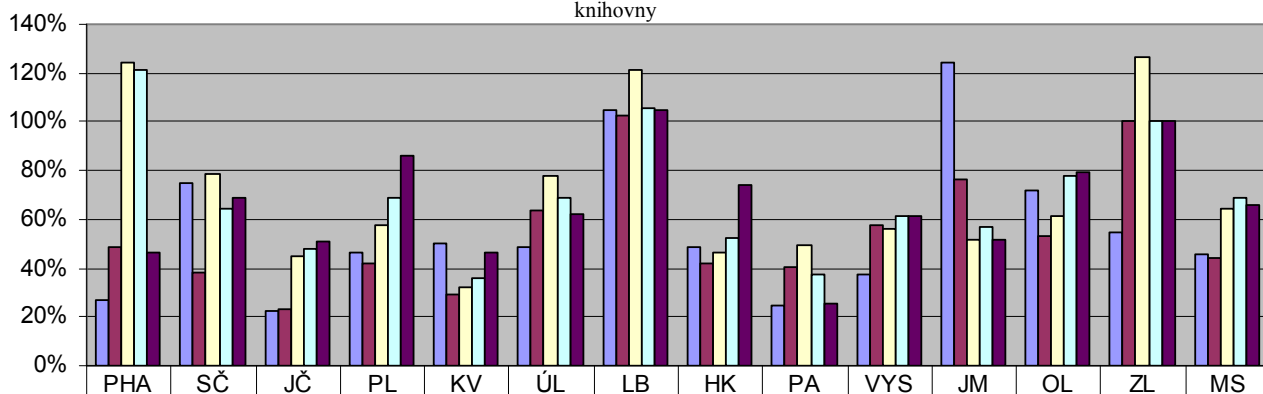

Vzdělávání knihovníků obsluhovaných knihoven, porady

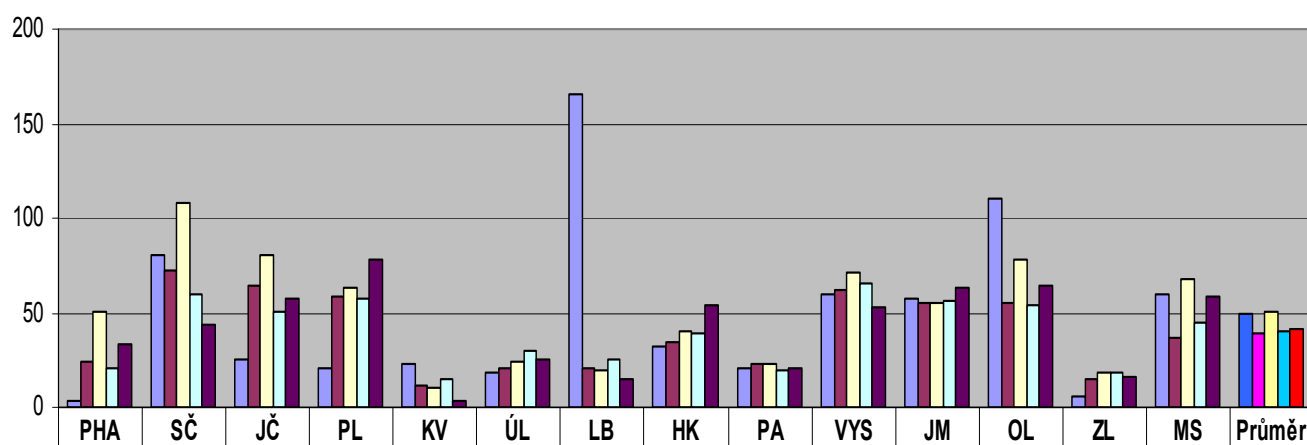
Zájem obsluhovaných knihoven o vzdělávání RF v letech 2002 až 2006

Je-li hodnota vyšší než 100% účastní se vzdělávání i knihovny, kt. nejsou zapojeny do Programu RF, např. odborné knihovny

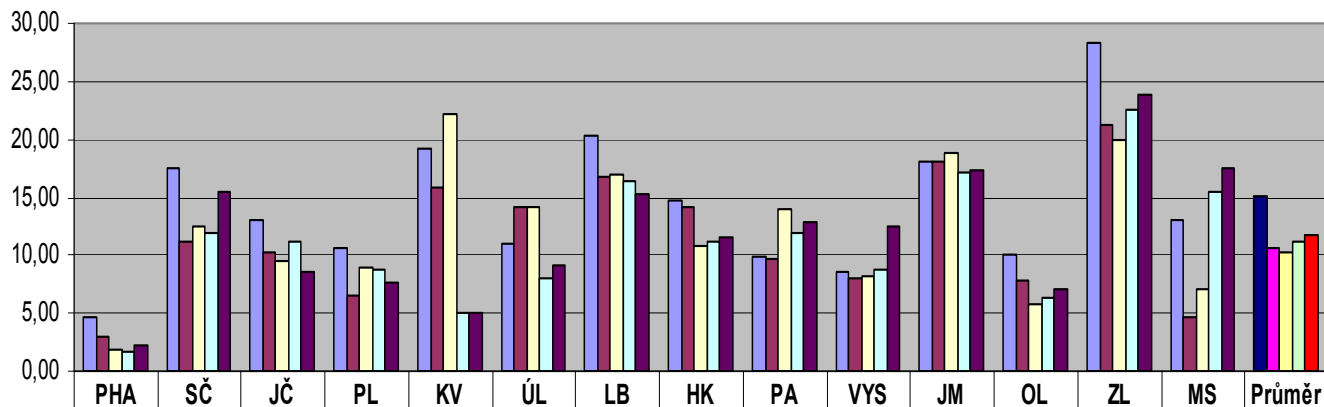
r. 2002	27%	75%	23%	46%	50%	49%	105%	49%	25%	37%	124%	72%	54%	46%
r. 2003	49%	38%	23%	42%	29%	64%	103%	42%	41%	58%	76%	53%	100%	44%
r. 2004	124%	79%	45%	58%	32%	78%	121%	47%	49%	56%	52%	62%	127%	64%
r. 2005	121%	64%	48%	69%	36%	69%	105%	53%	37%	62%	57%	78%	100%	69%
r. 2006	46%	69%	51%	86%	46%	62%	105%	74%	25%	61%	52%	80%	100%	66%

Počet vzděláv. akcí v rámci RF v krajích v letech 2002 až 2006

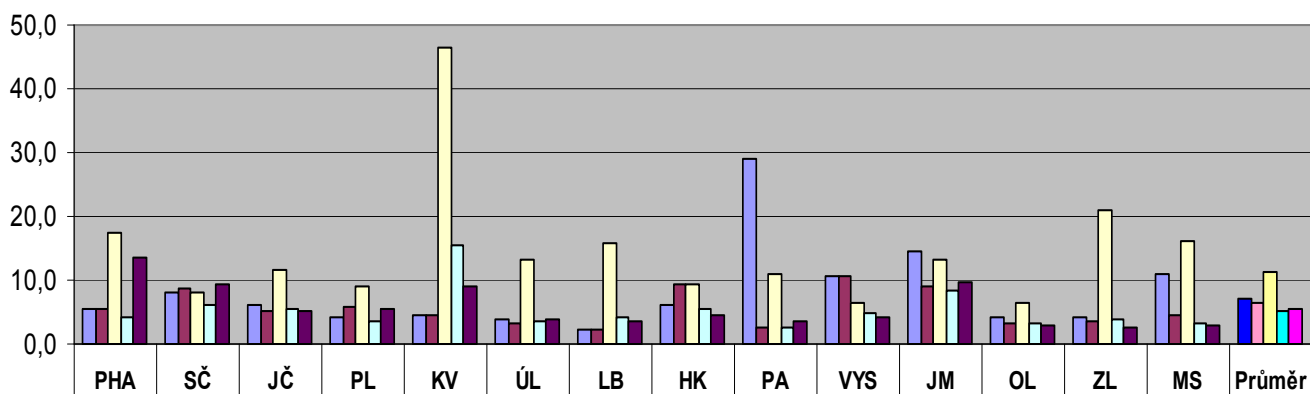

r. 2002	4	81	25	21	23	18	166	32	21	60	57	110	6	60	48,86
r. 2003	24	72	64	59	12	21	21	35	23	62	55	55	15	37	39,64
r. 2004	51	108	81	63	10	24	20	40	23	71	55	78	18	68	50,71
r. 2005	21	60	51	58	15	30	25	39	19	65	56	54	18	45	39,71
r. 2006	33	44	58	78	3	25	15	54	21	53	63	64	16	59	41,86

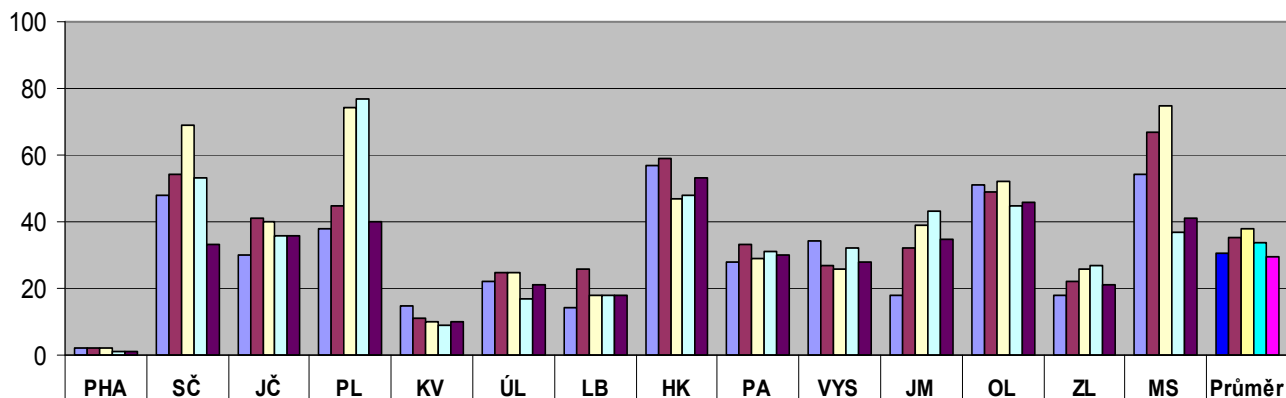
**Průměrný počet účastníků 1 vzdělávací akce RF
v letech 2002 až 2006**

**Průměrná délka trvání 1 vzdělávací akce RF v hodinách
v letech 2002 až 2006**

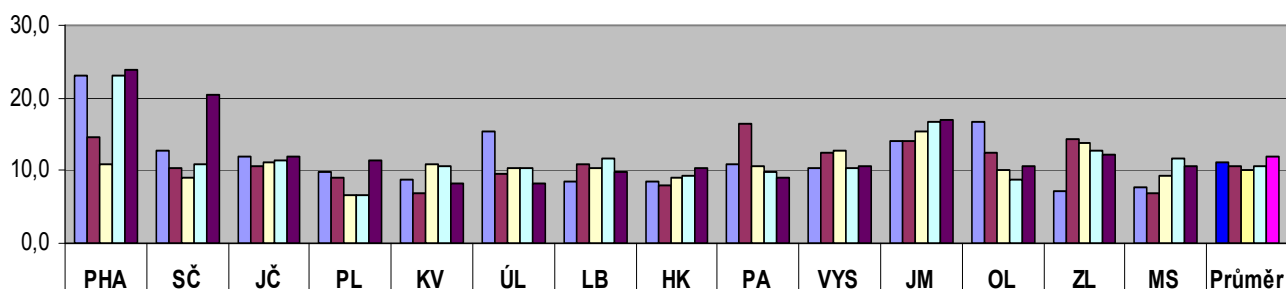

Počet porad v krajích v letech 2002 až 2006

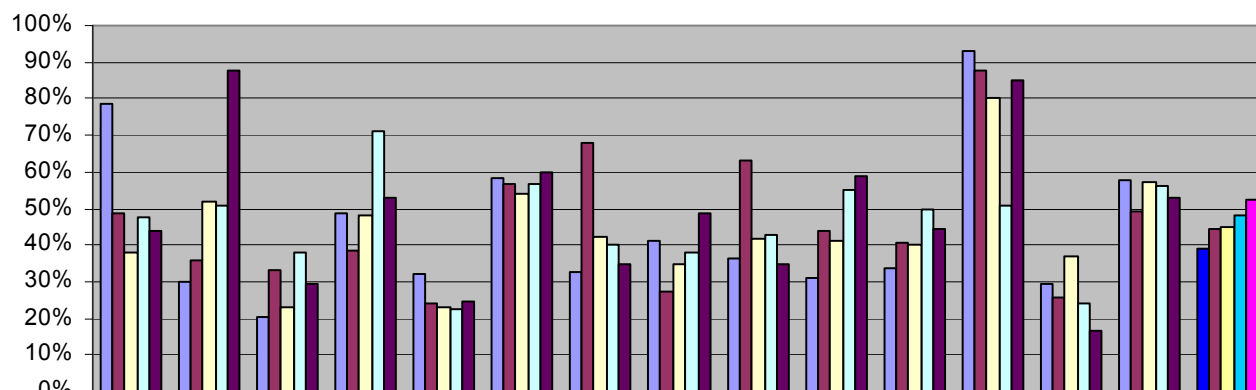
	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
r. 2002	2	48	30	38	15	22	14	57	28	34	18	51	18	54	30,64
r. 2003	2	54	41	45	11	25	26	59	33	27	32	49	22	67	35,21
r. 2004	2	69	40	74	10	25	18	47	29	26	39	52	26	75	38,00
r. 2005	1	53	36	77	9	17	18	48	31	32	43	45	27	37	33,86
r. 2006	1	33	36	40	10	21	18	53	30	28	35	46	21	41	29,50

Průměrný počet účastníků jedné porady v krajích v letech 2002 až 2006

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
r. 2002	23,0	12,7	12,1	9,8	8,7	15,4	8,4	8,6	10,8	10,3	14,2	16,6	7,2	7,7	11,1
r. 2003	14,5	10,3	10,7	9,0	6,9	9,5	10,8	7,9	16,5	12,4	14,0	12,4	14,4	6,9	10,6
r. 2004	11,0	8,9	11,3	6,6	10,8	10,3	10,3	9,1	10,7	12,7	15,3	10,2	13,9	9,3	10,1
r. 2005	23,0	10,8	11,4	6,7	10,7	10,2	11,6	9,3	9,8	10,3	16,8	8,8	12,9	11,7	10,5
r. 2006	24,0	20,5	12,0	11,4	8,3	8,2	9,9	10,4	8,9	10,7	16,9	10,7	12,3	10,6	11,9

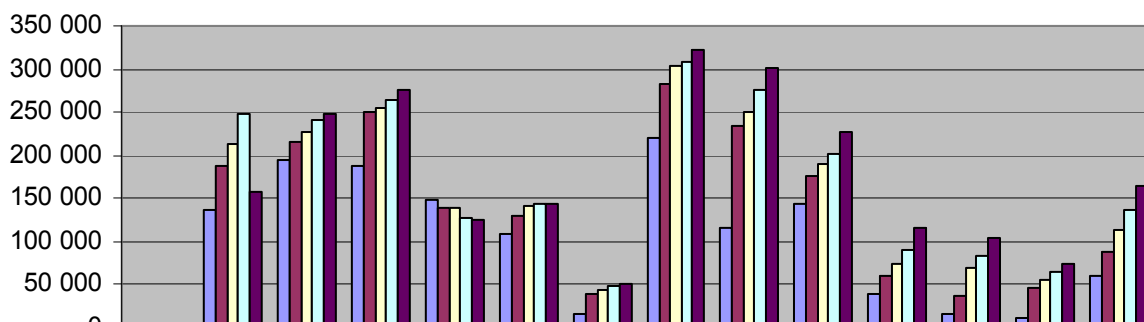
Účast obsluhovaných knihoven na poradách v letech 2002 až 2006 (srovnání krajů)

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
r. 2002	78%	30%	20%	49%	32%	59%	33%	41%	36%	31%	34%	93%	30%	58%	39%
r. 2003	49%	36%	33%	39%	24%	57%	68%	27%	63%	44%	41%	88%	26%	49%	45%
r. 2004	38%	52%	23%	48%	23%	54%	42%	35%	42%	41%	40%	80%	37%	57%	45%
r. 2005	47%	51%	38%	71%	22%	57%	40%	38%	43%	55%	50%	51%	24%	56%	48%
r. 2006	44%	88%	30%	53%	24%	60%	35%	49%	35%	59%	44%	85%	17%	53%	53%

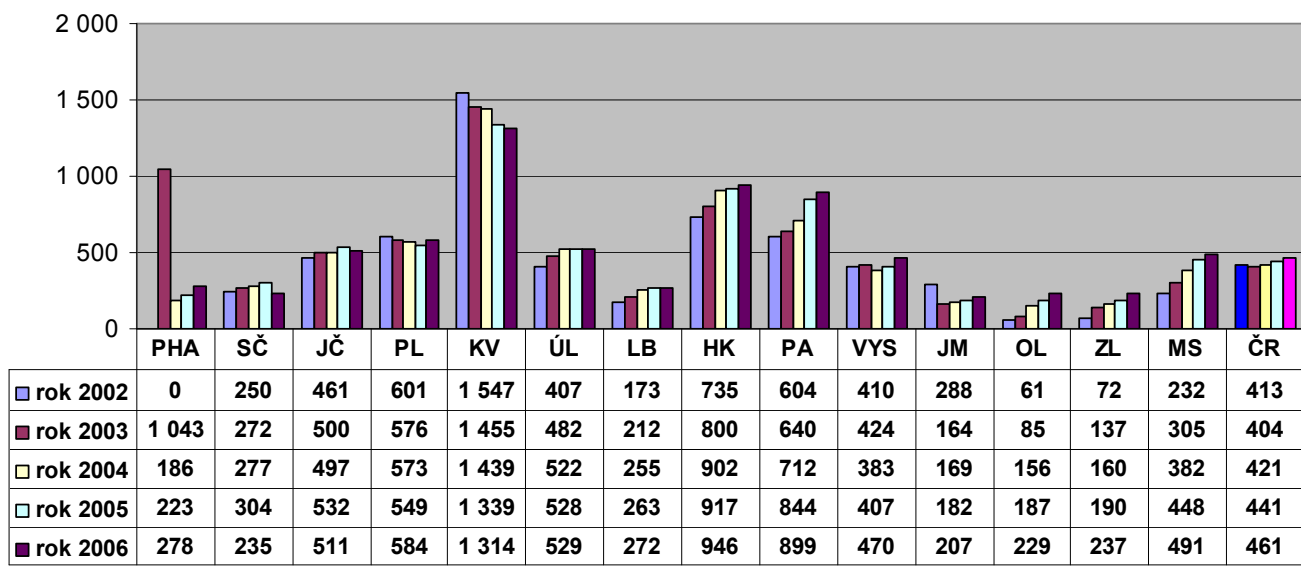
Stav a budování výměnného fondu

Stav VF v krajích k 31. 12. 2002 až 2006 v tisících knihovních jednotek

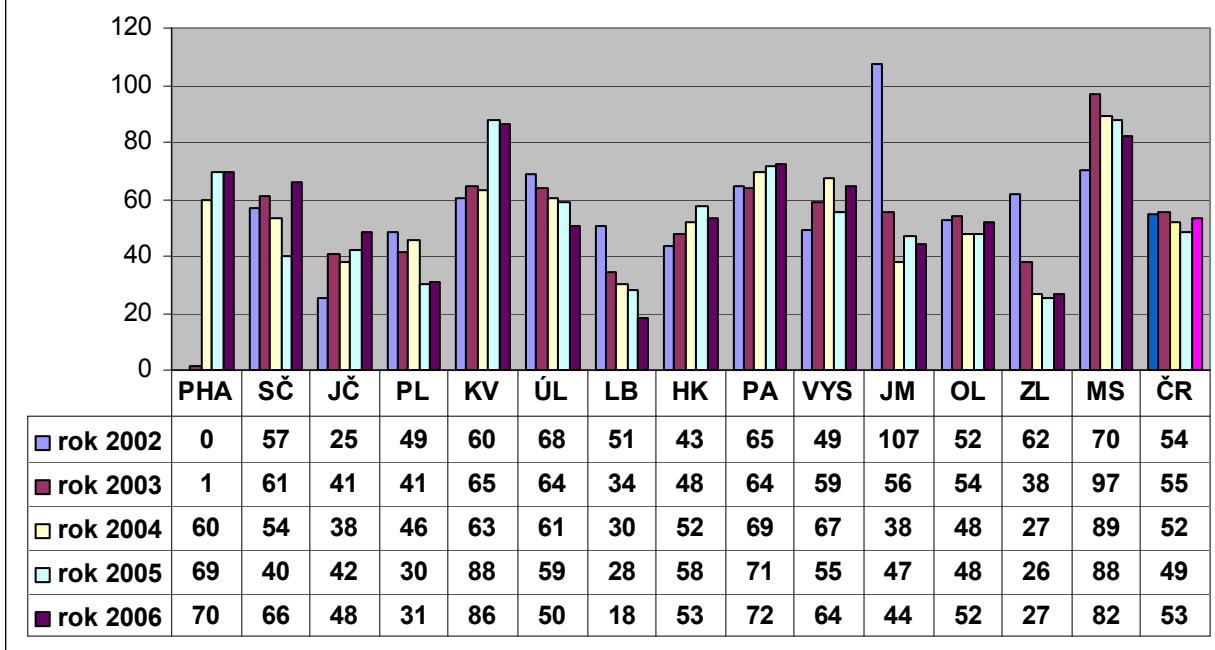

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS
rok 2002	0	137	194	187	148	108	17	220	116	143	39	15	11	60
rok 2003	1	188	214	251	139	130	39	283	233	175	59	37	46	87
rok 2004	2	212	227	254	138	140	43	302	251	189	73	70	56	113
rok 2005	4	248	240	263	127	144	48	307	276	201	91	84	65	136
rok 2006	5	157	247	276	126	143	51	321	301	227	115	104	74	164

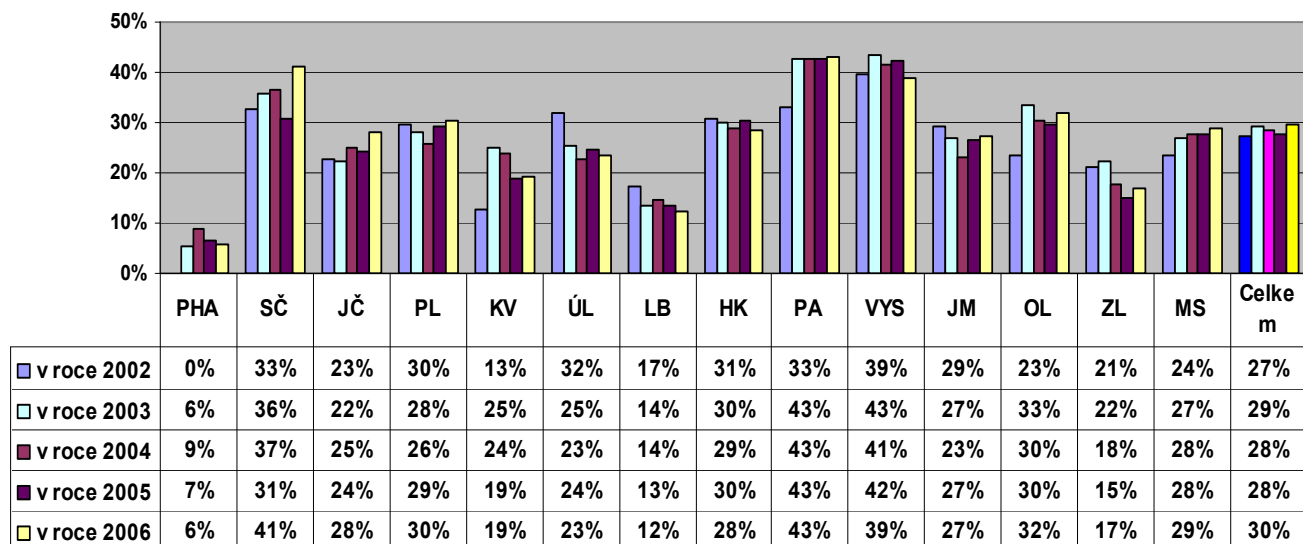
Stav VF - průměrný počet k.j. pro 1 obslouženou knihovnu v krajích v letech 2002 až 2006

Průměrný roční přírůstek VF na 1 obslouženou knihovnu v letech 2002 až 2006 (v k.j.)

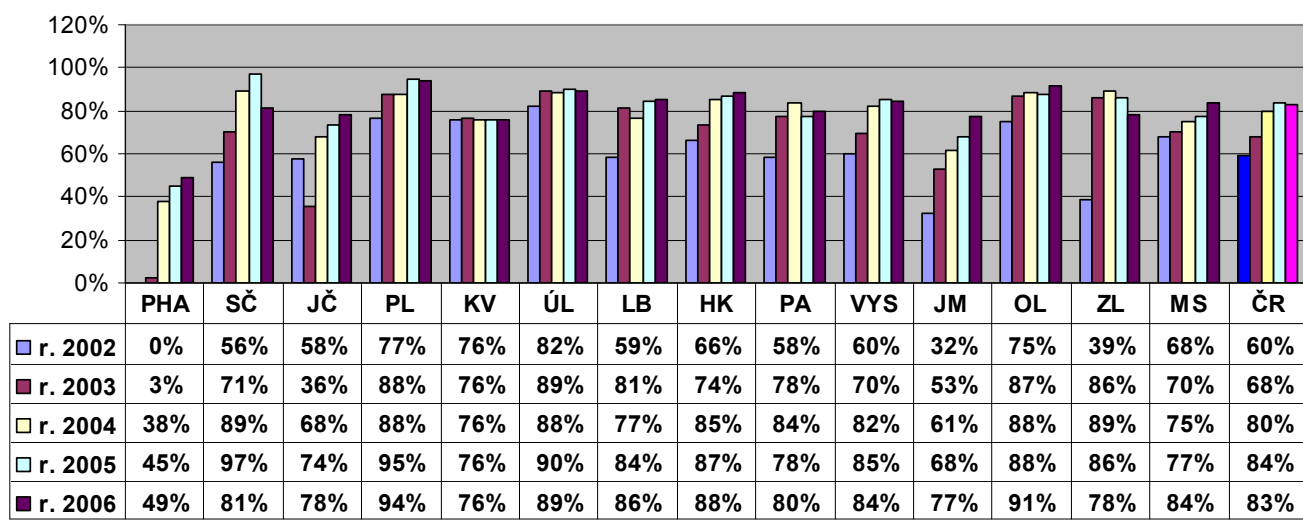

**Financování nákupu VF z celkové dotace v letech 2002 až 2006
v krajích vyjádřeno procenty z celkových nákladů**

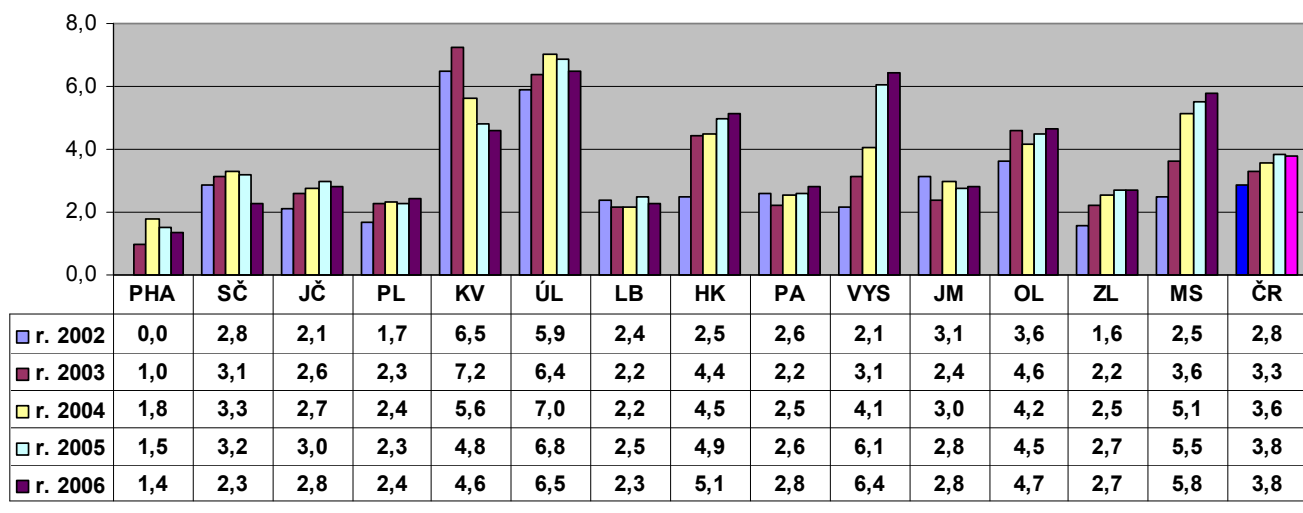

Cirkulace souborů knih z VF

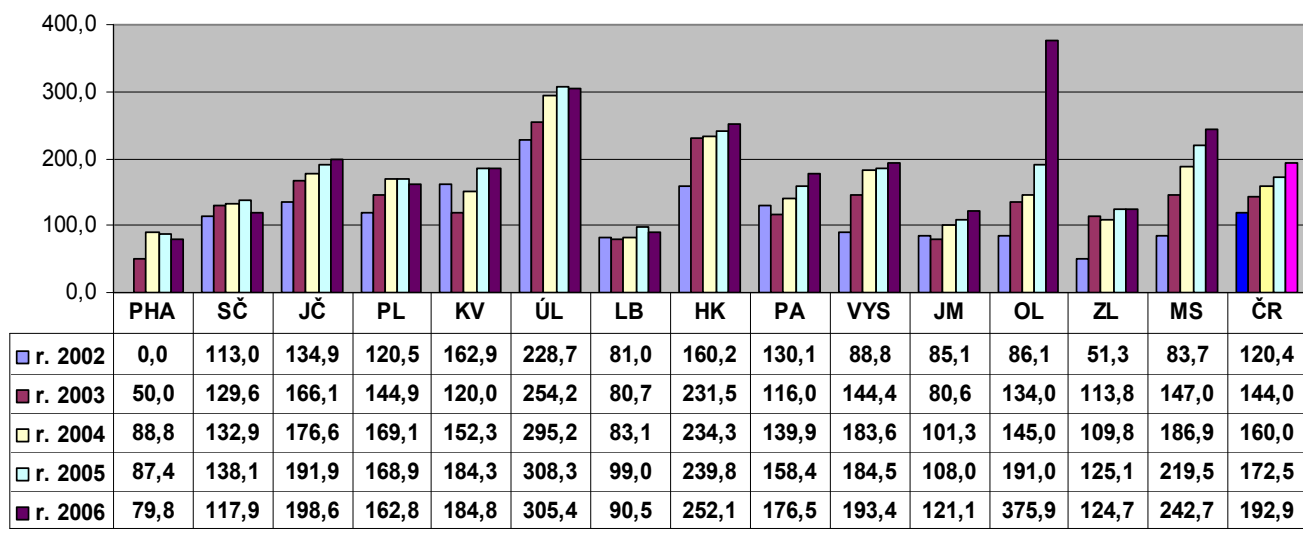
**Procento knihoven ze všech obsluhovaných využívajících VF
v letech 2002 až 2006**

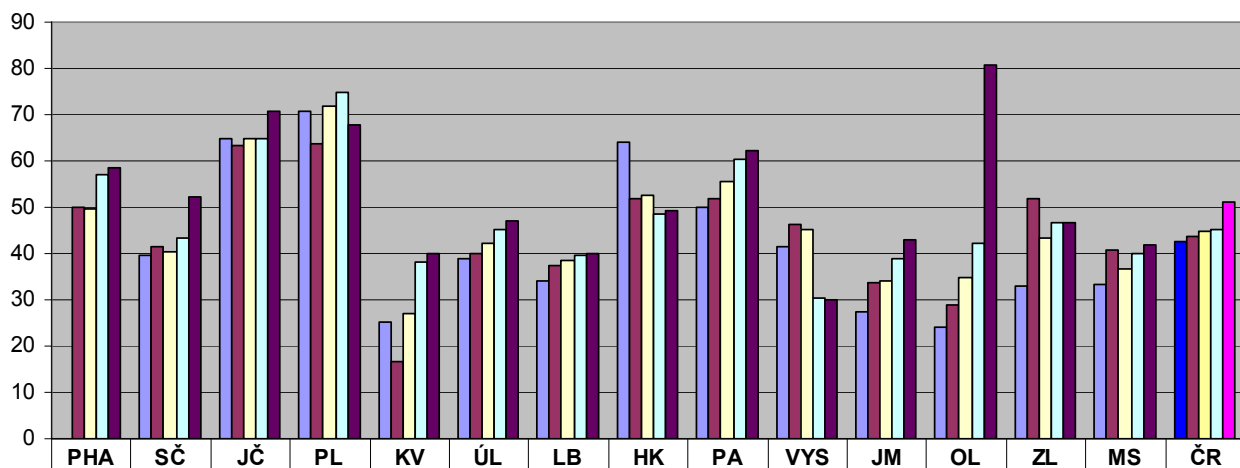
**Průměrný počet souborů do 1 knihovny
v letech 2002 až 2006**

**Počet k.j. celkem v souborech do 1 obslužené knihovny
za rok 2002, 2003, 2004, 2005 a 2006**

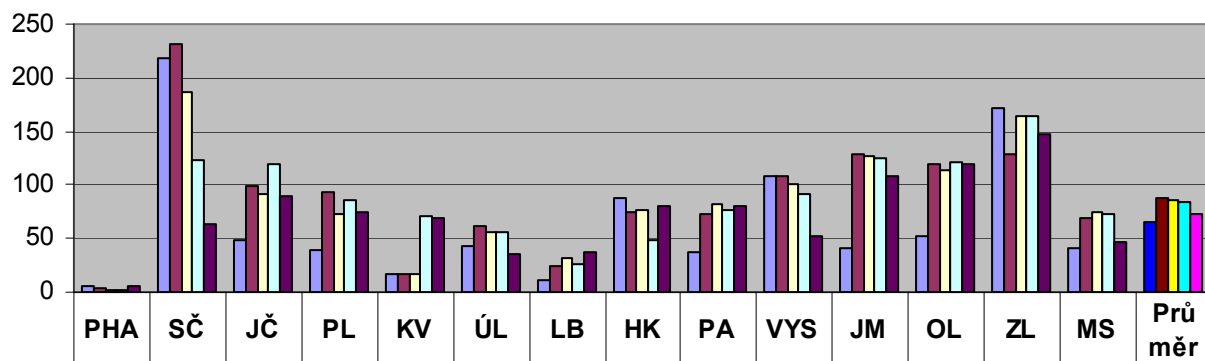
Průměrná velikost 1 souboru v letech 2002 až 2006

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	ČR
■ r. 2002	0	40	65	71	25	39	34	64	50	41	27	24	33	33	42
■ r. 2003	50	41	64	64	17	40	37	52	52	46	34	29	52	41	44
■ r. 2004	50	41	65	72	27	42	38	52	55	45	34	35	43	37	45
■ r. 2005	57	43	65	75	38	45	40	48	60	30	39	42	47	40	45
■ r. 2006	58	52	71	68	40	47	40	49	62	30	43	81	47	42	51

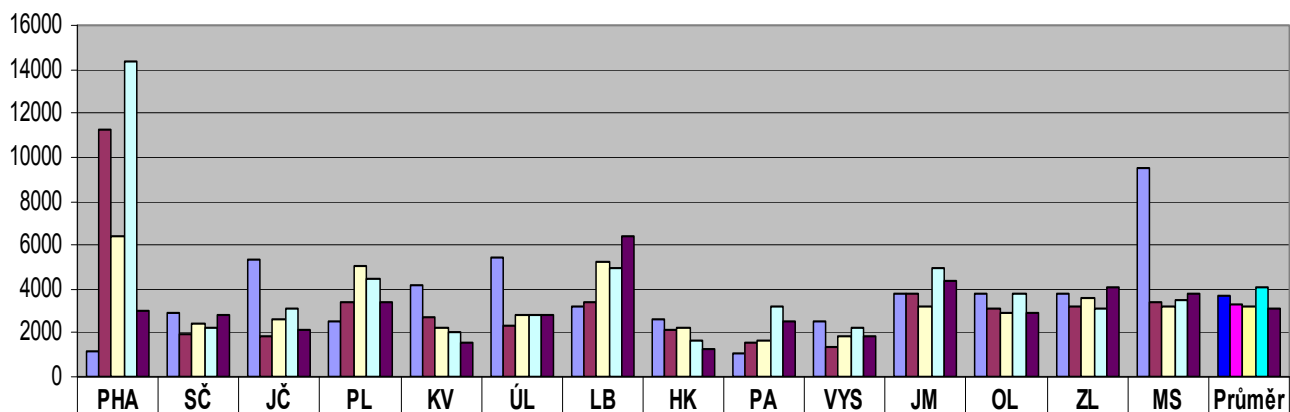
Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů obsluhovaných knihoven

Počet revidovaných (aktualizovaných) knihoven v letech 2002 až 2006 v krajích

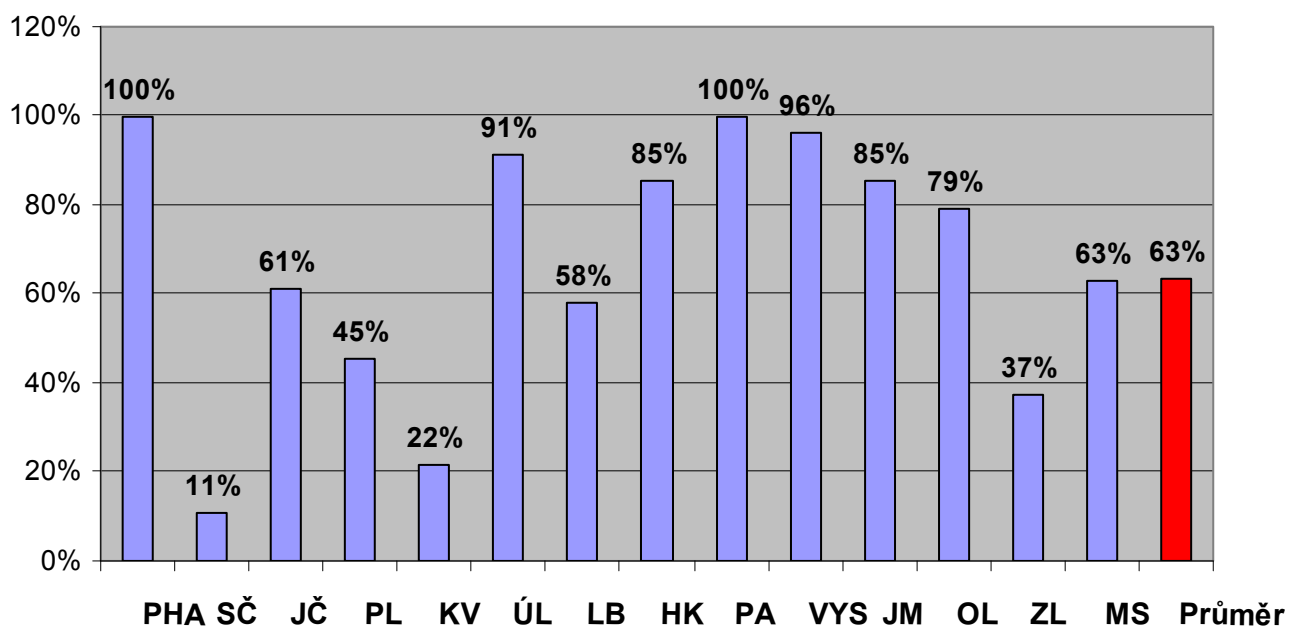
	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
■ r. 2002	5	218	49	40	16	42	11	88	38	109	41	52	172	41	66
■ r. 2003	3	232	98	94	17	61	24	74	73	108	128	119	128	69	88
■ r. 2004	1	187	92	72	17	56	32	77	82	100	127	113	165	74	85
■ r. 2005	2	124	120	86	70	56	26	49	77	92	125	122	164	72	85
■ r. 2006	6	64	90	75	69	35	38	81	81	53	109	120	148	46	73

**Průměrná velikost 1 revidované knihovny (v k.j.)
v letech 2002 až 2006**

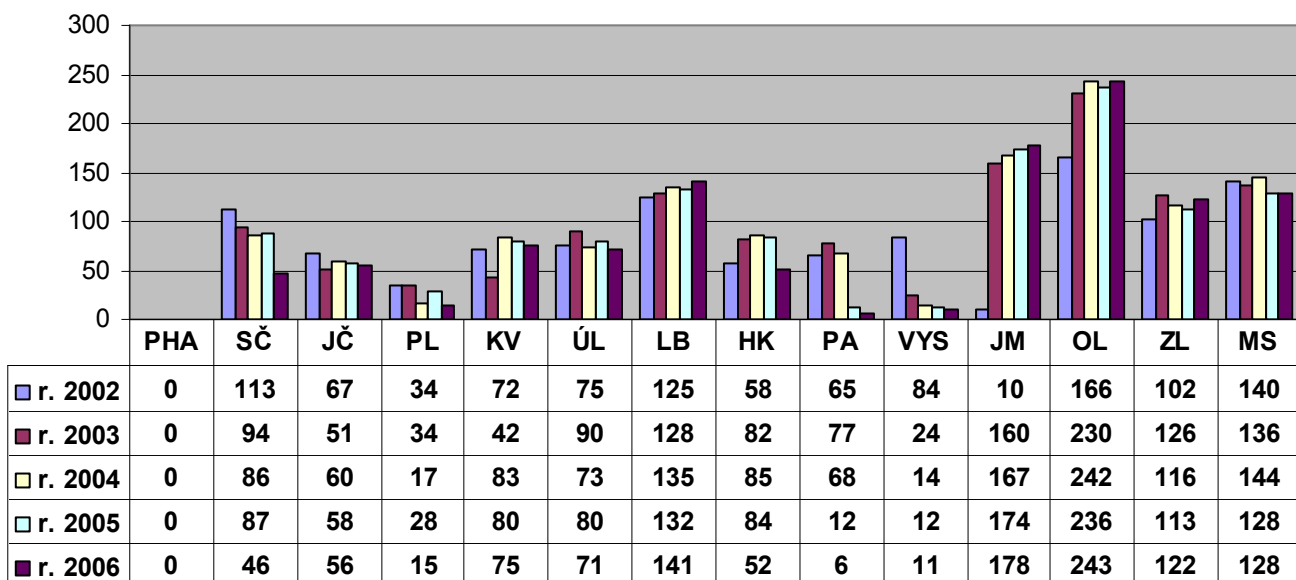
	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Průměr
rok 2002	1175	2940	5346	2521	4125	5398	3231	2662	1038	2509	3808	3789	3821	9536	3707
rok 2003	11277	1969	1832	3388	2750	2310	3391	2172	1574	1320	3823	3110	3204	3376	3250
rok 2004	6357	2421	2635	5067	2249	2851	5246	2262	1660	1873	3197	2885	3591	3155	3246
rok 2005	14380	2227	3094	4481	2000	2860	4958	1673	3192	2208	4903	3743	3150	3522	4028
rok 2006	2968	2851	2147	3355	1579	2795	6414	1302	2510	1802	4383	2907	4065	3799	3058

**Procento knihoven (z obslužených) v nichž byla revize KF
dokončena (rok 2006)**

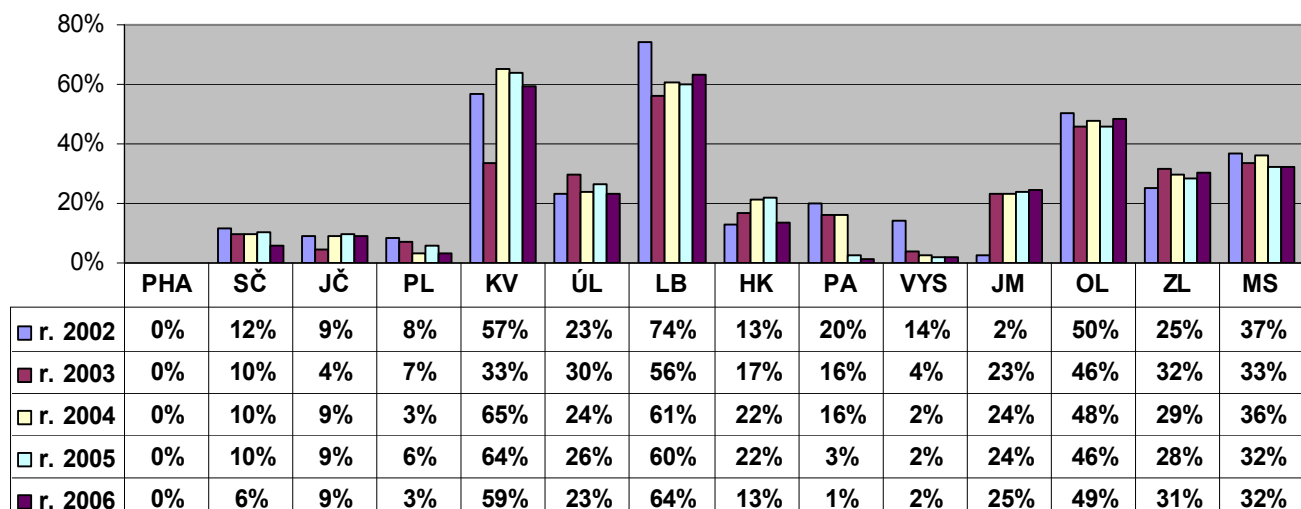

Nákup a zpracování knihovních fondů z finančních prostředků obcí

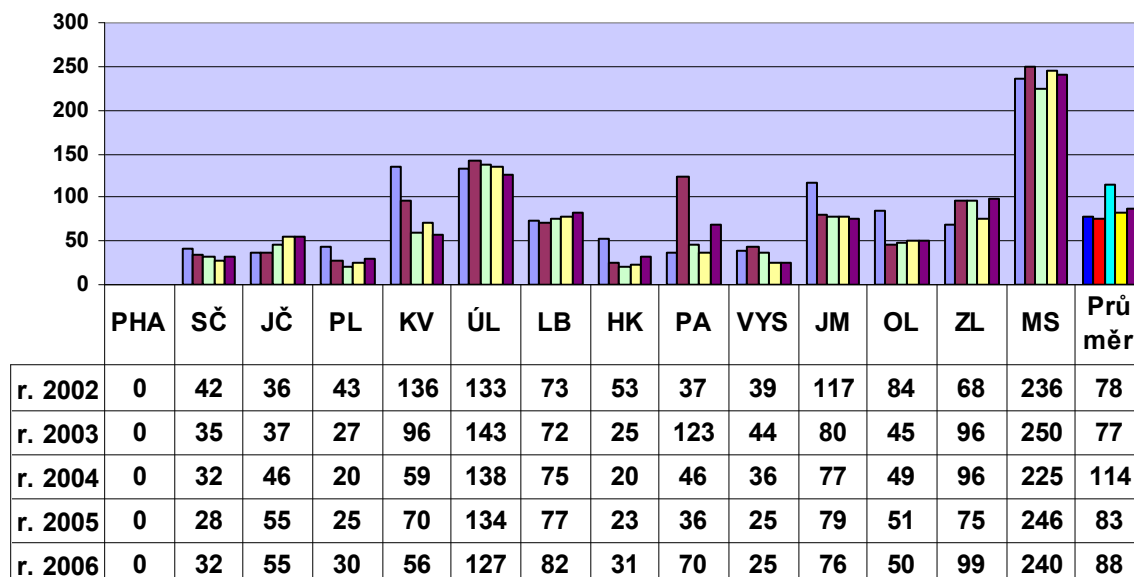
Počet knihoven, pro kt. PK (KK) nakupovaly KF z prostředků obcí v letech 2002 až 2006

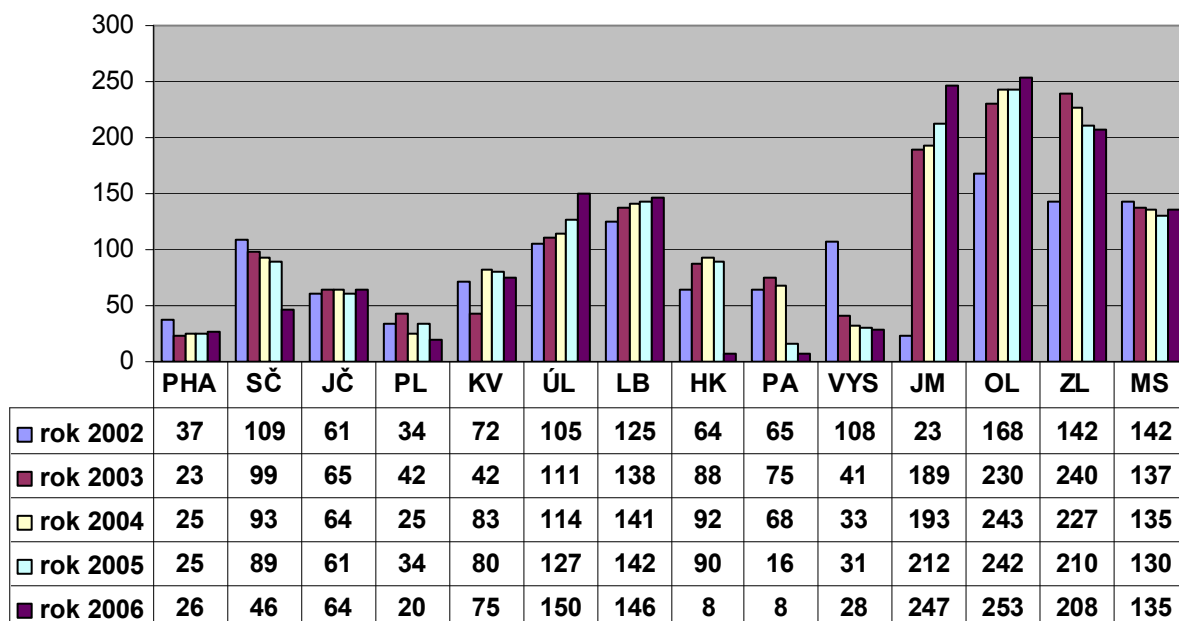
Knihovny, pro kt. PK a KK nakupovaly KF z prostředků obcí v letech 2002 až 2006 (v % z obsluhovaných knihoven)

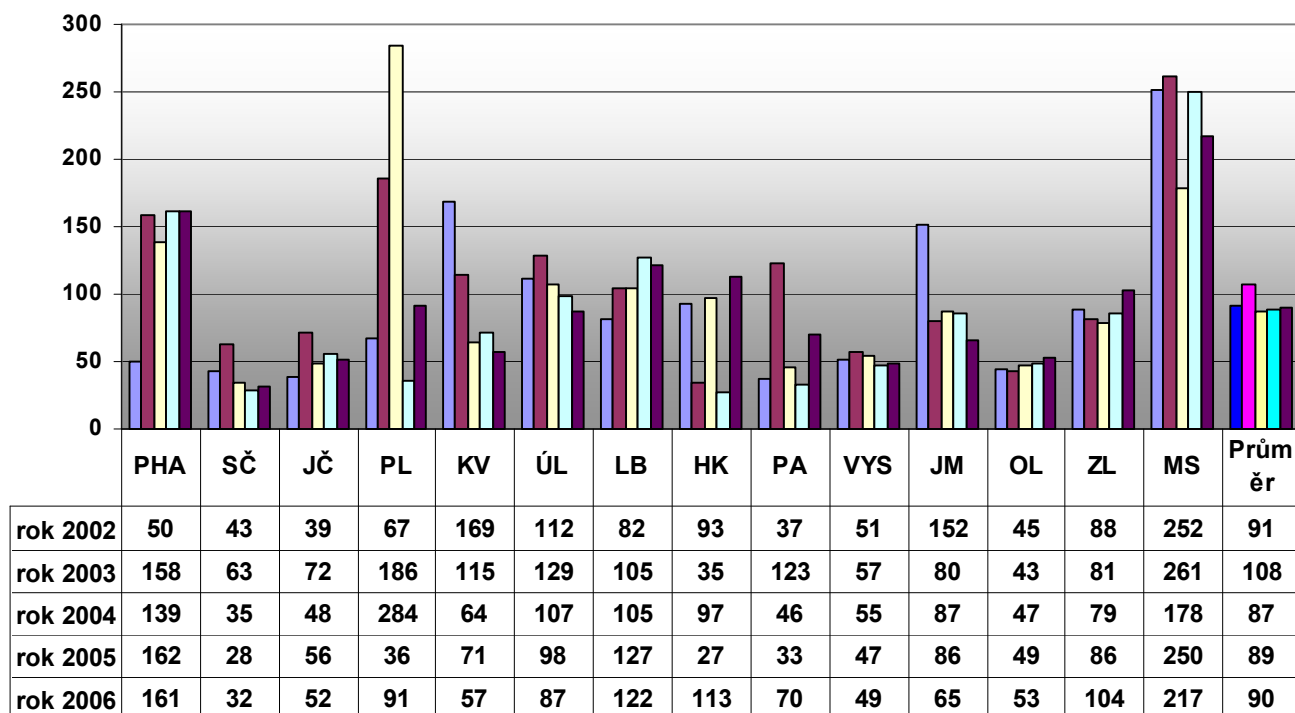
Průměrný počet zakoupených k.j. pro 1 obsluženou knihovnu v letech 2002 až 2006

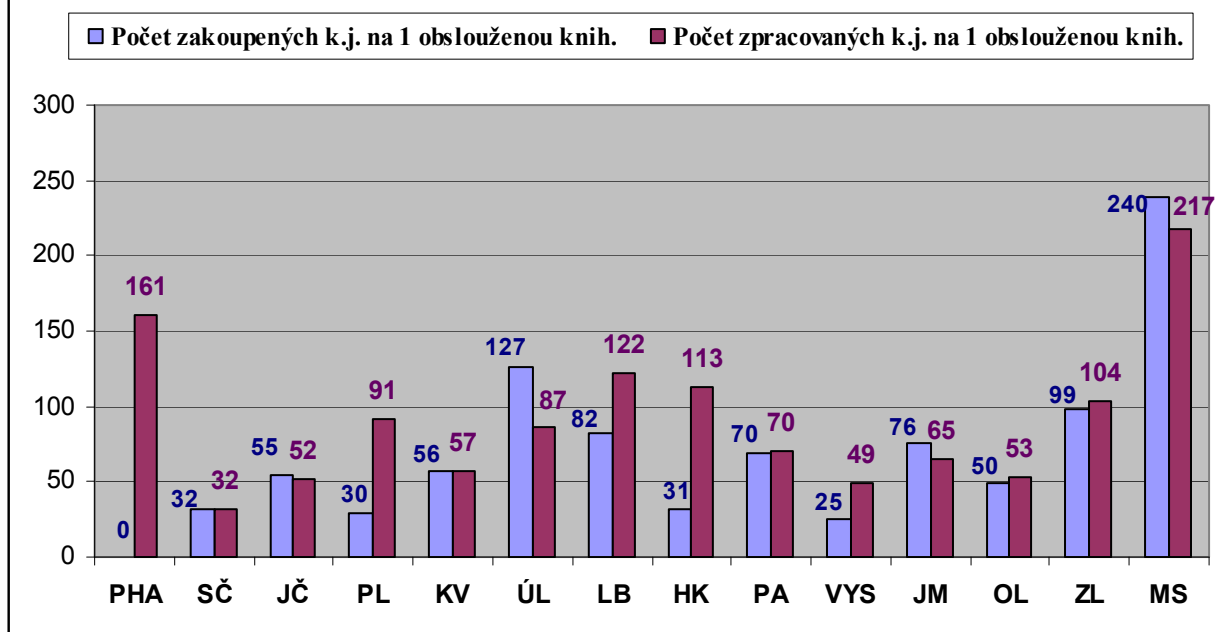
Počet knihoven, pro kt. byl zpracováván KF za finance obcí v letech 2002 až 2006

**Počet zpracovaných k.j. na jednu obslouženou knihovnu
rok 2002 až 2006**

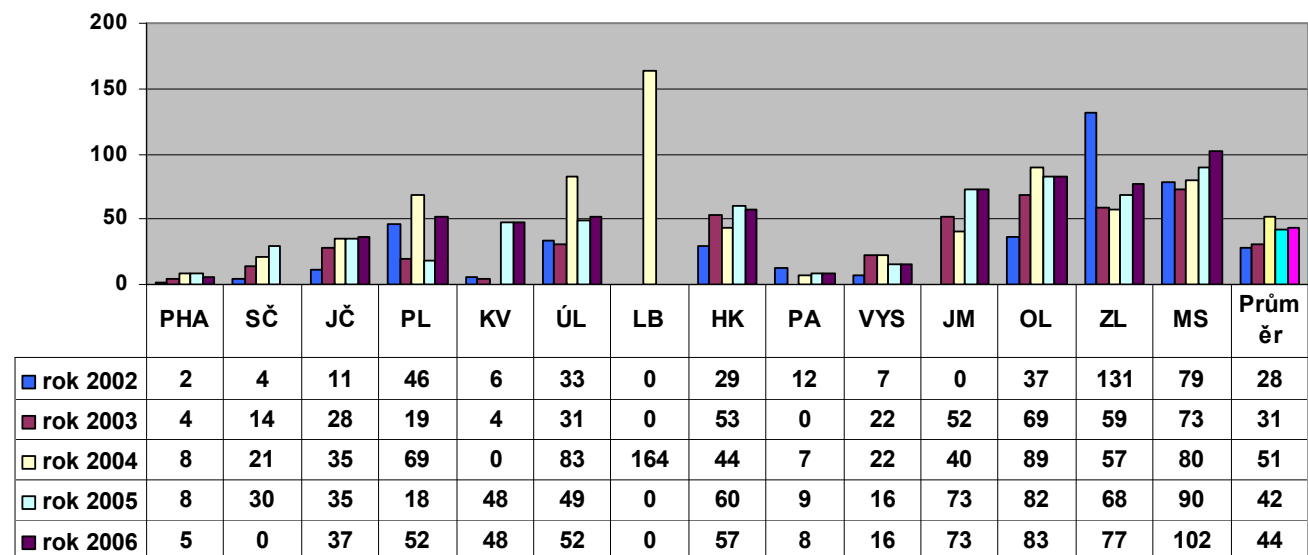

**Průměrný počet zakoupených a zpracovaných k.j.
na 1 obslouženou knihovnu v krajích v roce 2006**

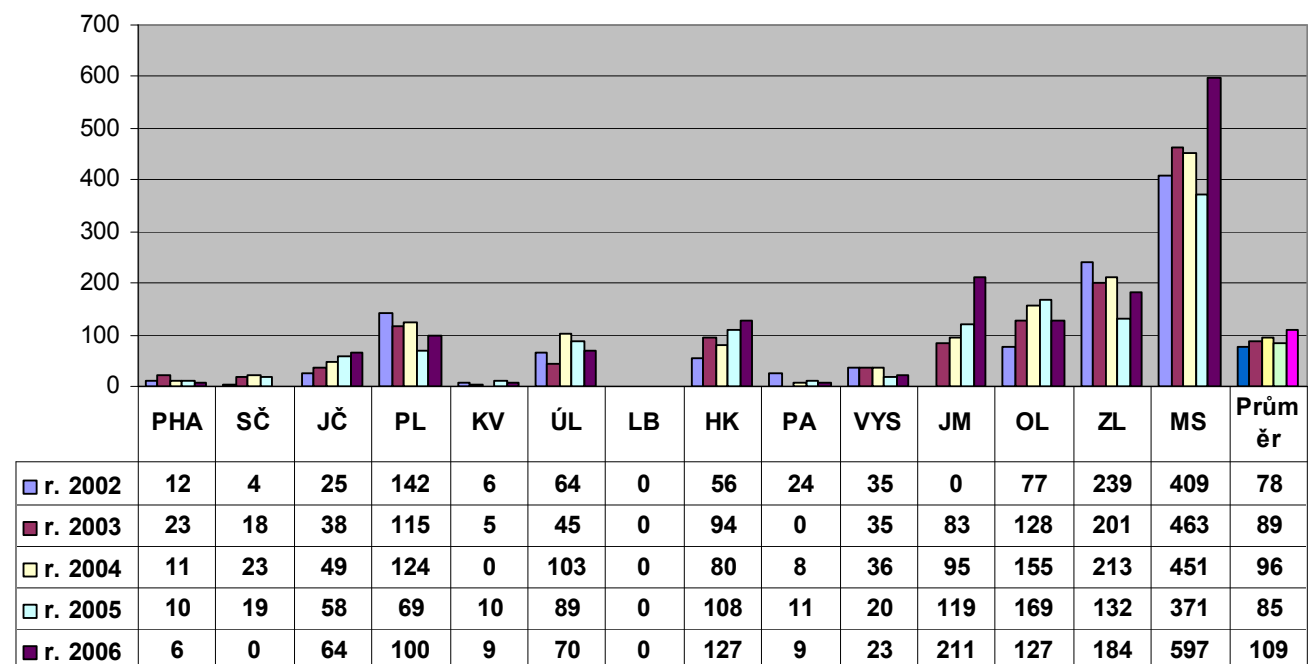

Servis výpočetní techniky

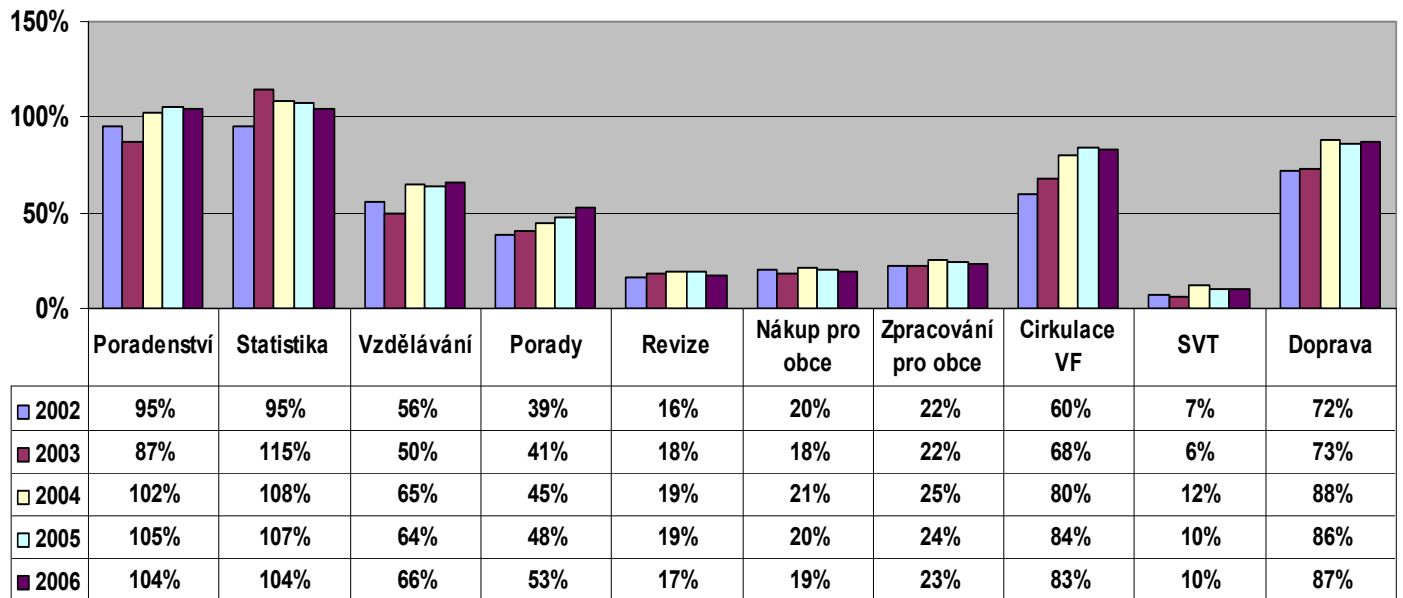
**Servis výpočetní techniky
počet obslužených knihoven v letech 2002 až 2006**

Počet servisních akcí v letech 2002 až 2006

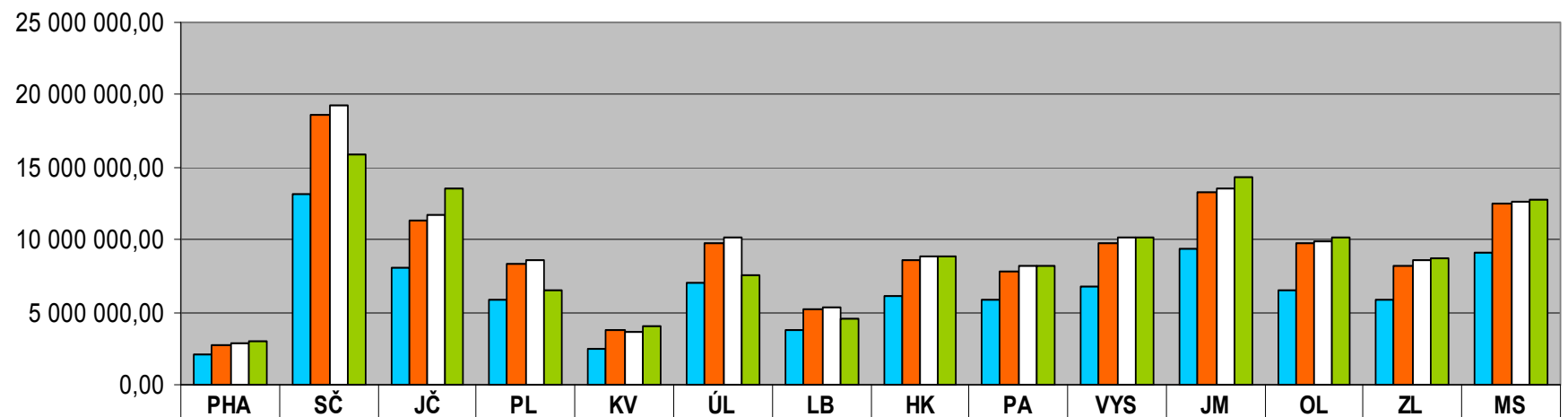

Zájem o standardizované služby RF v letech 2002 až 2006 (žádanost služeb)

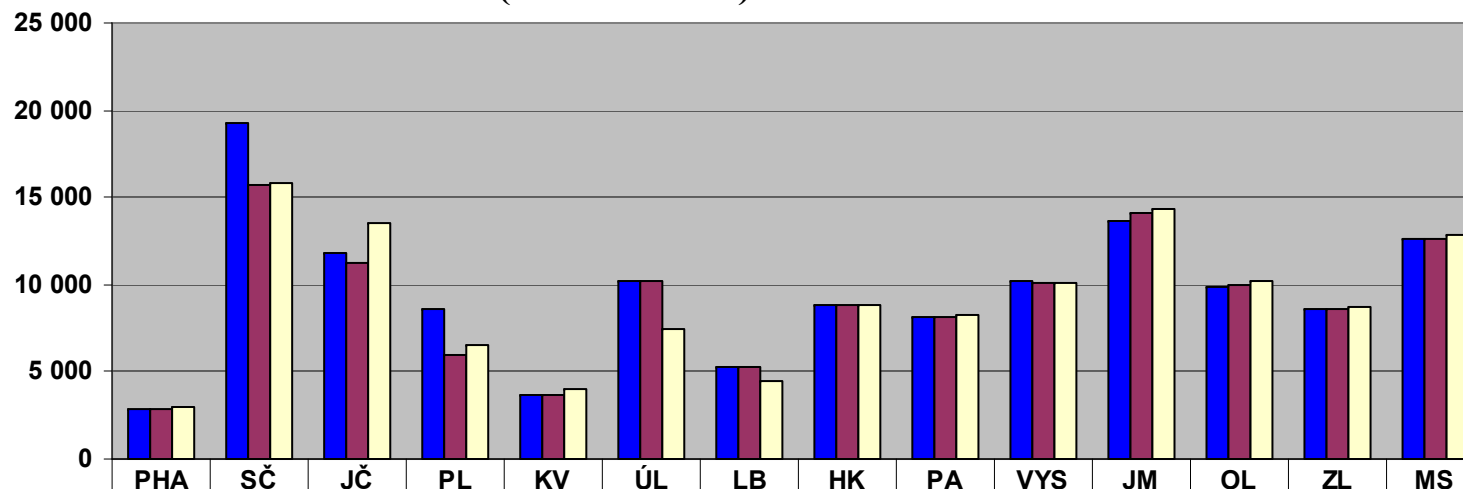
Financování regionálních funkcí

**Přídělené dotace na RF v letech 2002, 2004 (stát) a 2006 (kraje)
(s převedenou částkou od státu v r. 2005) v tisících Kč**

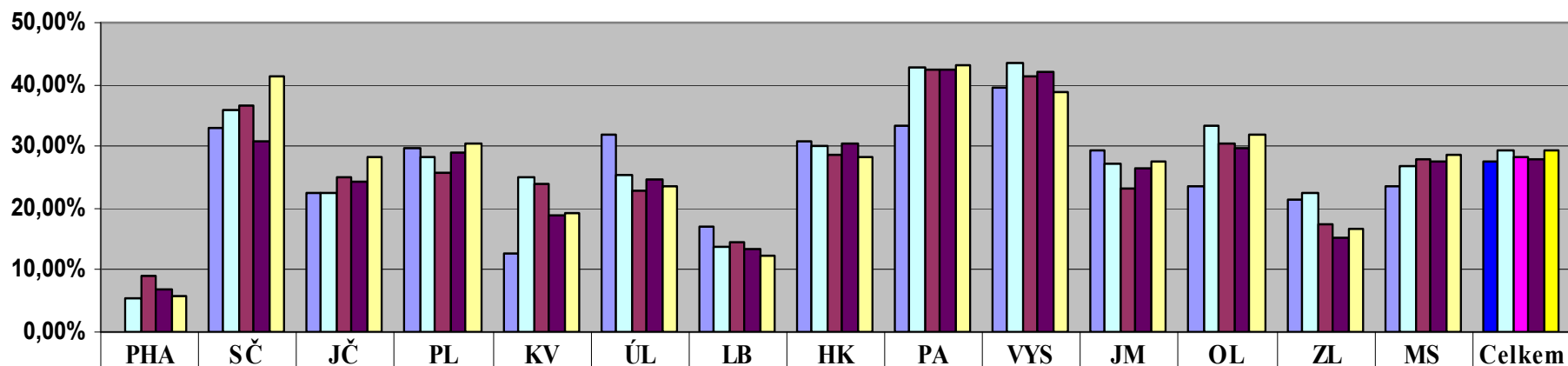
	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS
r. 2002	2 022	13 180	8 131	5 824	2 523	7 092	3 766	6 173	5 817	6 710	9 320	6 517	5 863	9 061
r. 2004	2 785	18 613	11 295	8 345	3 721	9 761	5 201	8 606	7 818	9 752	13 284	9 721	8 168	12 556
r. 2005 stát do kraj. rozp.	2 881	19 283	11 773	8 583	3 665	10 166	5 312	8 823	8 176	10 196	13 598	9 877	8 550	12 612
r. 2006	3 030	15 832	13 512	6 500	4 006	7 500	4 500	8 823	8 250	10 127	14 360	10 200	8 734	12 812

Financování RF v krajích v letech 2005 a 2006 (v tisících Kč)

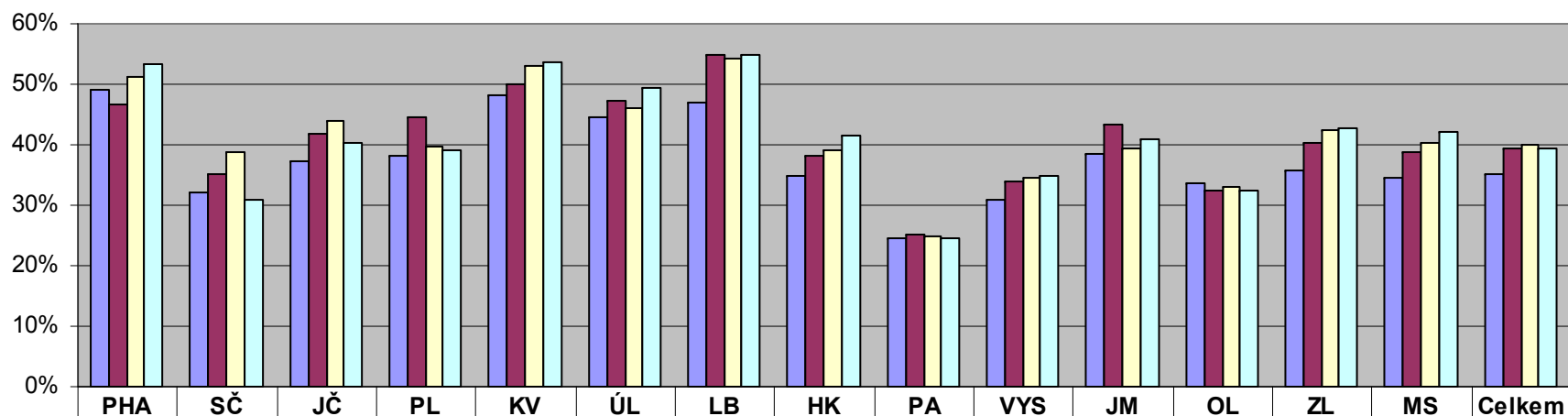
	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS
■ stát krajům na RF	2 881	19 283	11 773	8 583	3 665	10 166	5 312	8 823	8 176	10 196	13 598	9 877	8 550	12 612
■ 2005 kraji přiděleno	2 881	15 764	11 184	6 000	3 665	10 166	5 312	8 823	8 176	10 127	14 050	9 920	8 550	12 569
■ 2006 kraji přiděleno	3 031	15 832	13 512	6 500	4 006	7 500	4 500	8 823	8 250	10 127	14 360	10 200	8 734	12 812

Financování nákupu VF z celkové dotace v letech 2002 až 2006 v krajích vyjádřeno procenty z celkových nákladů

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
■ v roce 2002	0,00%	32,84%	22,55%	29,79%	12,85%	31,87%	17,13%	30,95%	33,25%	39,46%	29,34%	23,41%	21,30%	23,55%	27,46%
■ v roce 2003	5,54%	35,81%	22,45%	28,22%	25,15%	25,30%	13,59%	30,14%	42,81%	43,40%	27,04%	33,45%	22,47%	26,98%	29,33%
■ v roce 2004	8,97%	36,55%	25,17%	25,75%	23,96%	22,75%	14,46%	28,68%	42,54%	41,43%	23,20%	30,45%	17,51%	27,78%	28,31%
■ v roce 2005	6,72%	30,87%	24,24%	29,07%	18,92%	24,50%	13,39%	30,37%	42,54%	42,13%	26,56%	29,65%	15,11%	27,61%	27,74%
■ v roce 2006	5,90%	41,13%	28,09%	30,28%	19,25%	23,41%	12,29%	28,30%	43,11%	38,66%	27,50%	31,96%	16,75%	28,69%	29,53%

Mzdové náklady v procentech z celkových nákladů na RF v letech 2003 až 2006

	PHA	SČ	JČ	PL	KV	ÚL	LB	HK	PA	VYS	JM	OL	ZL	MS	Celkem
■ v roce 2003	49%	32%	37%	38%	48%	44%	47%	35%	25%	31%	39%	34%	36%	35%	35%
■ v roce 2004	47%	35%	42%	44%	50%	47%	55%	38%	25%	34%	43%	33%	40%	39%	40%
■ v roce 2005	51%	39%	44%	40%	53%	46%	54%	39%	25%	35%	39%	33%	43%	40%	40%
■ v roce 2006	53%	31%	40%	39%	54%	49%	55%	42%	25%	35%	41%	32%	43%	42%	39%